

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

ODDĚLENÍ POLITIKY MSP, FINANČNÍCH
NÁSTROJŮ A MALOOBCHODU

ZPRÁVA O VÝVOJI MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ A JEHO PODPOŘE V ROCE 2013

2014

**ODDĚLENÍ POLITIKY MSP, FINANČNÍCH NÁSTROJŮ A MALOOBCHODU
ODBOR INOVAČNÍHO PODNIKÁNÍ A INVESTIC
SEKCE SMK, INVESTIC A INOVACÍ**

OBSAH

1	MANAŽERSKÉ SHRNUÍ	6
2	FAKTA A ČÍSLA	7
2.1	DEFINICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKATELE	7
2.2	ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ	7
2.3	VÝVOJ POČTU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V ČR	8
2.4	VÝVOJ ZAMĚSTNANOSTI V MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNICÍCH	9
2.5	VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZATELŮ MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	9
2.5.1	Výkony	9
2.5.2	Přidaná hodnota	10
2.5.3	Mzdy	10
2.5.4	Investice	11
2.6	ZAHRAŇIČNÍ OBCHOD	12
2.7	MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY PODLE JEDNOTLIVÝCH SEKCÍ CZ NACE	13
2.7.1	Průmysl (sekce B+C+D+E)	13
2.7.2	Stavebnictví (sekce F)	13
2.7.3	Obchod (sekce G)	14
2.7.4	Tržní služby (sekce L:S)	14
2.8	INOVAČNÍ AKTIVITY PODNIKŮ	15
2.9	PATENTOVÁ STATISTIKA	15
3	PODMÍNKY PRO PODNIKÁNÍ	18
3.1	SNIŽOVÁNÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE PODNIKATELŮ	18
3.2	HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE	19
3.3	ZMĚNY LEGISLATIVY SOUVISEJÍCÍ S ŽIVNOSTENSKÝM PODNIKÁNÍM PŘIJATÉ V ROCE 2013	19
3.4	ZÁKON O VÝZNAMNÉ TRŽNÍ SÍLE	19
3.5	PODNIKATELSKÁ RADA	20
3.6	PŘÍSTUP MSP K FINANČNÍM	20
3.7	AKTUÁLNÍ STAV STARTUP SCÉNY	21
4	PROGRAMY NA PODPORU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	25
4.1	PROGRAMY PODPORY MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU	25
4.1.1	Operační program podnikání a inovace (OPPI)	25
4.1.2	Finanční nástroje - Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	32
4.1.3	Rámcový program – technologická centra, centra strategických služeb	32
4.1.4	Programy podpory průmyslového výzkumu a vývoje	33
4.1.5	Program na podporu inovativních MSP – Inostart	33
4.1.6	Program EFEKT 2013 na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie	34
4.1.7	Podpora vývoje a inovací – Program podpory mezinárodní technologické spolupráce	34
4.2	PROGRAMY PODPORY MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ	35
4.2.1	Aktivní politika zaměstnanosti	35
4.2.2	Globální grant EDUCA	36
4.3	PROGRAMY PODPORY MINISTERSTVA ZAHRAŇIČNÍCH VĚCÍ	37
4.3.1	Projekty ekonomické diplomacie	37
4.3.2	Projekty zahraniční rozvojové spolupráce	37

4.3.3	Program OECD „Eurasia“.....	38
4.4	PROGRAMY PODPORY MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY.....	38
4.4.1	Program EUREKA.....	38
4.4.2	KONTAKT II.....	38
4.4.3	Podpora výzkumu a vývoje – GESHER/MOST.....	39
4.4.4	Společné technologické iniciativy ARTEMIS a ENIAC.....	39
4.4.5	Program EUROSTARS.....	40
4.5	PROGRAMY PODPORY MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ.....	41
4.5.1	Národní program podpory cestovního ruchu.....	41
4.5.2	Programy Evropské územní spolupráce, Cíl 3, 2007–2013.....	42
4.5.3	Integrovaný operační program (IOP).....	42
4.5.4	Projekt – komplexní zajištění soustavy seminářů pro žadatele a příjemce dotací z evropských fondů.....	43
4.6	PROGRAMY PODPORY MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ.....	43
4.6.1	Program rozvoje venkova ČR.....	43
4.7	PROGRAMY PODPORY TECHNOLOGICKÉ AGENTURY ČESKÉ REPUBLIKY.....	45
4.7.1	Program ALFA.....	46
4.7.2	Program BETA.....	46
4.7.3	Program Centra kompetence.....	47
4.7.4	Program OMEGA.....	47
5	EXPORTNÍ POLITIKA.....	49
5.1	PODPORA EXPORTU.....	49
5.2	PROEXPORTNÍ PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ.....	50
5.3	EXPORTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	52
5.4	VELETRHY A VÝSTAVY.....	53
5.5	PROGRAM DESIGN PRO KONKURENCESCHOPNOST.....	54
5.6	PROJEKT VESMÍR.....	54
5.7	PODPORA EXPORTU FORMOU EXPORTNÍHO FINANCOVÁNÍ A POJIŠTĚNÍ SE STÁTNÍ PODPOROU.....	55
5.8	ZAHRA NIČNÍ ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE (PROGRAM AID FOR TRADE).....	56
5.9	POVOLOVACÍ A LICENČNÍ ŘÍZENÍ V ZAHRA NIČNÍM OBCHODU.....	57
6	MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY A EVROPSKÁ UNIE.....	58
6.1	IMPLEMENTACE SBA.....	58
6.2	COSME 2014-2020.....	59
6.3	Síť ENTERPRISE EUROPE NETWORK.....	60
7	ANALÝZY, STUDIE A DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ.....	62
7.1	ANALÝZA PODNIKATELSKÉ AKTIVITY.....	62
7.1.1	Podnikatelská aktivita.....	62
7.1.2	Podnikatelské charakteristiky obyvatel, motivace, vnímání příležitostí a aspirace.....	64
7.1.3	Problémy v podnikání.....	65
7.1.4	Rámcové podmínky pro podnikání.....	66
7.2	INVESTICE MSP DO IT.....	67
7.3	ČESKÉ FIRMY NA INTERNETOVÉ VLNĚ.....	68
7.4	YOUNG BUSINESS – ZAČÍNÁJÍCÍ PODNIKATELÉ.....	69
7.5	FAMILY BUSINESS – RODINNÉ PODNIKÁNÍ.....	70
7.6	EXPORTNÍ AKTIVITY MSP V ČR.....	70
7.7	VNÍMÁNÍ ŘEMESEL ČESKOU POPULACÍ I ŘEMESLNÍKY SAMOTNÝMI.....	71
8	REGIONÁLNÍ ANALÝZA PODPORY.....	73

8.1	JIHOČESKÝ KRAJ	73
8.2	JIHOMORAVSKÝ KRAJ	73
8.3	KARLOVARSKÝ KRAJ	74
8.4	KRAJ VYSOČINA	74
8.5	KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	75
8.6	LIBERECKÝ KRAJ	75
8.7	MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	76
8.8	OLOMOUCKÝ KRAJ	76
8.9	PARDUBICKÝ KRAJ	77
8.10	PLZEŇSKÝ KRAJ	77
8.11	STŘEDOČESKÝ KRAJ	77
8.12	ÚSTECKÝ KRAJ	78
8.13	ZLÍNSKÝ KRAJ	78
9	PŘÍPRAVA NOVÉHO PROGRAMOVACÍHO OBDOBÍ – OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST PRO OBDOBÍ 2014-2020	80
9.1	PŘÍPRAVA NOVÉHO OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚŘENÉHO PŘEVÁŽNĚ NA MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKATELE PRO OBDOBÍ 2014–2020	80
10	ZÁVĚR	82
	INFORMACE – KONTAKTY	85
	SEZNAM ZKRATEK.....	88
	SEZNAM GRAFŮ.....	90
	SEZNAM TABULEK.....	90
	SEZNAM PŘÍLOH	91
	PŘÍLOHA Č. 1 - LEGISLATIVNÍ ZMĚNY PŘIJATÉ V ROCE 2013.....	92
	TECHNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ	92
	ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ.....	92
	PŘÍLOHA Č. 2 – REGIONÁLNÍ ANALÝZA PODPORY Z OPPI (PŘEHLED)	94
	JIHOČESKÝ KRAJ	94
	JIHOMORAVSKÝ KRAJ	95
	KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	96
	KRAJ VYSOČINA.....	96
	KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	97
	LIBERECKÝ KRAJ	98
	MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ.....	99
	OLOMOUCKÝ KRAJ	100
	PARDUBICKÝ KRAJ	101
	PLZEŇSKÝ KRAJ.....	102
	STŘEDOČESKÝ KRAJ	103
	ÚSTECKÝ KRAJ.....	104
	ZLÍNSKÝ KRAJ	105

1 MANAŽERSKÉ SHRNTÍ

- Podnikatelskou činnost k 31. 12. 2013 v ČR vykonávalo (dle ČSÚ) celkem 1 124 910 právnických a fyzických osob (s počtem zaměstnanců 0-249), fyzických osob (s počtem zaměstnanců 0-249) bylo 869 279 a právnických osob (s počtem zaměstnanců 0-249) bylo 255 631. Oproti roku 2012 došlo u právnických a fyzických osob k poklesu o 18 308 podniků.
- Podíl malých a středních podniků na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2013 byl 99,83 %. Podíl přidané hodnoty malých a středních podniků v roce 2013 činil 54,8 % a podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR v roce 2013 činil 60 %. Podíl MSP na hrubém domácím produktu není v současné době ČSÚ sestavován ve velikostním členění, tudíž není ve zprávě uveden.
- V rámci Operačního programu Podnikání a inovace bylo k 31. 12. 2013 rozhodnuto o podporách malým a středním podnikatelům (bez převodů do úvěrového a záručního fondu) ve výši 61,93 mld. Kč. V dotačních programech bylo autorizováno k proplacení 36,24 mld. Kč.
- V roce 2013 bylo v rámci programu TIP Ministerstva průmyslu a obchodu podpořeno 235 projektů předložených malými a středními podniky, které byly podpořeny částkou 870 mil. Kč. Program TIP je určen na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje pro průmyslovou výrobu.
- Technologická agentura ČR udělovala v roce 2013 podporu ze 4 programů zaměřených na aplikovaný výzkum a vývoj.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí vynaložilo v roce 2013 v rámci aktivní politiky zaměstnanosti 4,251 mld. Kč, z toho cca 0,031 mld. Kč v rámci investičních pobídek (včetně rámcového programu pro podporu technologických center a center strategických služeb). 3,21 mld. Kč bylo financováno z Evropského sociálního fondu.
- Ministerstvo zahraničních věcí v roce 2013 realizovalo 50 projektů na podporu ekonomické diplomacie v hodnotě 3,751 mil. Kč. Tento program je primárně zaměřen na pomoc malým a středním podnikům při jejich vstupu na zahraniční trhy.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2013 v rámci programu EUREKA poskytlo malým a středním podnikům 88,424 mil. Kč a v rámci programu KONTAKT II poskytlo z účelové podpory 3,662 mil. Kč na řešení mezinárodních projektů.
- Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2013 přidělilo prostřednictvím Národního programu podpory cestovního ruchu dotace 31 projektům malých a středních podniků v celkové výši 50,1 mil. Kč.
- Ministerstvo zemědělství realizovalo Program rozvoje venkova České republiky, v rámci kterého v roce 2013 proplatilo 324 projektům malých a středních podniků dotaci v celkové výši cca 1,344 mld. Kč.
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014 až 2020, která byla přijata usnesením vlády ČR č. 923 dne 12. 12. 2012, představuje zásadní strategický dokument pro oblast podnikání. Její realizace je v současné době zajištěna prostřednictvím národních programů Záruka, Revit a Inostart. Koncepce MSP 2014-2020 je klíčová zejména pro přípravu nového Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu.

2 FAKTA A ČÍSLA

2.1 Definice malého a středního podnikatele

Definice drobného, malého a středního podnikatele používaná v EU vychází z přílohy č. 1 Nařízení komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. 8. 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách). Mezi základní kritéria pro posouzení velikosti podnikatele patří počet zaměstnanců, velikost ročního obrátu a bilanční suma roční rozvahy (velikosti aktiv/majetku).

- Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrát/příjmy nepřesahuje 50 milionů EUR a jeho aktiva/majetek nepřesahuje 43 milionů EUR.
- V rámci kategorie malých a středních podnikatelů jsou malí podnikatelé vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrát/příjmy nebo aktiva/majetek nepřesahuje 10 milionů EUR.
- V rámci kategorie malých a středních podnikatelů jsou drobní podnikatelé vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrát/příjmy nebo aktiva/majetek nepřesahuje 2 miliony EUR.

Údaje o počtu zaměstnanců, hodnotě aktiv/majetku a výši obrátu/příjmů zjišťují:

- Podnikatelé vedoucí účetnictví z údajů uvedených v účetní závěrce sestavené a potvrzené podpisovým záznamem statutárního orgánu účetní jednotky, resp. podpisovým záznamem účetní jednotky, za účetní období bezprostředně předcházející období, v němž je podána žádost o podporu (dále jen „poslední uzavřené účetní období“).
- Podnikatelé vedoucí daňovou evidenci z údajů uvedených v přiznání k dani z příjmů podaném za zdaňovací období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období, v němž je podána žádost o podporu. Drobný, malý a střední podnikatel, který zahajuje podnikání, stanoví hodnoty počtu zaměstnanců, ročního obrátu/příjmů a aktiv/majetku vlastním kvalifikovaným odhadem, a to pro první účetní období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po dobu alespoň 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, resp. pro první zdaňovací období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po celé zdaňovací období.

Dalšími kritérii, která jsou brána v potaz při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot, jsou druhy podniků. Jedná se především o „Nezávislé podniky“ a „Partnerské podniky“. Podrobnou definici naleznete v článku 3, přílohy č. 1 Nařízení EK č. 800/2008 (obecné nařízení o blokových výjimkách).

Pozn. Podle metodiky ČSÚ se podniky dělí na drobné, malé a střední výhradně podle počtu zaměstnaných osob.

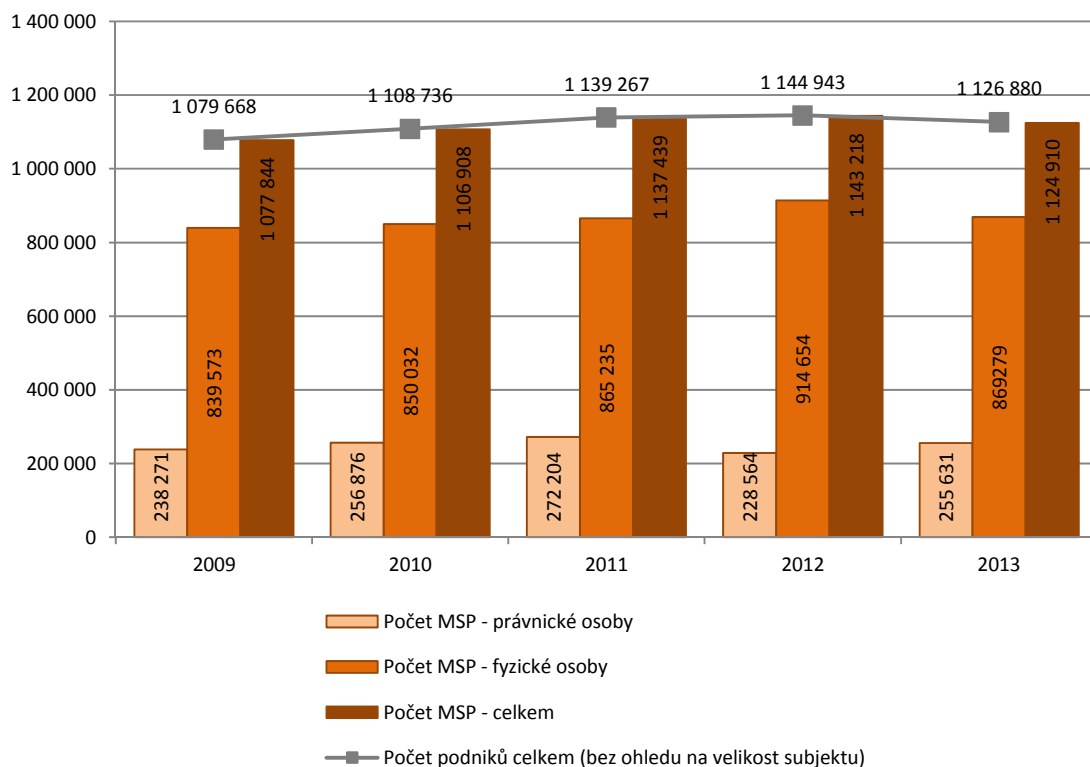
2.2 Živnostenské podnikání

- V České republice bylo k 31. 12. 2013 evidováno celkem 3 321 289 živnostenských oprávnění, což představuje oproti roku 2012 nárůst o 95 917 živnostenských oprávnění, tj. o 2,97 %.
- Živnostenské oprávnění získalo k 31. 12. 2013 celkem 2 344 841 podnikatelů. Oproti roku 2012 se celkový počet podnikatelů s živnostenským oprávněním zvýšil o 26 151, tj. o 1,12 % (čísla nejsou statisticky očištěna o neaktivní podnikatele).

- Počet živnostenských oprávnění na 1 000 obyvatel vydaných k 31. 12. 2013 činil 315,90 oprávnění, přičemž počet podnikatelů na 1 000 obyvatel je 223,02. Na jednoho podnikatele tak připadá průměrně 1,42 živnostenského oprávnění.

2.3 Vývoj počtu malých a středních podniků v ČR

Graf č. 1: Vývoj aktivních subjektů MSP v ČR v letech 2009–2013

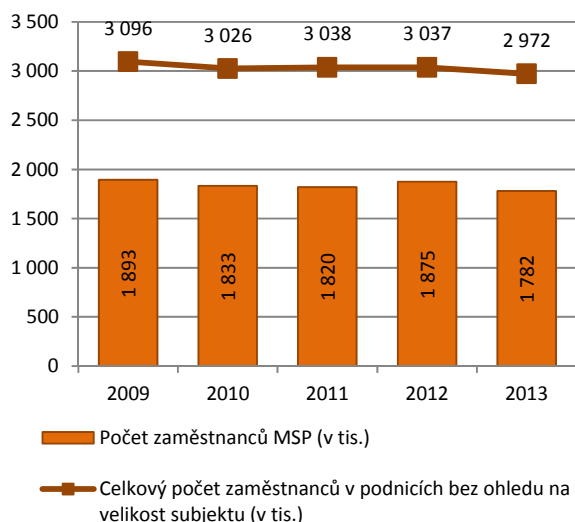
(Zdroj: ČSÚ)

Podle údajů Českého statistického úřadu vykazovalo podnikatelskou činnost k 31. 12. 2013 v České republice celkem 1 124 910 právnických a fyzických osob (s počtem zaměstnanců 0-249), fyzických osob (s počtem zaměstnanců 0-249) bylo 869 279 a právnických osob (s počtem zaměstnanců 0-249) bylo 255 631. Přestože počet právnických osob s počtem zaměstnanců 0-249 stoupl, souhrnně došlo oproti roku 2012 u právnických a fyzických osob k poklesu o 18 308 podniků.

Podíl malých a středních podniků (údaj vychází z definice MSP užívané Českým statistickým úřadem) na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2013 byl 99,83 %.

2.4 Vývoj zaměstnanosti v malých a středních podnicích

Graf č. 2: Vývoj počtu zaměstnanců MSP¹ v ČR v letech 2009–2013

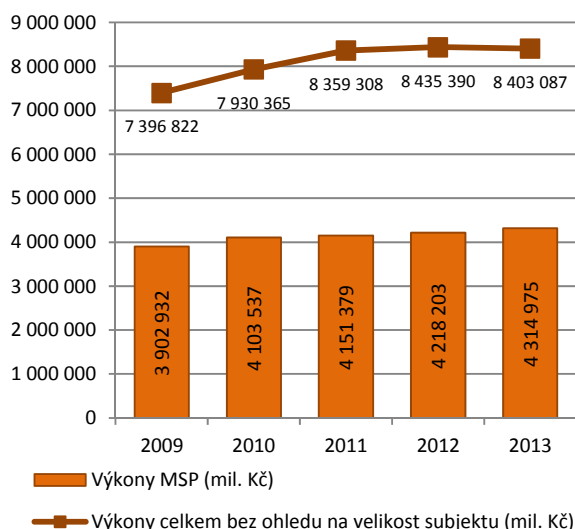
Celkový počet zaměstnanců malých a středních podniků se v roce 2013 snížil oproti roku 2012 o 93 tis. (o 4,96 %) na celkových 1 782 tis. zaměstnanců. Podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR v roce 2013 činil 60 %, což představuje pokles o 1,8 procentního bodu.

(Zdroj: ČSÚ)

2.5 Vývoj ekonomických ukazatelů malých a středních podniků

2.5.1 Výkony

Graf č. 3: Vývoj výkonů MSP v ČR v letech 2009–2013

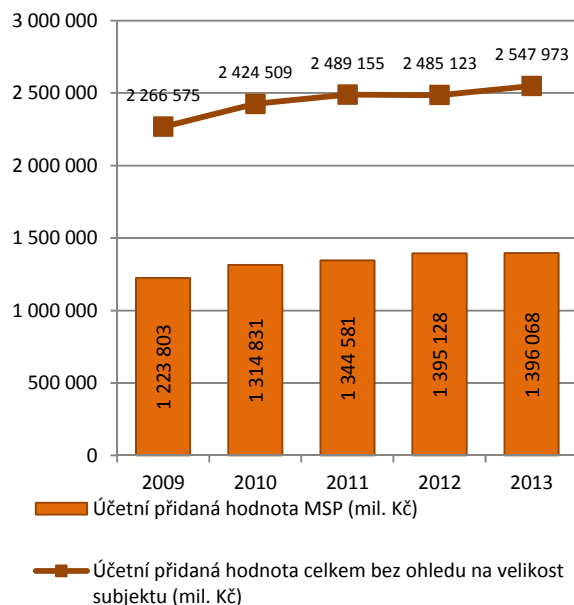
V roce 2013 vytvořily malé a střední podniky výkony ve výši 4 314 975 mil. Kč, což je oproti roku 2012 zvýšení o 96 772 mil. Kč (tj. o 2,3 %). Podíl malých a středních podniků na celkových výkonech v roce 2013 dosáhl 51,3 %, což představuje nárůst oproti roku 2012 o 1,3 procentního bodu.

(Zdroj: ČSÚ)

¹ MSP = dle ČSÚ právnické a fyzické osoby s počtem zaměstnanců 0-249; tato definice se vztahuje ke kapitolám 2.5-2.7

2.5.2 Přidaná hodnota

Graf č. 4: Vývoj přidané hodnoty MSP v ČR v letech 2009–2013

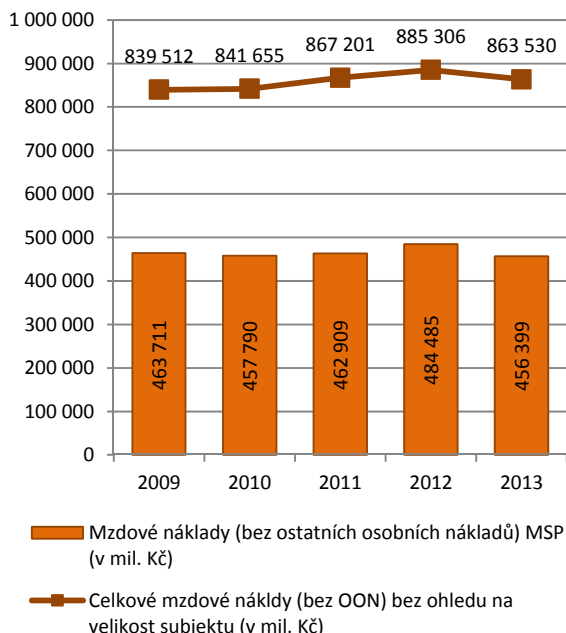

V roce 2013 vytvořily malé a střední podniky účetní přidanou hodnotu v objemu 1 396 068 mil. Kč, oproti roku 2012 došlo ke zvýšení o 940 mil. Kč. Podíl malých a středních podniků na celku ČR v roce 2013 dosáhl 54,8 %, což představuje pokles oproti roku 2012 o 1,3 procentního bodu.

(Zdroj: ČSÚ)

2.5.3 Mzdy

Graf č. 5: Vývoj mzdových nákladů MSP v ČR v letech 2009–2013

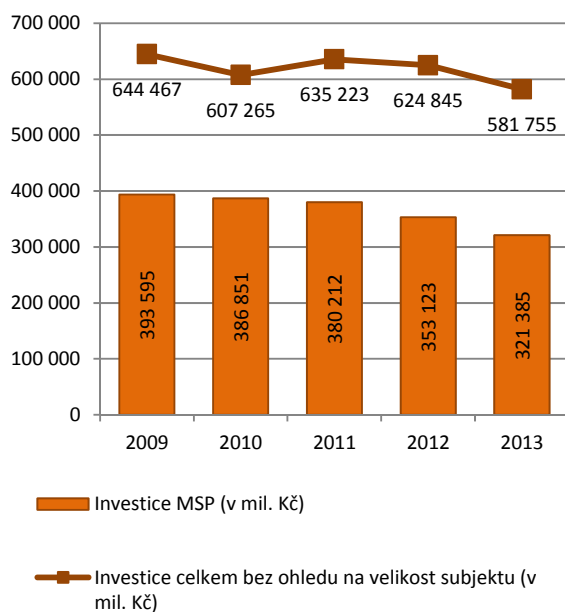

V sektoru malých a středních podniků dosáhly průměrné měsíční mzdy v roce 2013 výše 21 343 Kč a meziročně tak došlo ke snížení průměrných výdělků o 190 Kč, tzn. o 0,9 %. Průměrné mzdy v sektoru malých a středních podniků byly v roce 2013 nižší o 11,9 % než celostátní průměr podnikatelské sféry, který je podle propočtu Ministerstva průmyslu a obchodu z údajů Českého statistického úřadu vykazován ve výši 24 213 Kč (zde je nutné vzít v úvahu vliv odvětvové diferenciace).

(Zdroj: ČSÚ)

2.5.4 Investice

Graf č. 6: Vývoj investičních nákladů² MSP v ČR v letech 2009–2013

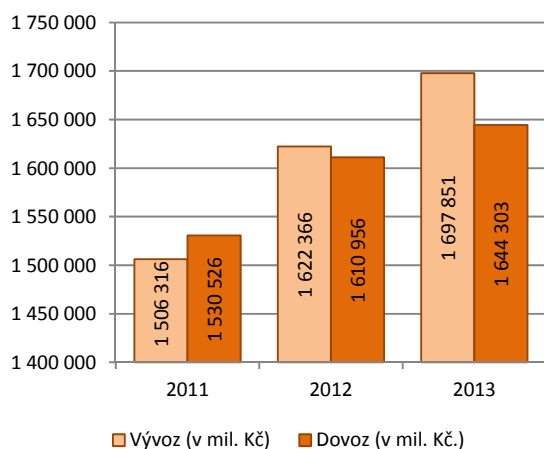
Investice malých a středních podniků dosáhly v roce 2013 hodnotu 321 385 mil. Kč, což je o 31 738 mil. Kč méně než v roce 2012, tj. o 8,99 %. Podíl malých a středních podniků na celku ČR v roce 2013 dosáhl 55,2 %, což představuje pokles oproti roku 2012 o 1,3 procentního bodu.

(Zdroj: ČSÚ)

² Investice = hmotné a nehmotné, vč. pozemků

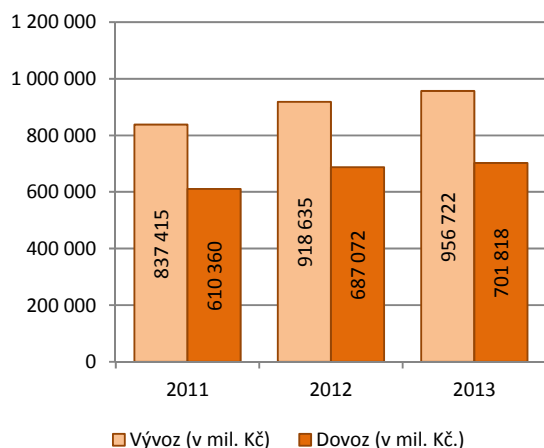
2.6 Zahranichní obchod

Graf č. 7: Malé a střední podniky (fyzické a právnické osoby) 0–249 zaměstnanců

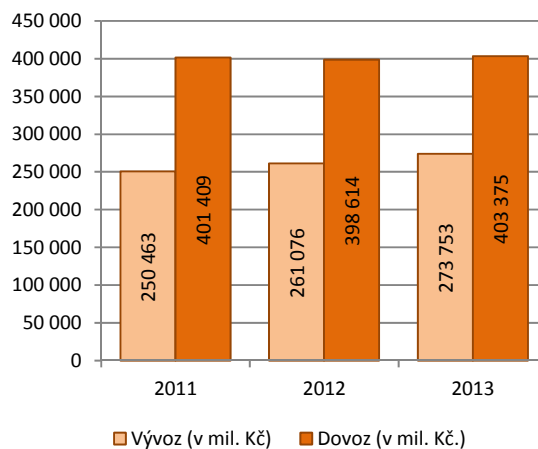
(Zdroj: ČSÚ)

Graf č. 8: Fyzické osoby 0–249 zaměstnanců

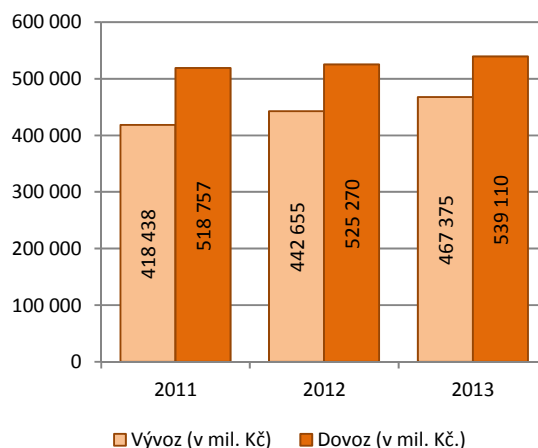
(Zdroj: ČSÚ)

Graf č. 9: Právnické osoby 0–49 zaměstnanců

(Zdroj: ČSÚ)

Graf č. 10: Právnické osoby 50–249 zaměstnanců

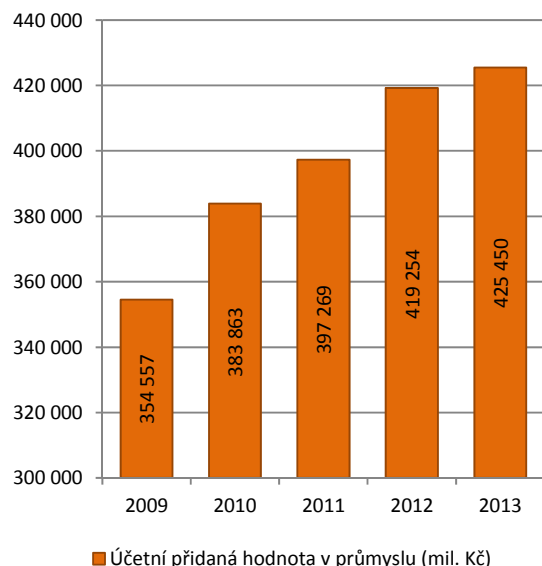
(Zdroj: ČSÚ)

V absolutní hodnotě dosahuje vývoz i dovoz malých a středních podniků ve sledovaném období nepřetržitý nárůst. V roce 2013 došlo k meziročnímu zvýšení vývozu malých a středních podniků o 75 485 mil. Kč, tj. o 4,7 %, a dovozu o 33 347 mil. Kč, tj. o 2,1 %. Podíl malých a středních podniků na celkovém dovozu v roce 2013 byl 58,4 % a podíl malých a středních podniků na celkovém vývozu byl 53,6 %.

2.7 Malé a střední podniky podle jednotlivých секcí CZ NACE

2.7.1 Průmysl (sekce B+C+D+E)

Graf č. 11: Vývoj přidané hodnoty MSP v průmyslu v ČR v letech 2009–2013

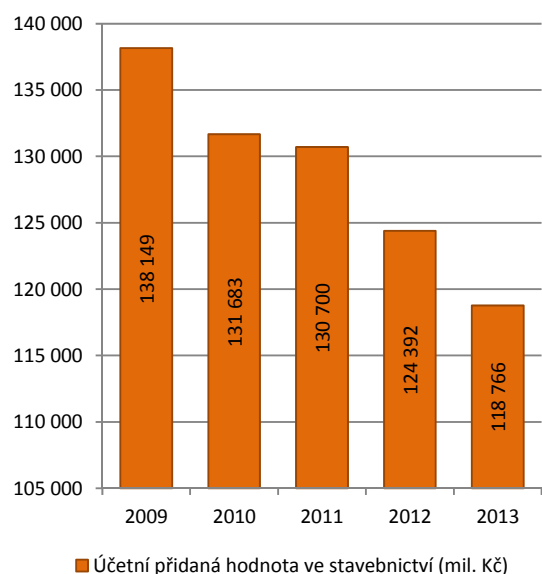

(Zdroj: ČSÚ)

Počet ekonomicky aktivních MSP v průmyslu se v roce 2013 snížil oproti roku 2012 o 2 461 podniků, tj. o 1,3 %, na celkových 183 310 aktivních subjektů. V roce 2013 zaměstnávaly tyto podniky v ČR 581 tis. zaměstnanců a oproti roku 2012 tento počet poklesl o 26 tis. osob, tj. o 4,3 %. Výkony MSP v průmyslu v roce 2013 vzrostly oproti roku 2012 o 178 774 mil. Kč, tj. o 11,5 % a celkový objem byl ve výši 1 732 587 mil. Kč. Přidaná hodnota vytvořená MSP v průmyslu se v roce 2013 zvýšila oproti roku 2012 o 6 196 mil. Kč, tj. o 1,5 %. Celkové mzdy (bez ostatních osobních nákladů; dále OON) v sektoru MSP v průmyslu klesly v roce 2013 oproti roku 2012 o 6 795 mil. Kč, tj. o 4,3 %, na celkových 150 695 mil. Kč. Průměrná měsíční mzda (21 614 Kč) se však téměř nezměnila. Investice (hmotné a nehmotné, včetně pozemků) MSP v průmyslu klesly v roce 2013 oproti roku 2012 o 9 350 mil. Kč, tj. o 9,9 %. Celkový objem investice MSP v oblasti průmyslu v roce 2013 byl 85 098 mil. Kč.

2.7.2 Stavebnictví (sekce F)

Graf č. 12: Vývoj přidané hodnoty MSP ve stavebnictví v ČR v letech 2009–2013

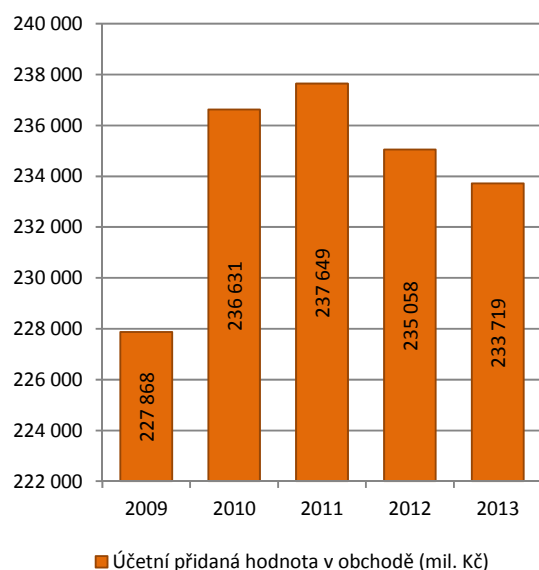

(Zdroj: ČSÚ)

Počet ekonomicky aktivních MSP ve stavebnictví v roce 2013 klesl oproti roku 2012 o 2 344 podniků, tj. o 1,3 %, na celkových 173 392 aktivních subjektů. V roce 2013 zaměstnávaly tyto podniky 182 tis. zaměstnanců a oproti roku 2012 tento počet poklesl o 14 tis. osob, tj. o 7,1 %. Výkony MSP ve stavebnictví v roce 2013 klesly oproti roku 2012 o 28 619 mil. Kč, tj. o 5,7 % a celkový objem byl ve výši 476 750 mil. Kč. Přidaná hodnota vytvořená MSP ve stavebnictví v roce 2013 klesla oproti roku 2012 o 5 626 mil. Kč, tj. o 4,5 %. Celkové mzdy (bez OON) v sektoru MSP ve stavebnictví klesly v roce 2013 oproti roku 2012 o 4 630 mil. Kč, tj. o 9,8 %, na celkových 42 586 mil. Kč. V roce 2013 klesla i průměrná měsíční mzda, a to o 576 Kč na konečných 19 499 Kč. Celkové investice (hmotné, nehmotné včetně pozemků) MSP ve stavebnictví v roce 2013 klesly proti roku 2012 o 2 566 mil. Kč, tj. 9,4 %. Celkový objem investic MSP ve stavebnictví v roce 2013 byl 24 642 mil. Kč.

2.7.3 Obchod (sekce G)

Graf č. 13: Vývoj přidané hodnoty MSP v obchodě v letech 2009–2013

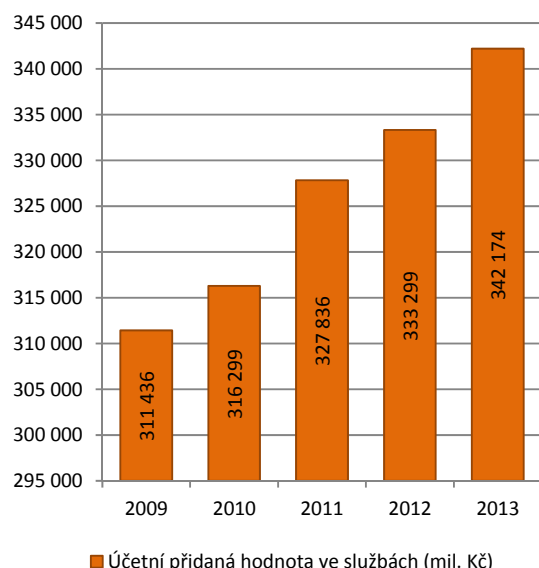

(Zdroj: ČSÚ)

Počet ekonomicky aktivních MSP v obchodu v roce 2013 klesl oproti roku 2012 o 3 013 podniků, tj. o 1,2 %, na celkových 244 915 aktivních subjektů. V roce 2013 zaměstnávaly tyto podniky 345 tis. zaměstnanců a oproti roku 2012 tento počet poklesl o 17 tis. osob, tj. o 4,7 %. Výkony MSP v obchodu v roce 2013 klesly oproti roku 2012 o 19 565 mil. Kč, tj. o 3,3 % a celkový objem byl ve výši 565 510 mil. Kč. Přidaná hodnota vytvořená v MSP v obchodu v roce 2013 se oproti roku 2012 snížila o 1 339 mil. Kč, tj. o 0,6 %. Mzdové prostředky (bez OON) v sektoru MSP v obchodu se v roce 2013 snížily oproti roku 2012 o 5 879 mil. Kč, tj. o 6,1 %, na celkových 91 016 mil. Kč. V roce 2013 klesla oproti roku 2012 i průměrná měsíční mzda, a to o 320 Kč na konečných 21 985 Kč. Celkové investice (hmotné, nehmotné včetně pozemků) MSP v obchodu klesly v roce 2013 oproti roku 2012 o 2 344 mil. Kč, tj. o 4,9 %. Celkový objem investic MSP v obchodě v roce 2013 byl 45 108 mil. Kč.

2.7.4 Tržní služby (sekce L:S)

Graf č. 14: Vývoj přidané hodnoty MSP ve službách v ČR v letech 2009–2013

(Zdroj: ČSÚ)

Počet ekonomicky aktivních MSP ve službách v roce 2013 klesl oproti roku 2012 o 3 352 podniků, tj. o 0,9 %, na celkových 366 325 aktivních subjektů. V roce 2013 zaměstnávaly tyto podniky 346 tis. zaměstnanců a oproti roku 2012 tento počet poklesl o 17 tis. osob, tj. o 4,7 %. Výkony MSP ve službách v roce 2013 klesly oproti roku 2012 o 6 631 mil. Kč, tj. o 0,8 % a celkový objem byl ve výši 811 312 mil. Kč. Přidaná hodnota vytvořená v MSP ve službách v roce 2013 vzrostla oproti roku 2012 o 8 875 mil. Kč, tj. o 2,7 %. Mzdové prostředky (bez OON) v sektoru MSP v tržních službách klesly v roce 2013 oproti roku 2012 o 6 745 mil. Kč, tj. o 6,9 %, na celkových 91 600 mil. Kč. V roce 2013 klesla oproti roku 2012 i průměrná měsíční mzda, a to o 514 Kč na konečných 22 062 Kč. Celkové investice (hmotné, nehmotné včetně pozemků) MSP ve službách klesly v roce 2013 oproti roku 2012 o 7 922 mil. Kč, tj. o 6,7 %. Celkový objem investic MSP ve službách v roce 2013 byl 109 793 mil. Kč.

2.8 Inovační aktivity podniků

Poslední dostupná data o inovačních aktivitách podniků v letech 2010–2012 ukázala, že v České republice převažuje počet podniků bez inovačních aktivit. Ve sledovaném období inovovalo méně než padesát procent podniků, konkrétně 43,9 %. Vyplývá to ze šetření, které s dvouletou periodicitou provádí Český statistický úřad (ČSÚ)³.

Pozitivní zprávou je opětovný růst podílu podniků, které ve srovnání s předchozím obdobím zavedly technické inovace. Technickým inovacím (produktovým, procesním) se věnovalo 35,6 % podniků, zatímco netechnickým inovacím (marketingovým, organizačním) 31,6 % podniků.

Obecně více inovují nejen velké podniky (78,7 %) oproti středním (57,6 %) nebo malým (38,2 %), ale i firmy pod zahraniční kontrolou (54,1 %) oproti domácím podnikům (41,0 %).

Nejvíce podniků (64,8 %) inovovalo v informačních a komunikačních činnostech. V případě technických inovací, které jsou považovány za stěžejní pro výrobu a konkurenceschopnost podniku, byly nejaktivnější v rámci zpracovatelského průmyslu (průměr 40,4 %) podniky s převažující činností v oblasti výroby ostatních dopravních prostředků (62,3 %).

Podniky vyvíjí produktové a procesní inovace v převážné míře ve vlastní režii, což platí zejména pro velké podniky. Celkem 37,3 % technicky inovujících podniků spolupracovalo na inovacích s partnerem, který nejčastěji pocházel z ČR, a byli jimi dodavatelé. S vysokými školami jako v pořadí třetím nejčastějším partnerem spolupracovalo na inovacích 14,6 % podniků.

Z veřejných zdrojů byla přímo podpořena čtvrtina technicky inovujících podniků, nejvýznamnější roli v podpoře inovací hrála EU. Finanční podporu od ní obdrželo 17,1 % technicky inovujících podniků (v období 2006 až 2008 to bylo pouze 8 % podniků), od vlády ČR 13 %.

Po poklesu výdajů na inovace v minulém období podniky opět začaly investovat do zavádění inovací, zejména pak do pořízení nového výrobního vybavení a do výzkumu a vývoje. Inovující podniky v roce 2012 vydaly na technické inovace celkem 99,1 mld. Kč. Téměř polovina z této částky šla na pořízení strojů, zařízení a softwaru 47,7 mld. Kč (48,1 %). Na vlastní výzkum a vývoj podniky vynaložily 25,7 mld. Kč (25,9 %) a za 17,5 mld. Kč pak nakoupily služby výzkumu a vývoje od jiných subjektů. Služby výzkumu a vývoje pro své inovace nakupují především podniky pod zahraniční kontrolou.

Detailní údaje jsou k dispozici v publikaci ČSÚ „Inovační aktivity podniků v České republice v letech 2010–2012“⁴.

2.9 Patentová statistika

V roce 2013 podaly české podniky do 250 zaměstnanců celkem 267 patentů. Je to nejvíce za posledních dvacet let. Od roku 1995 se počet patentů podaných malými a středními firmami téměř ztrojnásobil.⁵

Od roku 1995 bylo pro území České republiky uděleno nebo přijato téměř 55 tisíc patentů. Ke konci roku 2013 jich bylo platných skoro 31 tisíc. V počtu patentových přihlášek však subjekty z České republiky za svými evropskými sousedy zaostávají.

Podíl patentů udělených prostřednictvím evropské validace se každý rok zvyšuje. Na konci roku 2013 se podíl evropských patentů validovaných Úřadem průmyslového vlastnictví ČR (dále jen ÚPV

³ Informace převzata z Českého statistického úřadu, www.czso.cz

⁴ http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/213003-14-n_2014

⁵ Informace byly převzaty z Českého statistického úřadu (www.czso.cz) a z Oficiálního portálu pro podnikání a export BusinessInfo (www.businessinfo.cz)

ČR) pro území České republiky zvýšil o 5 % a dosáhl hodnoty 75 %. Od roku 2002, kdy přistoupila k Úmluvě o udělování evropských patentů, a tím i k možnosti dosažení patentové ochrany na území České republiky prostřednictvím evropského patentu, bylo ÚPV ČR takto validováno 29 804 patentů. V roce 2013 bylo validováno ÚPV ČR 4 600 patentů udělených Evropským patentovým úřadem (EPO), proti 613 patentům, které ÚPV ČR udělil tzv. národní cestou.

U EPO podaly v posledních deseti letech subjekty z České republiky 1211 patentových přihlášek, což je pouze 0,09 % z celkového počtu. Subjekty z Rakouska podaly za stejné období 14,9 tisíc přihlášek, z Nizozemska 65,8 tisíc a z Německa téměř 256 tisíc přihlášek. Z platných patentů na území České republiky má ke konci roku 2013 pouze 7,6 % z nich přihlašovatele z České republiky. Největším přihlašovatelem v České republice je Německo s podílem téměř 31 %, následované Spojenými státy s podílem 13 % a Francií s podílem 8,4 %.

Polovina pro firmy

Podrobnější informace je možné získat u patentů podaných českými přihlašovatelí. Například srovnání podle typů přihlašovatelů ukazuje, že více než polovina platných patentů patří podnikům (bez ohledu na velikost). Z celkového počtu patentů spadá do podnikové sféry 50 % patentů.

Například loni firmy podaly 408 patentů. Malé a střední firmy přitom hrají v inovacích hlavní roli. Z patentů podaných firemní sférou na ně připadá 266 podání, tedy 65 % patentů podaných podniky. Za posledních dvacet let přitom počet patentů podaných malými a středními firmami roste. Zatímco v roce 1995 jich předložili 105, v roce 2010 to již bylo 208 patentů a v roce 2012 pak 227 patentů. Loňský rok tak byl z pohledu firemní sféry a malých a středních podniků rekordní.

Mezi podniky připadá nejvyšší počet patentů na mladoboleslavskou automobilku Škoda. Ta jich loni podala 25, v roce 2012 pak 26. Na dalším místě inovační hitparády je společnost Zentiva, která loni podala 24 patentů a v roce 2012 pak dokonce 34 patentů. Loni se v této oblasti dařilo také společnosti Rieter CZ z Ústí nad Orlicí, která je výrobcem strojních zařízení a ucelených systémových řešení pro textilní průmysl. Loni podala 15 patentů, v roce 2012 pak 11 patentů. Mezi špičku se zařadily také Výzkumný ústav pivovarský a sladařský a Contipro Biotech, obě firmy podaly loni po 5 patentech, Brano Group (4 patenty) nebo Unipetrol Group (3 patenty). Z podnikatelských oborů bylo podáno nejvíce patentů v oblasti průmyslové techniky a dopravy (loni 97 patentů) a hutnictví a chemie (84 patentů).

K 31. 12. 2013 se podniky tedy podílely na platných patentech udělených přihlašovatelům z ČR 50 %, dále 15 % patřilo fyzickým osobám. U obou skupin došlo oproti loňskému roku k poklesu. Naproti tomu podíl veřejných výzkumných institucí (11 %) a především veřejných vysokých škol (22 %) vzrostl. Nejvýznamnějším regionem z hlediska počtu patentových ochrany je Praha s 36 % platných patentů, vzhledem k velkému počtu vysokých škol a výzkumných institucí. S výrazným odstupem následuje Jihomoravský kraj s 11 procentním podílem.

Přesilovka mužů

V České republice jsou patenty doménou mužů. Pouze 8,6 % platných domácích patentů vytvořily ženy. Pokud jde o podniky a fyzické osoby, tak pouze 6 %, resp. 3 % původců jsou u těchto přihlašovatelů ženy. Vyšší podíl, i když se stále jedná o velký rozdíl, lze vysledovat u vysokých škol, kde je žena původcem vynálezu chráněného platným patentem již v 12 % a zejména u veřejných výzkumných institucí. V jejich případě jsou ženy autorem u 20 % patentů.

Průměrná doba, kterou trvá udělení patentu od chvíle podání přihlášky, byla v období 1995 až 2004 u českých přihlašovatelů 3 roky a 3 měsíce. Nejúspěšnější jsou vysoké školy, kterým je udělen patent v 87 procentech případů. Těsně za nimi jsou výzkumné instituce s úspěšností 83 %. Podniky

získají patent v šesti z deseti přihlášek. Nejčastěji jsou na tom fyzické osoby. Úřad průmyslového vlastnictví ČR jim nevyhoví v 70 procentech případů.

3 PODMÍNKY PRO PODNIKÁNÍ

3.1 Snižování administrativní zátěže podnikatelů

Snižování administrativní zátěže podnikatelů patří dlouhodobě k prioritám vlád ČR.

Výchozím bodem bylo usnesení vlády č. 421 ze dne 13. dubna 2005, o snižování administrativní zátěže podnikatelů. V roce 2008 přijala Česká republika usnesením vlády č. 446 ze dne 21. dubna 2008 Plán snižování administrativní zátěže s cílem snížit administrativní zátěž podnikatelů o 20 % do konce roku 2010 (dále jen Plán).

Následně pak byl, usnesením vlády č. 308 ze dne 27. dubna 2010, zvýšen původní cíl na 25 % a současně bylo jeho plnění posunuto do konce roku 2012.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) připravilo na základě usnesení vlády č. 257 ze dne 11. dubna 2012 ve spolupráci s ostatními ministerstvy a úřady státní správy Zprávu o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do 31. 12. 2012 (dále jen Zpráva o plnění Plánu), která obsahovala i Závěrečnou zprávu o stavu provedeného měření a přeměření administrativní zátěže podnikatelů (dále jen Zpráva o projektu Přeměření).

Realizace projektu Přeměření byla schválena v závěru roku 2010, kdy byl vládě ČR předložen postup, jakým bude provedeno měření a přeměřování administrativní zátěže podnikatelů (usnesení vlády č. 861 ze dne 1. prosince 2010). Obě zprávy vláda ČR schválila usnesením vlády č. 595 dne 9. srpna 2013.

Ze Zprávy o plnění Plánu vyplývá, že změny v právních předpisech realizované k 31. 12. 2012 odpovídají úspoře pro podnikatele ve výši 17,2 mld. Kč ročně, tj. snížení o 23,36 % z celkové zátěže naměřené v roce 2005. Rozdíl ve výši necelých 2 % oproti plánu demonstrují opatření, která se nepodařilo vyčíslit z důvodu neexistence statistických údajů nebo základního měření z roku 2005. Plán byl splněn.

Projekt Přeměření, ukončený v polovině roku 2013, byl dalším navazujícím krokem ve snižování administrativní zátěže podnikatelů, v jehož rámci byla provedena identifikace informačních povinností po oblastech a zjištěny povinnosti vnímané podnikateli jako iritující.

Cílem projektu Přeměření nebylo uvádět administrativní zátěž podnikatelů v % u jednotlivých resortů, ale informační povinnosti identifikovat ve 12-ti oblastech, u kterých byly předpokládány nejzřetelnější výsledky a dosažení největších úspor pro podnikatele (např. vstup do podnikání, obchodní právo, vydávání povolení). Aktivita v problematice administrativní zátěže podnikatelů byly více přiblíženy podnikatelům. Ti byli společně se zástupci jednotlivých resortů zapojeni do projektu.

Realizace projektu Přeměření byla zahájena v roce 2011, kdy byly zjištěny počty informačních povinností ve sledovaných oblastech. Rovněž byl u podnikatelů proveden výzkum časové náročnosti administrativních činností a zjištěny iritující povinnosti. První dílčí informace a výstupy projektu Přeměření byly součástí Zprávy o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do 31. 12. 2011. S daty zjištěnými v průběhu roku 2011 a 2012 bylo dále pracováno. V roce 2013 byly vypracovány Prováděcí pokyny k Metodice měření a přeměřování administrativní zátěže podnikatelů, jimiž byl zpřesněn standardní nákladový model (Standard Cost Model – SCM) pro výpočet administrativní zátěže podnikatelů plynoucí z právních předpisů. Práce na projektu byly ukončeny dle harmonogramu.

Na základě výstupů vyplývajících ze Zprávy o plnění Plánu a ze Zprávy o projektu Přeměření odsouhlasila vláda ČR 53 nových opatření na odstranění zátěže podnikatelů počínaje rokem 2013. Zároveň byly stanoveny dlouhodobé cíle, kterými jsou odstranění celkem 60 opatření do roku 2015

a provedení dalšího přeměření administrativní zátěže podnikatelů v roce 2016, čímž bude možné posoudit pokrok proti roku 2012.

Je zcela nezbytné zajistit stabilitu právního prostředí. Neustále změny právních předpisů zatěžují podnikatelský sektor. Pro MSP je navíc velmi obtížné sledovat neustále se měnící pravidla, neboť pro tuto činnost zpravidla nemají finanční ani personální zdroje.

Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2013 pokračovalo ve sbírání námětů na snižování administrativní zátěže a odstraňování nebo alespoň zmírňování překážek v podnikání přímo od podnikatelů, kteří je mohli zasílat i prostřednictvím webové stránky "zjednodusujeme.cz". Náměty byly průběžně zpracovávány ve spolupráci s ústředními orgány státní správy.

3.2 Hodnocení dopadů regulace

Při vytváření podmínek pro podnikání chce ČR jít především cestou kvalitních právních předpisů. Proto je věnována mimořádná pozornost předpokládanému hospodářskému a finančnímu dopadu každé navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí. Jako efektivní nástroj k tomu slouží hodnocení dopadů regulace tzv. RIA (Regulatory Impact Assessment), což je povinnost předkladatele zhodnotit dopad budoucí regulace, a to nově již ve fázi plánování.

Ke dni 1. února 2014 nabývá účinnosti změna Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA). Usnesení vlády ČR ze dne 8. ledna 2014 č. 26 k návrhu změn Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace ukládá členům vlády a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů zajistit dodržování postupů vyplývajících z tohoto usnesení.

Návrh změn vychází z usnesení vlády ze dne 16. října 2013 č. 774 ke Zprávě o účinnosti Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (dále jen Obecné zásady). Návrh změny RIA reflektuje doporučení této zprávy a dále je doplněn o úpravy, které vzešly z podnětu pracovní skupiny zřízené pro tento účel. Cílem byla identifikace slabých i silných stránek procesu RIA a návrh optimalizačních opatření. Obsahem změny jsou především formulační zpřesnění jednotlivých bodů Obecných zásad a zpřesnění systému výjimek, kdy nemusí být RIA zpracovávána. Mezi systémovější změny patří zejména návrh, aby u vládních návrhů zákonů bylo zpracováváno v úvodu Závěrečné zprávy RIA 1-2 stránkové shrnutí základních identifikačních údajů (včetně předpokládaného termínu nabytí účinnosti), cílů a dopadů navrhovaného zákona. Cílem tohoto opatření je poskytnout základní charakteristiku navrhovaného zákona všem zákonodárcům a odborné veřejnosti.

V rámci resortu Ministerstva průmyslu a obchodu jsou dodržování Obecných zásad a realizace hodnocení dopadů regulace RIA ošetřeny opatřením ministra průmyslu a obchodu o dodržování Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace RIA. Vzhledem k nabytí účinnosti nových Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace bylo příslušné opatření aktualizováno – přílohou jsou novelizované Obecné zásady a zároveň i Doporučení pro zpracování Přehledů dopadů.

3.3 Změny legislativy související s živnostenským podnikáním přijaté v roce 2013

Změny legislativy související s živnostenským podnikáním, které byly přijaty v roce 2013, jsou obsaženy v příloze (Příloha č. 1 - Legislativní změny přijaté v roce 2013).

3.4 Zákon o významné tržní síle

Na problematiku nekalých obchodních praktik mezi podniky (dodavateli a odběrateli při dodávkách zboží pro maloobchodní prodej konečným spotřebitelům) zaměřila v poslední době svoji pozornost

i Evropská komise. Nevyvážený vztah mezi obchodními řetězci a jejich dodavateli je problémem, který začal vyvstávat již v průběhu 90. let minulého století. Pozdní splácení faktur, platby za zařazení na seznam dodavatelů či za reklamní akce se staly běžnou praxí v českém maloobchodním prodeji potravinářských a zemědělských výrobků a v nezměněné podobě je vidíme i dnes. Podle informací od dodavatelů dochází k situacím, kdy za své zboží dostávají zapláceno se zpožděním nebo, při započtení všech nákladů na požadované poplatky, prodávají v podstatě bez marží, na úrovni nákladových cen. Institutem významné tržní síly se u nás zabývá „zákon o významné tržní síle č. 395/2009 Sb.“, který byl Parlamentem schválen jako poslanecký návrh (sněmovní tisk č. 431) a stále platí od 1. února 2010. Od počátku nabytí jeho účinnosti byl předmětem kritiky jak podnikatelů, tak i odborníků. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, garant uvedené problematiky, ve spolupráci s MPO připravil novelu stávajícího zákona. Cílem legislativních snah je dosažení právní úpravy, která bude efektivnější, snáze aplikovatelná a přispěje ke zkvalitnění podnikatelského prostředí v České republice.

Je předkládána úprava, která se řídí následujícími principy:

- Novela zákona počítá se zachováním stávajícího zákona o významné tržní síle a nadále není počítáno se zrušením tohoto zákona.
- Předmětem právní úpravy budou i nyní pouze vztahy vznikající mezi dodavateli a odběrateli potravin a potravinářských výrobků.
- Návrh nepočítá s úpravou jiných právních předpisů tak, jak tomu bylo v původním návrhu.
- Návrh počítá s tím, že významnou tržní sílu může mít jak odběratel, tak dodavatel potravin a potravinářských výrobků.
- Návrh jasněji vymezuje používané pojmy a ruší 6 stávajících příloh zákona.

3.5 Podnikatelská rada

Významnou platformou spolupráce státní správy se soukromým sektorem a se zástupci zaměstnanců je Podnikatelská rada – poradní orgán MPO meziresortního charakteru v oblasti podpory podnikatelského prostředí, kde jsou pravidelně diskutovány aktuální otázky z oblasti podnikání. Nejvyšší orgán Podnikatelské rady, jejímž předsedou je ministr průmyslu a obchodu, tvoří plénium, které má 13 zástupců státní správy, 1 zástupce odborových organizací a 13 zástupců soukromého sektoru. K aktuálním tématům jsou na zasedání Podnikatelské rady pravidelně zvány i další subjekty veřejného a soukromého sektoru.

V průběhu roku 2013 se vzhledem k nestabilní politické situaci uskutečnilo pouze jedno zasedání pléna Podnikatelské rady, na kterém byla diskutována témata: Jednotné inkasní místo, Zapojení podnikatelského sektoru do tvorby a realizace EU politik a právních norem, Datové schránky – budoucí záměry, Společenská odpovědnost podniků - stanovení kompetencí v oblasti Společenské odpovědnosti podniků a informace o prvním ročníku evropských cen za společenskou odpovědnost European CSR Award.

3.6 Přístup MSP k financím

Problematika financování malého a středního podnikání je v posledních letech jedním z klíčových témat Evropské unie. Dozvuky finanční krize a následné hospodářské recese stále ještě v některých členských státech přetrvávají a evropské instituce hledají způsoby, jak malým a středním podnikům usnadnit přístup k financím a nabídnout jim i nové způsoby financování, které by byly alternativou k tradičním bankovním úvěrům.

Tabulka č. 1: Úvěry poskytnuté nefinančním podnikům v ČR

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nové úvěry do 30 mil. Kč	Mil. Kč	208216	207237	147986	123398	124117	129830	86660
Nové úvěry celkem	Mil. Kč	852729	866109	780874	667977	599089	694944	500502

Zdroj: ČNB

Z údajů vyplývá, že celkový objem nových úvěrů v r. 2013 meziročně klesl, avšak pokles objemu úvěrů do 30 mil. Kč, které jsou považovány za úvěry pro malé a střední podniky, klesl výrazněji. Rovněž podíl úvěrů do 30 mil. na celkových úvěrech se v r. 2013 snížil na 17,3 %, zatímco v roce předcházejícím činil 18,7 % a v předkrizových letech se pohyboval nad 20 %. Tento trend je způsoben dvěma faktory: na straně bank přísnější pravidla pro řízení úvěrového rizika kladou vyšší nároky na prokazování finančního zdraví dlužníků a vyšší zajištění úvěrů, na straně podnikatelů nižší objem zakázek a obavy z nejistého ekonomického vývoje vedou k obezřetnosti při půjčování peněz a hledání efektivnějších způsobů využívání vlastních zdrojů.

Obecně lze konstatovat, že české MSP neměly v r. 2013 příliš zásadní problém s přístupem k bankovnímu financování. V ČR by proto větší podpora alternativních (tj. nebankovních) zdrojů financování pravděpodobně neměla prakticky žádný významný dopad, vzhledem k tomu, že většina podniků neplánovala velké investice a spíše vyčkávala, jak se situace dále vyvine. Bankovní sektor v ČR disponuje dostatečnými zdroji v podobě primárních vkladů (poměr vkladů k úvěrům dosahoval na konci roku 2013 úrovně 146,4 %) a segment MSP je pro 45 bank působících na českém vysoce konkurenčním trhu stále atraktivní.

Problémy dostupnosti financování MSP v ČR je třeba posuzovat selektivně. Drobné a malé podniky mají horší přístup k bankovnímu financování než střední podniky. Přístup k financím se zejména pro drobné podnikatele bez historie jeví jako zcela zásadní. Většina z nich má potíže zejména se zajišťováním úvěrů, které se ale vláda snaží odstranit pomocí záručních programů financovaných z veřejných zdrojů. V některých regionech nebo oborech podnikání je velmi omezená nabídka rizikového kapitálu, zejména v raných stádiích podnikatelského cyklu. Soukromý kapitál se orientuje téměř výhradně na odvětví ICT, jiná odvětví nejsou pro venture investory tak atraktivní. Chybí rovněž nabídka mezaninového financování⁶.

I na straně MSP je však co zlepšovat. Podnikatelům často chybí znalosti strategického managementu, které by je zatraaktivnily pro investory, a především v případě startupů se často objevuje problém s nedostatečně připravenými projekty.

3.7 Aktuální stav startup scény

Pojem „startup“ označuje jakýkoliv nově vznikající projekt či začínající firmu často ještě ve fázi tvorby podnikatelského záměru, avšak velmi často bývá spojován s ICT, internetem a dalšími „hi-tech“ (špičkovými technologiemi). V r. 2013 nově vzniklo v ČR 20 680 společností s ručením omezeným, 558 akciových společností, přes 57 tis. osob zahájilo podnikání jako fyzické osoby. To svědčí o poměrně vysoké podnikatelské aktivitě, kdy se nositelé myšlenek a tvůrci nápadů rozhodnou rozjet projekty v konkrétním podnikatelském modelu.

Nově vzniklé firmy potřebují pro svůj úspěšný rozjezd především příznivé podnikatelské prostředí a dostatek finančních zdrojů.

⁶ Mezaninové financování, někdy též nazývané mezzaninové financování nebo kvazivlastní kapitál, představuje druh financování spočívající v použití kombinace hybridního dluhu a vlastního kapitálu.

Podnikatelské prostředí pro startupy není v právním řádu ČR speciálně upraveno, začínající podnikatelé mají stejné právní, daňové, odvodové i informační povinnosti jako ostatní podnikatelé. Proces obecného snižování administrativní zátěže podnikatelů má tedy pozitivní dopad i na prostředí pro startupy. Podnikatelé zejména oceňují zjednodušení registrace živnostenského podnikání a zkrácení lhůt pro zápis společnosti do Obchodního rejstříku obchodními soudy. Stěžují si však například na vysoké odvody za zaměstnance, které musí rozjíždějící se firma v určitém stádiu najmout, aby mohla realizovat podnikatelský projekt v plném rozsahu. Překlenutí období mezi zahájením investic do rozvoje projektu a generováním tržeb, nazývané jako „údolí smrti“ je nejkritičtější fází podnikatelského cyklu.

V některých krajích s jasnou inovačně rozvojovou strategií vznikla v minulých letech centra podpory začínajících a inovačně orientovaných podnikatelů, kde jsou k dispozici prostory, přístroje, laboratoře a další podpůrné služby. Jsou to zejména podnikatelské inkubátory, technologické akcelerátory, vědeckotechnické parky, inovační centra, huby, klastry, co-workingové platformy a další zařízení vytvářející podpůrnou inovační infrastrukturu. Jejich činnost je orientována do oblasti vědy, technologií a inovačního podnikání. Svě know-how využívají k vytváření podmínek pro dynamický rozvoj činnosti inovačních firem, pro zabezpečení transferu technologií, k podpoře začínajících podnikatelů při tvorbě inovačních projektů, startu firmy a samotném podnikání a k výchově k inovačnímu podnikání. Tyto instituce pomáhají podnikatelům rovněž hledat příležitosti pro kooperaci mezi vysokými školami a firmami i firmami navzájem, zprostředkovat firmám přístup na mezinárodní trhy, kontakty s firmami v tuzemsku i zahraničí, nacházet případné investory či zabezpečovat propagaci. V těchto zařízeních mohou začínající podnikatelé najít vhodné zázemí a využít výhody ze sdílených služeb a infrastruktury.

Tabulka č. 2: Počty parků, projektů a objem dotací v jednotlivých krajích

Kraj	Počet parků evidovaných SVTP	Počet projektů podpořených v programu OPPI Prosperita	Objem dotací u vydaných rozhodnutí (tis. Kč)	Počet projektů podpořených v programu OPPI Spolupráce - Klastry	Objem dotací u vydaných rozhodnutí (tis. Kč)
Jihočeský	4	7	664 514	4	188 043
Jihomoravský	5	16	1 576 341	7	288 959
Karlovarský	2	2	185 922	0	0
Kraj Vysočina	3	3	569 085	3	126 808
Královehradecký	2	0	0	4	175 181
Liberecký	1	2	112 910	3	87 783
Moravskoslezský	5	10	1 169 296	10	274 880
Olomoucký	2	5	271 372	2	37 288
Pardubický	1	0	0	2	88 107
Plzeňský	2	3	234 500	4	56 917
Středočeský	9	17	2 371 747	0	0
Ústecký	3	2	342 576	2	19 907
Zlínský	7	7	645 403	4	188 043
Hl. město Praha	4	0	0		
Celkem	50	74	8 143 666	41	1 343 873

Zdroj: SVTP, informační systém ISOP7-13

Společnost vědeckotechnických parků (SVTP, zájmové sdružení některých provozovatelů parků, kdy pojem „park“ je nadřazený pojmem vědecký park/centrum včetně inkubátorů, technologický park a podnikatelské a inovační centrum) eviduje 10 akreditovaných zařízení, 32 ostatních provozovaných zařízení a 8 zařízení ve stádiu přípravy. Řada z nich byla podpořena z veřejných

prostředků, zejména z OPPI a rovněž z rozpočtu krajů a obcí. V programu Prosperita byla vydána rozhodnutí k 74 projektům orientovaným na výstavbu, vybavení a rozvoj služeb zařízení inovační infrastruktury ve všech krajích mimo Prahu. V Praze, která byla vyloučena z čerpání podpory z OPPI, vzniklo výhradně z iniciativy soukromých subjektů a za přispění soukromých finančních zdrojů několik zařízení podporujících startupy (např. Node5, TechSquare, Wayra, Hub Praha). Dále, z OPPI v programu Spolupráce – Klastry byla vydána rozhodnutí k 41 projektům v objemu 1,34 mld. Kč zaměřeným na podporu vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových seskupení (klastrů) na regionální a nadregionální úrovni, které slouží jako nástroj rozvoje konkurenceschopnosti ekonomiky a ekonomického růstu.

V dalším období by měla být podpora státu soustředěna již méně na vlastní výstavbu zařízení, více na zlepšení jejich přístrojového a technologického vybavení a nejvíce na rozvoj služeb umožňujících začínajícím podnikatelům skutečný posun vpřed v jejich podnikatelském cyklu. Koučink a mentoring ze strany zkušených podnikatelů, zlepšení netechnických dovedností začínajících podnikatelů (zejména v oblasti marketingu, finančního řízení, obchodu a lidských zdrojů), propojování firem s business angely a venture investory a podobné služby by měly být významně posíleny. Rovněž rozšíření podpory na Prahu, kde je největší koncentrace vysokých škol a vědeckých institucí, by pozitivně přispělo k rozvoji startup scény v ČR.

Financování startupů je v počátečním stádiu odkázáno většinou na vlastní zdroje zakladatele, případně na zdroje získané od rodiny a přátel. Je-li myšlenka životaschopná, je jednou z metod financování projektů použití fondů rizikového kapitálu nebo pomoc tzv. business angels. V České republice existuje i několik typů podpory pro začínající podnikatele financované z veřejných zdrojů. Programy nejsou většinou sektorově odlišeny, (tj. nejsou vytvářeny specializované programy pro podnikatele v určitých oborech, např. ICT) aby byla zachována rovnost podmínek a vyloučena diskriminace při dosažitelnosti podpor.

- I. Na celostátní úrovni jsou začínajícím podnikatelům k dispozici především určité programy **Operačního programu Podnikání a inovace (OPPI)** financovaného z evropských strukturálních fondů. Cílem OPPI bylo poskytnout podporu podnikatelům ve formě dotací, úvěrů, záruk a rizikového kapitálu. Největší část OPPI byla využita na **dotační programy** zaměřené převážně na podporu inovací, spolupráci výzkumu a průmyslu, realizaci rozvojových plánů podnikatelů, jejich internacionalizaci, budování průmyslové infrastruktury a zdokonalování podnikatelského prostředí. Součástí OPPI byl i pilotní projekt Seed fond, který měl ověřit možnosti využívání venture kapitálu zejména pro vznik a rozvoj startupů. Projekt však byl z důvodu administrativních překážek a kvůli striktně vymezenému času, během kterého by bylo nutné prostředky EU využít, zastaven, protože prostředky by nebylo možné v tak krátkém čase efektivně využít. Fungovaly však jiné programy na podporu startupů, např. **CzechAccelerator** umožňující začínajícím zejména technologickým podnikatelům získat kontakty a zkušenosti v zahraničních destinacích (USA, Izrael, Singapur, Švýcarsko) nebo **CzechEkoSystem**, který poskytuje startupům koučink, mentoring a poradenství.

Podpora začínajících podnikatelů bude pokračovat i v navazujícím období let 2014 až 2020. V Operačním programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost se uvažuje o poskytování dotací, úvěrů včetně mikropůjček, záruk, rizikového kapitálu, ale i poradenských služeb, koučinku, mentoringu, informační podpory a dalších aktivit se zvláštním důrazem na začínající podnikatele.

- II. Dalším programem orientovaným na malé i středně velké začínající inovačně zaměřené podnikatele je **program INOSTART**, který po pilotním fungování ve 2 krajích byl v r. 2014 rozšířen na celou Českou republiku. Tento program, financovaný z Programu švýcarsko-

české spolupráce, nabízí poskytování komerčních úvěrů, které by však z důvodu krátké finanční historie nebyly pro začínající podnikatele dostupné, proto jsou zaručeny Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou. Navíc může podnikatel získat dotaci na přípravu projektu a inovační poradenství.

- III. Síť **Enterprise Europe Network (EEN)** nabízí podnikatelům širokou škálu informačních, vzdělávacích, poradenských a dalších užitečných služeb. Mimo jiné nabízí i poradenství pro podnikatele, kteří se chtějí zapojit do komunitárních programů vyhlašovaných přímo Evropskou komisí (řada z nich je zaměřena rovněž na startupy). Služby EEN jsou dostupné prostřednictvím webové stránky a partnerů, kteří působí ve všech krajích ČR.
- IV. Zcela novým programem v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu je rámcový **program REVIT**, který je určen podnikatelům v regionech postižených strukturálními problémy a podnikatelům zasaženým živelní pohromou. Aktuální výzva pro r. 2014 je určena pro malé podnikatele v Moravskoslezském kraji. Podporu poskytuje Českomoravská záruční a rozvojová banka ve formě investičního nebo provozního úvěru za zvýhodněných úrokových podmínek a s finančním příspěvkem až do výše 10 % z poskytnutého úvěru. **Začínající** podnikatelé jsou zvýhodněni výrazněji než déle působící podnikatelé.
- V. Ministerstvo práce a sociálních věcí poskytuje podporu lidem, kteří jsou nezaměstnaní a rozhodnou se zahájit vlastní podnikání. Program **Zaměstnej sám sebe, buď OSVČ** poskytuje potřebné školení, poradenství i finanční příspěvek pro rozjezd podnikání. Je určen spíše osobám v tradičních oborech podnikání, i když ani ICT a jiné technologie nejsou vyloučeny.
- VI. Na regionální úrovni mohou začínající podnikatelé získat zázemí především v různých zařízeních na podporu podnikání, jako jsou podnikatelské inkubátory, vědeckotechnické parky, huby, inovační centra, co-workingové platformy a akcelerátory.

4 PROGRAMY NA PODPORU MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

4.1 Programy podpory Ministerstva průmyslu a obchodu

4.1.1 Operační program podnikání a inovace (OPPI)

Tento operační program je základním programovým nástrojem Ministerstva průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v letech 2007–2013. OPPI vychází ze základních principů Lisabonské strategie (následně Strategie Evropa 2020), která je primárně orientována na dosažení vyššího hospodářského růstu a zaměstnanosti při respektování principů udržitelného rozvoje.

Hlavním cílem OPPI je podpora a zvyšování konkurenceschopnosti ČR (a jejích regionů) v oblasti průmyslu, podpora inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry, a to zejména stimulací poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje, na komercializaci výsledků výzkumu a vývoje, na podporu podnikatelského ducha a růst hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

OPPI odráží strategii EU zaměřením na nástroje nepřímé a přímé podpory podnikatelů, zejména malých a středních, a obecně na řešení otázek překonávání dosavadních bariér přístupu ke kapitálu. Podpora se poskytuje především podnikům s vyšším inovačním potenciálem, ke stimulaci vzniku nových malých podniků a na povzbuzení dalšího rozvoje existujících podniků směřující ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti s důrazem na regiony se strukturálními problémy a vysokou nezaměstnaností.

OPPI se skládá ze 7 prioritních os (6 prioritních os určených pro podnikatelskou sféru + 1 prioritní osa Technická pomoc), jež se dále člení na oblasti podpory a jednotlivé programy. V souladu se zvolenou strategií je v rámci OPPI poskytovaná podpora směřována do oborů, které jsou nebo mají potenciál stát se konkurenceschopnými v evropském a světovém měřítku. Tato konkurenceschopnost se opírá především o využití nových poznatků z oblasti vědy a výzkumu, realizaci inovačních opatření, kvalitní pracovní sílu a o fungující síť služeb pro podnikatele.

- Počet priorit pro poskytování podpory: 6
- Počet programů pro poskytování podpory: 17

Operační program Podnikání a inovace byl schválen dne 3. 12. 2007. OPPI je spolufinancovaný ze strukturálních fondů EU, konkrétně z Evropského fondu regionálního rozvoje, a z prostředků státního rozpočtu, procentuálním poměrem 85/15. Z Evropského fondu regionálního rozvoje je pro OPPI v rámci programovacího období 2007–2013 vyčleněno více než 3,12 mld. EUR, včetně 15% povinného spolufinancování z národních zdrojů činí **alokace pro realizaci programu OPPI** v období 2007–2013 **3 671 400 782 EUR**, což je v přepočtu více než 100 miliard korun.

OPPI zahrnuje oblasti podpory pro podnikatelskou sféru v 6 prioritních osách (viz Tabulka č. 3: Programy podpory – přehled podpory pro podnikatelskou sféru):

Prioritní osa 1: Vznik firem

Je tvořena 2 oblastmi podpory, které se zaměřují na vytváření podmínek pro vznik nových firem s akcentem na inovačně orientované firmy. Pozornost je věnována problematice dostupnosti vhodných finančních zdrojů s cílem usnadnit přístup začínajících podnikatelů ke kapitálu a rozšířit tím možnosti pro financování jejich podnikatelských záměrů a předkládaných projektů. *Příjemci podpory: výhradně MSP.*

Prioritní osa 2: Rozvoj firem

Obsahuje 2 oblasti podpory. První se zaměřuje na realizaci rozvojových podnikatelských projektů konkurenceschopných malých a středních podniků, kterým brání nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená schopnost poskytnout zajištění úvěru v možnosti získat externí zdroje financování prostřednictvím bankovních nástrojů. Druhá oblast podpory je zaměřena na zlepšování technické vybavenosti podniků nákupem moderních technologií, včetně informačních a komunikačních technologií (ICT) a na rozvoj vybraných strategických služeb. *Příjemci podpory: z převážné části MSP.*

Prioritní osa 3: Efektivní energie

Obsahuje 1 oblast podpory, jejímž cílem je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. *Příjemci podpory: z větší části MSP.*

Prioritní osa 4: Inovace

Obsahuje 2 oblasti podpory, které jsou zaměřeny na rozvoj technických a netechnických inovací v podnicích, včetně rozvíjení jejich spolupráce s výzkumnými a vývojovými organizacemi a na posílení jejich vlastních firemních kapacit pro VaV a návazných aktivit, zejména pak v sektoru MSP tak, aby se zvýšila inovační aktivita podniků a počet podniků, které provádějí vlastní výzkum a vývoj. Pozornost je rovněž zaměřena na aktivity spojené s ochranou práv průmyslového vlastnictví. *Příjemci podpory: z větší části MSP.*

Prioritní osa 5: Prostředí pro podnikání a inovace

Obsahuje 3 oblasti podpory. Sleduje vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání. Je zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele v podobě podnikatelských inkubátorů, na rozšíření a zkvalitnění spolupráce mezi podnikatelskou sférou a vzdělávacími institucemi a institucemi z oblasti VaV. Tato prioritní osa se rovněž zaměřuje na tvorbu kvalitní infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů. Pozornost je dále věnována problematice zkvalitnění infrastruktury pro podnikání, hlavně formou vytváření a rozvoje podnikatelských nemovitostí. *Příjemci podpory: z větší části MSP.*

Prioritní osa 6: Služby pro rozvoj podnikání

Obsahuje 2 oblasti podpory. Je zaměřena na rozvoj a využití kvalitních poradenských a informačních služeb pro podnikatelské subjekty, a to i v oblasti vyhledávání nových obchodních příležitostí a odborné přípravy na posilování pozic českého průmyslu v mezinárodním obchodu. Poskytovaná podpora usnadňuje marketingové aktivity MSP na zahraničních trzích. *Příjemci podpory: z převážné části MSP.*

V rámci podpory MSP v programech OPPI, které jsou administrovány ve spolupráci s Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest, měla ke dni 31. 12. 2013 nejvýznamnější zastoupení Oblast podpory 6.1 Podpora poradenských služeb, kde byly finanční prostředky alokovány ze 100 % na malé a střední podniky. Oblast podpory 3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie vykazovala naopak nejnižší zastoupení malých středních podniků – celkem 60,5 %. Ve všech ostatních Oblastech podpory byly MSP podporovány z více než 80 % (konkrétně v Oblastech podpory 2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb, 5.1 Platformy spolupráce, 5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů, 5.3 Infrastruktura pro podnikání a 6.2 Podpora marketingových služeb). Vše je přehledně uvedeno v tabulce (Tabulka č. 4: Podpora MSP v OPPI k 31. 12. 2013 ve formě dotace), která zobrazuje počty projektů s vydaným Rozhodnutím v jednotlivých oblastech podpory podle velikostních segmentů podniků.

Tabulka č. 3: Programy podpory – přehled podpory pro podnikatelskou sféru

Globální cíl OPPI	Specifický cíl prioritní osy	Prioritní osa	Oblast podpory	Program podpory
„Zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy“	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání	1. Vznik firem	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům	START
			1.2 Využití nových finančních nástrojů	SEED FOND/ VC FOND
	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání	2. Rozvoj firem	2.1 Bankovní nástroje podpory MSP	PROGRES
				ZÁRUKA
				SEED FOND/ VC FOND
			2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb	ROZVOJ
	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)	3. Efektivní energie	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	EKO-ENERGIE
	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)	4. Inovace	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků	INOVACE
			4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj	POTENCIÁL
	Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu	5. Prostředí pro podnikání a inovace	5.1 Platformy spolupráce	SPOLUPRÁCE
			5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	PROSPERITA
			5.3 Infrastruktura pro podnikání	ŠKOLICÍ STŘEDISKA
	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání	6. Služby pro rozvoj podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb	NEMOVITOSTI
			6.2 Podpora marketingových služeb	PORADENSTVÍ
				MARKETING

(Zdroj: Programový dokument OPPI z listopadu 2011)

Tabulka č. 4: Podpora MSP v OPPI k 31. 12. 2013 ve formě dotace

Oblast podpory OPPI	Malé podniky	Střední podniky	Velké podniky	Celkem
2.2	1 850	1 492	60	3 402
3.1	484	315	304	1 103
4.1	535	497	341	1 373
4.2	182	239	147	568
5.1	100	20	5	125
5.2	244	162	64	470
5.3	599	351	114	1 064
6.1	303	160	0	463
6.2	639	559	1	1 199
Celkem	4 936	3 795	1 036	9 767

(Zdroj: ISOP Centrum, kumulativně od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013)

Pozn.: v tabulce jsou uvedeny počty projektů s vydaným Rozhodnutím podle velikostních segmentů

V dotačních programech OPPI (Tabulka č. 5: Projekty MSP podle dotačních programů k datu 31. 12. 2013 – dotace v Kč) bylo od počátku realizace **vyčerpáno celkem 36 236,4 mil. Kč**. Protože prostředky státního rozpočtu jsou doplněny prostředky ze strukturálních fondů v poměru

85/15, podílí se státní rozpočet na uvedeném čerpání částkou 5 435,5 mil. Kč a strukturální fondy EU částkou 30 800,9 mil. Kč.

Tabulka č. 5: Projekty MSP podle dotačních programů k datu 31. 12. 2013 – dotace v Kč

Program	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	213	2 218 738 000	307	1 719 614 777
Eko-energie - Dotace - Výzva III	484	2 174 054 000	288	1 139 391 392
Eko-energie - Využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů - Výzva I	54	1 254 853 000	81	1 232 361 871
Eko-energie - Zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie - Výzva I	49	347 622 000	70	335 306 025
ICT a strategické služby – Výzva I	64	654 658 000	299	598 374 446
ICT a strategické služby – Výzva II	73	773 133 000	284	693 239 840
ICT a strategické služby – Výzva III	228	2 081 644 000	452	914 473 700
ICT v podnicích - Výzva I	204	472 134 000	273	396 083 098
ICT v podnicích - Výzva II	205	459 481 000	281	414 347 477
ICT v podnicích - Výzva III	877	1 916 059 000	759	1 089 054 973
Inovace - Inovační projekt - Výzva I	78	1 104 405 000	129	1 036 356 192
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	102	1 416 700 000	164	1 333 161 077
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	91	1 421 228 000	131	1 272 868 132
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	429	6 430 941 000	245	1 635 397 708
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva I	100	24 275 000	82	4 976 911
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	232	49 211 000	139	9 037 720
Klastry - Výzva I	17	572 671 000	90	482 577 218
Klastry - Výzva II	25	792 032 000	38	167 234 985
Marketing - Výzva I	491	292 631 000	493	191 782 447
Marketing - Výzva II	705	697 062 540	528	364 097 407
Nemovitosti - Výzva I	237	2 856 302 000	467	2 732 439 945
Nemovitosti - Výzva II	713	8 348 518 000	791	4 959 978 497
Poradenství - Výzva I	463	134 095 000	462	112 290 760
Potenciál - Výzva I	45	633 842 000	107	594 398 542
Potenciál - Výzva II	95	1 352 154 000	206	1 232 453 192
Potenciál - Výzva III	281	3 771 768 000	158	893 684 051
Prosperita - Výzva I (veřejná podpora)	15	1 365 377 000	65	1 037 507 287
Prosperita - Výzva II (neveřejná podpora)	1	39 117 000	6	36 643 684
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	32	3 795 116 000	44	548 344 681
Prosperita Výzva IV (neveřejná podpora)	7	847 544 000	19	203 677 806
Rozvoj - Výzva I	266	2 049 489 000	311	1 847 648 205
Rozvoj - Výzva II	295	1 915 226 000	363	1 790 542 535
Rozvoj - Výzva III	1 131	6 496 028 000	686	3 152 727 801
Školící střediska - Výzva I	132	931 525 000	221	872 656 900
Školící střediska - Výzva II	274	2 095 503 000	305	1 121 085 257
Technologické platformy - Výzva I	11	52 677 000	48	46 690 791
Technologické platformy - Výzva II	20	89 134 000	42	23 877 421
Celkem	8 739	61 926 947 540	9 434	36 236 384 751

(Zdroj: MPO)

Projekt CzechAccelerator – rozvoj tuzemských technologicky orientovaných MSP na zahraničních trzích

Projekt je určen pro inovativní české MSP, které chtějí rozvíjet své podnikatelské plány ve světových technologických centrech a hledají strategické a investiční partnery a obchodní kontakty v zahraničí. Projekt podporuje MSP podnikající v oborech biotechnologií, ICT, life sciences, zdravotnické techniky, čistých technologií, nanotechnologií a přesného strojírenství. Své zkušenosti mohou MSP rozvíjet v inovativních centrech v Silicon Valley, Bostonu, Švýcarsku, Izraeli nebo Singapuru.

Projekt je realizován v rámci Operačního programu Podnikání a inovace 2007–2013, prioritní osy 6 „Služby pro rozvoj podnikání“ programu Poradenství. Projekt realizuje Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.

Cílem projektu je rozvoj manažerských zkušeností a aktivit MSP při komercializaci jejich produktu, praktické uplatnění podnikatelského plánu a posílení marketingových a manažerských schopností. Zájemci se do projektu mohli hlásit vždy v rámci jednotlivých výzev. V projektu bylo naplánováno celkem 6 výzev, které byly vyhlašovány přibližně každý půlrok. Produkt, se kterým se společnost do projektu hlásí, musí mít vysoký růstový potenciál a musí být zaměřen na rozvoj nových a inovativních technologických řešení.

Základním benefitem je pronájem kancelářských prostor v podnikatelském inkubátoru. MSP mohou dále získat příspěvek na právní služby v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví, služby špičkových poradců, mentoring a koučink v destinaci, snadný přístup k potenciálním strategickým partnerům a investorům a také možnost účastnit se pravidelných networkingových akcí nebo seminářů. K dispozici jsou účastníkům projektu rovněž konzultační služby v oblasti právní, marketingové a personální problematiky, finančních strategií a business developmentu. Součástí poskytovaného poradenství je také podpora v procesu získávání financování formou business angels či rizikového kapitálu.

Celkový rozpočet projektu je stanoven na 61 060 900 Kč. Ke konci roku 2013 činily vynaložené výdaje na projekt od jeho začátku v březnu 2011 celkem 17,3 mil. Kč. Celková podpora účastníkům (MSP) činila v roce 2013 4,96 mil. Kč. Ze státního rozpočtu bylo proplaceno 15 %, tj. 744 tis. Kč.

V roce 2013 se projektu účastnilo 9 MSP (v rámci 4. a 5. etapy), kteří byly vybráni hodnotitelskou komisí (4 společnosti v Silicon Valley, 3 na východním pobřeží USA a 2 v Singapuru). Od svého začátku projekt podpořil již 40 společností. Většina z nich byla z oboru ICT (informačních a komunikačních technologií). V roce 2013 byla vyhlášena 5. doplňující výzva, do které se přihlášily 4 společnosti pro pobyt v termínu od 21. 10. do 19. 12. 2013, dále 6. výzva, do které se přihlásilo 14 žadatelů pro pobyty od ledna do června 2014, a 6. doplňující výzva, do které se přihlášily 3 společnosti pro pobyt v termínu od 28. 4. 2014 do 27. 6. 2014. Na základě výsledků 6. a 6. doplňující výzvy se v rámci 6. etapy projektu (1. pol. 2014) předpokládá účast 9 společností.

Projekt CzechEkoSystem

Realizátorem tohoto projektu je Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Celkový rozpočet projektu je stanoven v maximální výši 167 536 567 Kč. Interní projekt CzechEkoSystem má za úkol zvýšit připravenost firem v počátečním stádiu jejich vývoje pro uplatnění startovního financování formou např. rizikového kapitálu.

Cílem projektu je podpořit formou poradenských služeb a koučinku začínající podnikatelské subjekty. Součástí je i příprava subjektů pro možný kapitálový vstup, zvláště pak pro tzv. zárodečný kapitál (seed capital). Ten se soustřeďuje zejména na pomoc s financováním začínajících

inovativních firem a finanční podporu jejich dalšího rozvoje. Vzhledem k investicím do infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, které mají sloužit zejména k realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb, a vzhledem k vybudování inovační infrastruktury pro nově vznikající inovační firmy v podnikatelských inkubátorech, je zcela logicky navazující efektivní formou podpory inovačního podnikání právě využití možností uplatnění rizikového kapitálu.

Projekt CzechEkoSystem zpřístupňuje malým a středním podnikům (MSP) celé spektrum poradenských služeb s nízkou spoluúčastí, tj. se spoluúčastí 20 % na nákladech poradenských služeb. Součástí poskytovaných služeb je i poskytnutí koučinku prostřednictvím odborně zdatné osoby kouče, jakožto úspěšného podnikatele a manažera. Na tomto nákladu se MSP nepodílí vůbec. Podpora je poskytována v režimu de minimis. Rozsah a objem služeb je závislý na rozvojovém plánu a potřebách účastníka dle schválené žádosti. Celková podpora v rámci projektu činí min. 0,2 mil. Kč a max. 2,5 mil. Kč na jednoho účastníka/projekt.

Od 7. 11. 2013 vede Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest vlastní databázi koučů, ze které si mohou žadatelé i příjemci vybírat svého kouče. Zařazení kouče do databáze probíhá na základě vyhlášeného náboru, kdy po doložení kvalifikačních předpokladů, absolvování povinného školení a po odsouhlasení generálním ředitelem vydává Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest kouči certifikát, který jej opravňuje ke koučování/mentoringu účastníka projektu CzechEkoSystem.

Realizace projektu CzechEkoSystem probíhá od 1. 11. 2011 do 30. 6. 2015.

I. výzva s alokací 60 mil. CZK (2,32 mil. EUR) byla vyhlášena 11. ledna 2012 a žádosti o podporu mohli žadatelé podávat v rozmezí 1. 5. 2012 – 29. 6. 2012. V I. výzvě bylo podáno 46 žádostí, z toho 20 projektů bylo hodnotitelskou komisí doporučeno k podpoře. Nejvíce žádostí pocházelo z Jihomoravského (26,2 %) a Středočeského kraje (21,8 %) a z oblasti informačních technologií (47 %).

II. výzva s alokací 128 mil. CZK (4,94 mil. EUR) byla vyhlášena 2. dubna 2013 a žádosti o podporu mohli žadatelé podávat v rozmezí 2. 4. 2013 – 31. 10. 2013. Ve II. výzvě bylo doručeno 35 žádostí, z toho 21 projektů bylo v rámci hodnotitelských komisí doporučeno k podpoře. 3 projekty neměly v době konání hodnotitelských komisí kompletní dokumentaci, která by umožňovala jejich projednání, proto budou zařazeny do projednání na hodnotitelských komisích k III. výzvě. Nejvíce žádostí bylo podáno v Jihomoravském (25,7 %) a Moravskoslezském (20 %) kraji a téměř polovina žádostí, stejně jako v první výzvě, pocházela z oblasti informačních technologií (45 %).

Celková výše podpory v I. a II. výzvě byla ve výši 56 329 396 Kč včetně DPH.

V rámci administrace projektu CzechEkoSystem se předpokládá vyhlášení ještě III. výzvy s alokací 86,8 mil. Kč (3,34 mil. EUR) k datu 3. 3. 2014 a možností podávání žádostí od 3. 3. 2014 do 30. 4. 2014.

Během realizace projektu CzechEkoSystem byl zaznamenán velký zájem malých a středních podniků i přes publicitu zajištěnou ze zdrojů mimo projekt, při využití synergie aktivit MPO, MŠMT a jednotlivých skautů (tj. organizací zajišťujících v regionech výběr vhodných kandidátů pro projekt). Významným momentem podporujícím zájem o účast v projektu se stal i plánovaný fond rizikového kapitálu (Seed fondu), který v té době byl Ministerstvem průmyslu a obchodu připravován. Provázanost v poskytnutí poradenství a při rozjezdu podnikání s následnou možností získat kapitál pro potřebné investice považují MSP za pozitivní.

K datu 27. 2. 2013 byla zprovozněna webová stránka www.projekt-czechekosystem.cz, kde je vedena databáze koučů k projektu CzechEkoSystem.

Projekt Seed fond

V roce 2013 pokračovala v rámci OPPI realizace pilotního projektu Seed fond, který byl připraven Ministerstvem průmyslu a obchodu za účelem investování formou kapitálových vstupů do inovačně orientovaných malých a středních podniků v raných fázích jejich podnikatelského cyklu. V únoru 2013 bylo ukončeno otevřené zadávací řízení na depozitáře pro Český rozvojový, uzavřený investiční fond, a.s. – obchodní společnost ve 100% vlastnictví České republiky založenou za účelem poskytování kapitálových vstupů cílovým společností. S vybraným depozitářem UniCredit Bank Czech Republic, a.s. byla uzavřena smlouva o smlouvě budoucí. V březnu 2013 byla vybrána nejvhodnější nabídka podaná do otevřeného zadávacího řízení na služby správce Seed fondu. Rozhodnutí zadavatele (MPO) však napadl jeden z neúspěšných uchazečů, jehož nabídka byla z důvodu nepřiměřeně nízké nabídkové ceny a rovněž kvůli nedodržení zadávacích podmínek hodnotitelskou komisí vyloučena. Správní řízení u Úřadu na ochranu hospodářské soutěže bylo zahájeno v dubnu 2013 a do konce roku 2013 nebylo pravomocně ukončeno. V listopadu proto řídicí orgán OPPI schválil realokaci 26,792 mil EUR z finančního nástroje SEED z prioritní osy 1 do prioritní osy 2, protože bylo zřejmé, že v čase vyhrazeném pro investiční proces nebude reálné finanční prostředky efektivně využít zejména na investice do rodících se a začínajících firem.

Na počátku roku 2014, kdy správní řízení vedené u ÚOHS stále nebylo ukončeno, řídicí orgán OPPI vyhodnotil, že se projekt Seed fond oproti plánu opozdil natolik významně, že již není dostatek časového prostoru na realizaci předmětu plnění zakázky v zamýšleném rozsahu (tj. minimálně v rozsahu první tranše ve výši 500 mil. Kč), a tedy účel veřejné zakázky fakticky zaniká. Protože termín ukončení správního řízení u ÚOHS nebylo možné odhadnout, rozhodl zadavatel 24.4.2014 o zrušení otevřeného zadávacího řízení na poskytování služeb správce Seed fondu, protože již bylo prakticky znemožněno efektivní využití prostředků z OPPI, které je limitováno datem 31. 12. 2015.

Kromě toho se zde objevil ještě další důvod, kterým byla podstatná změna právního prostředí. Původní implementační schéma bylo vytvořeno podle zákona č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, v němž by MPO svěřilo fondu kvalifikovaných investorů „Český rozvojový, uzavřený investiční fond, a.s.“ prostředky z OPPI poskytnuté Evropským fondem pro regionální rozvoj spolufinancované státním rozpočtem ČR. V červenci r. 2013 však nabyl účinnosti nový zákon č. 240/2013 Sb. o investičních společnostech a investičních fondech a původní zákon o kolektivním investování byl zrušen. Proto i v případě ukončení správního řízení by nebylo možné uzavřít smluvní vztah v podobě definované v zadávací dokumentaci.

MPO však prostředky určené na Seed fond ve prospěch malých a středních podnikatelů využilo. Monitorovací výbor a posléze i Evropská komise schválily přesun (realokaci) peněz mezi prioritními osami OPPI tak, aby prostředky mohly být použity v dotačních programech, kde dlouhodobě existuje výrazný převis poptávky ze strany podnikatelů. Na začátku roku 2014 byly vyhlášeny výzvy k předkládání projektů do programů ROZVOJ, INOVACE a ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY. Šanci na úspěch však měly pouze projekty, jejichž realizace skončí do konce roku 2015.

Myšlenky na podporu rozvoje firem rizikovým kapitálem se MPO nevzdává a připravuje se na vytvoření efektivního a méně zranitelného modelu implementace v připravovaném Operačním programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK). Nový zákon o investičních společnostech a investičních fondech pro to nabízí mnohem flexibilnější podmínky. Prvním krokem, který musí předcházet vlastnímu návrhu fungování fondové struktury, bude předběžné posouzení podmínek pro možnosti využití nejen seed fondu, ale všech typů finančních nástrojů.

4.1.2 Finanční nástroje - Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Národní záruční program pro malé podnikatele (ZÁRUKA) využíval prostředky uvolněné v souvislosti s ukončováním záruk, splácením poskytnutých úvěrů a prostředky získané na základě rozhodnutí akcionáře banky (stát) v rámci hospodaření Českomoravské záruční a rozvojové banky, a. s. (ČMZRB). Celkově se jednalo o částku výši 634 mil. Kč. Ze záručního fondu bylo poskytnuto 1544 záruk v celkové výši 3 243 mil. Kč k úvěrům ve výši 4 603 mil. Kč. V průběhu roku 2013 byl tento program rozšířen i na podporu podnikatelů postižených záplavami. Na projekty obnovy podnikání bylo poskytnuto 23 záruk ve výši 176 mil. Kč k úvěrům v částce 220 mil. Kč. Současně byl 3 podnikatelům postiženým povodní vyplacen finanční příspěvek ve výši 2,5 mil. Kč.

V programu PROGRES (OPPI) bylo v roce 2013 vyřízeny pouze zbývající žádosti podané v roce 2012. Bylo uzavřeno 6 smluv o úvěru ve výši 92 mil. Kč. Další výzvy v programu Progres OPPI nebyly vyhlášeny z důvodu výhrad Komise k tomu, že ČMZRB, a.s., pověřena realizací záručních a úvěrových programů OPPI, nebyla vybrána ve výběrovém řízení.

Tabulka č. 6: Realizace úvěrových a záručních programů v roce 2013

Program*		počet uzavřených smluv	objem podpor (mil. Kč)
úvěry	PROGRES (OPPI)	6	92
záruky	ZÁRUKA (národní)	1544	3243
záruky	INOSTART	2	8
CELKEM		1562	3343

(Zdroj: údaje ČMZRB)

Na základě závazku prodloužit dobu ručení prodloužila ČMZRB formou dodatků ke smlouvě o záruce trvání záruky poskytnutých v předchozích letech u 801 záruk ve výši 2 856 mil. Kč, což umožnilo podnikatelům dále čerpat úvěry na financování provozních potřeb.

4.1.3 Rámcový program – technologická centra, centra strategických služeb

Investiční podpory v oblasti technologických center a center strategických služeb se řídí Rámcovým programem pro podporu technologických center a center strategických služeb, který byl v jeho posledním znění, na základě usnesení vlády ČR č. 217 ze dne 12. 3. 2007, účinný ode dne 18. 6. 2007 do dne 10. 7. 2008, kdy došlo k zastavení tohoto Programu. Po tomto datu nemohla Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest přijímat nové žádosti. Vyplácení podpory ve formě dotací na již schválené projekty zastaveno nebylo a bude pokračovat i v nadcházejících letech.

Cílem programu je podpora investic do inovačních aktivit firem v oblasti high-tech výrobků, což přispívá ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti na světových trzích, a také do oblasti informačních technologií podnikových služeb, jako jsou centra zákaznické podpory, centra sdílených služeb včetně regionálních ústředí nadnárodních společností, centra pro vývoj softwaru, expertní a řešitelská centra pro informační a telekomunikační technologie a high-tech opravárenská centra.

Poskytovateli podpory jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu, pokud jde o dotace na podnikatelskou činnost, a Ministerstvo práce a sociálních věcí v případě dotací na školení a rekvalifikaci. Z rozpočtové kapitoly Ministerstva průmyslu a obchodu bylo prostřednictvím Rámcových programů vyčerpáno v roce 2013 na podporu 18 projektů malých a středních podniků 78,20 mil. Kč. Formou dotací na školení a rekvalifikaci bylo v rámci tohoto programu v roce 2013 vyčerpáno 3,92 mil. Kč z rozpočtové kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí na podporu 2 projektů malých a středních podniků.

4.1.4 Programy podpory průmyslového výzkumu a vývoje

V roce 2013 pokračovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v podpoře projektů průmyslového výzkumu a vývoje formou dotací ze státního rozpočtu v rámci programu TIP (2009–2017). Jedná se o resortní program zajišťující výzkum a vývoj pro racionální průmyslovou výrobu budoucnosti, za účelem posílení produkce v České republice a následně i v Evropské unii, k zajištění udržitelného rozvoje ve všech dimenzích, tj. ekonomické, sociální a environmentální, k zajištění plynulé a trvalé tvorby poznatků výzkumu a vývoje pro průmyslovou výrobu a k zajištění jejich rychlého a efektivního využívání.

Celkem bylo v roce 2013 v rámci programu TIP podporováno 235 projektů předložených malými a středními podniky. Tyto projekty byly podpořeny částkou 870 mil. Kč. Celková výše prostředků vyčerpaných na podporu všech 369 projektů v roce 2013 dosáhla 2 043 mil. Kč.

Poslední veřejná soutěž programu TIP byla vyhlášena v roce 2011 se zahájením projektů v roce 2012. Program TIP bude vzhledem k vyčerpání prostředků ukončen v roce 2016.

4.1.5 Program na podporu inovativních MSP – Inostart

V rámci Programu švýcarsko-české spolupráce Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhlásilo v září 2012 Program Inostart, který je zaměřen na podporu činnosti začínajících malých, inovativních startup podniků, které obtížně získávají prostředky na financování vlastní podnikatelské činnosti, neboť vzhledem k velké rizikovosti projektů nejsou banky ochotny poskytnout jim úvěry. Program umožňuje začínajícím inovativním podnikatelům (do 3 let existence firmy) získat přístup k úvěrům tak, že jim je poskytnuta podpora formou záruky k úvěrům až do výše 60 % nesplacené jistiny úvěru. Součástí programu je i poradenství spojené se strategickým vedením firmy a s realizací podnikatelských záměrů. Pilotně byl program realizován ve 2 krajích, a to v Moravskoslezském a Olomouckém.

Úvěry poskytuje Česká spořitelna, a.s., poradenství zajišťuje poradenská společnost Erste Grantika Advisory, a.s. a záruky za samotné úvěry České spořitelně poskytuje Českomoravská rozvojová a záruční banka. Z úvěru (rozmezí od 0,5 mil. Kč do 15 mil. Kč) je možné financovat nákup hmotného a nehmotného investičního a neinvestičního majetku a pokrytí provozních nákladů. Dotace na poradenství je poskytována až do výše 10 % objemu příslušného úvěru, maximálně 150 tis. Kč.

Během roku 2013 podnikatelé sice projevovali dostatečný zájem o program, avšak po prvních konzultacích se snižoval jejich počet v důsledku požadavku Programu na inovativnost projektů a na neschopnost začínajících podnikatelů zvládnout podání projektu. Z důvodu zvýšení absorpční kapacity byly navrženy změny Programu Inostart – jeho působnost bude rozšířena na celé území ČR, bude možné využít poradenské služby ještě před uzavřením úvěrové smlouvy (při přípravě projektu) a dále bude program otevřen i pro společnosti střední velikosti (doposud jen pro malé podnikatele).

V roce 2013 byly v rámci programu INOSTART uzavřeny 2 smlouvy v celkovém objemu podpory 8 mil. Kč.

Na poskytování záruk a poradenství je připraveno z finančních prostředků Programu švýcarsko-české spolupráce téměř 200 milionů korun, což umožní poskytnutí úvěrů za cca 600 milionů korun. Program potrvá do konce roku 2016.

4.1.6 Program EFEKT 2013 na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie

Program EFEKT 2013 – Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2013 byl vyhlášen MPO na základě usnesení vlády ČR č. 835 ze dne 14. listopadu 2012. Cílem programu je iniciovat úspory energie a větší využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Tento záměr je v souladu se schválenou Státní energetickou koncepcí.

V roce 2013 bylo podpořeno 152 projektů v celkové výši dotace 27 907 158,- Kč. Z dotačního titulu byly v rámci programového financování EDS/SMVS poskytnuty investiční dotace v celkové výši 7,431 mil. Kč a neinvestiční dotace ve výši 20,476 mil. Kč. Čerpání prostředků dle jednotlivých příjemců v roce 2013 je uvedeno v následující tabulce (Tabulka č. 7: Přehled vyplacené podpory v rámci programu EFEKT 2013).

Tabulka č. 7: Přehled vyplacené podpory v rámci programu EFEKT 2013

SUBJEKT	Dotace v roce 2013 [tis. Kč]		
	Investiční	Neinvestiční	CELKEM
Podnikatelské subjekty – fyzické osoby	0	2 488	2 488
Podnikatelské subjekty – právnické osoby	0	6 703	6 703
Obecně prospěšné společnosti	0	2 242	2 242
Občanská sdružení	0	3 984	3 984
Ostatní neziskové organizace	0	1 495	1 495
Obce	2 773	2 413	5 186
Kraje	0	701	701
Vysoké školy	0	300	300
Veřejné výzkumné instituce	0	150	150
Církev a náboženské společnosti	1 500	0	1 500
Ostatní příspěvkové organizace	3 158	0	3 158
CELKEM	7 431	20 476	27 907

(Zdroj: MPO)

Ekonomické přínosy programu EFEKT se dají vyčíslit jen obtížně, protože převažuje podpora projektů a aktivit neinvestiční povahy s nepřímou úsporou energie. Pozitivní dopady na energeticky šetrné a efektivní chování veřejnosti, které je významně podporováno energetickou osvětou a bezplatným poradenstvím, však nejsou zanedbatelné.

Plánovaný výhled pozitivních dopadů tohoto programu se bude odvíjet od objemu finančních prostředků, které budou pro tento program uvolněny. Pro rok 2014 se objem prostředků ze státního rozpočtu nezměnil, činí opětovně 30 mil. Kč. Tato částka zcela jistě nepokryje očekávaný zájem žadatelů o dotaci a podporu všech kvalitních projektů.

4.1.7 Podpora vývoje a inovací – Program podpory mezinárodní technologické spolupráce

V roce 2012 spustilo MPO společně s implementační Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest Program podpory mezinárodní technologické spolupráce, který má za cíl podpořit vývoj a inovaci technologicky vyspělých výrobků a procesů a stimulovat spolupráci českých firem se zahraničím. Pro programem podporovanou spolupráci byly přednostně vybrány země mimo Evropskou unii. Program nabídl primárně malým a středním českým podnikatelům, kteří se zapojili do programu se svým zahraničním partnerem, celkem 40 mil. Kč.

I. (pilotní) veřejná soutěž programu byla vyhlášena v červnu 2012 se schváleným rozpočtem ve výši 2 mil. Kč. Do soutěže se přihlášily 3 společné projekty, ale nebyly čerpány žádné finanční

prostředky. V dubnu 2013 byla vyhlášena II. veřejná soutěž programu s rozpočtem ve výši 14 mil. Kč, do které se přihlásilo 33 společných projektů. Podporu získalo 7 společností, které čerpaly dotaci v celkovém objemu 2 645 tis. Kč, z toho investiční výdaje činily 410 tis. Kč a neinvestiční prostředky 2 235 tis. Kč. Na rok 2014 je schválen rozpočet ve výši 14 mil. Kč.

Program podpory mezinárodní technologické spolupráce je financován plně ze státního rozpočtu. Za cíl si klade vznik nových česko-zahraničních projektů v prioritních oblastech, kterými jsou strojírenství, elektrotechnika a elektronika, informační a komunikační technologie, energetika a čisté technologie, biotechnologie, lékařské technologie a zemědělské a potravinářské technologie. Jeho výsledkem by měly být nové patenty a prototypy, inovované výrobky a výrobní postupy a v neposlední řadě také vznik nových pracovních míst souvisejících s podpořenými projekty.

4.2 Programy podpory Ministerstva práce a sociálních věcí

4.2.1 Aktivní politika zaměstnanosti

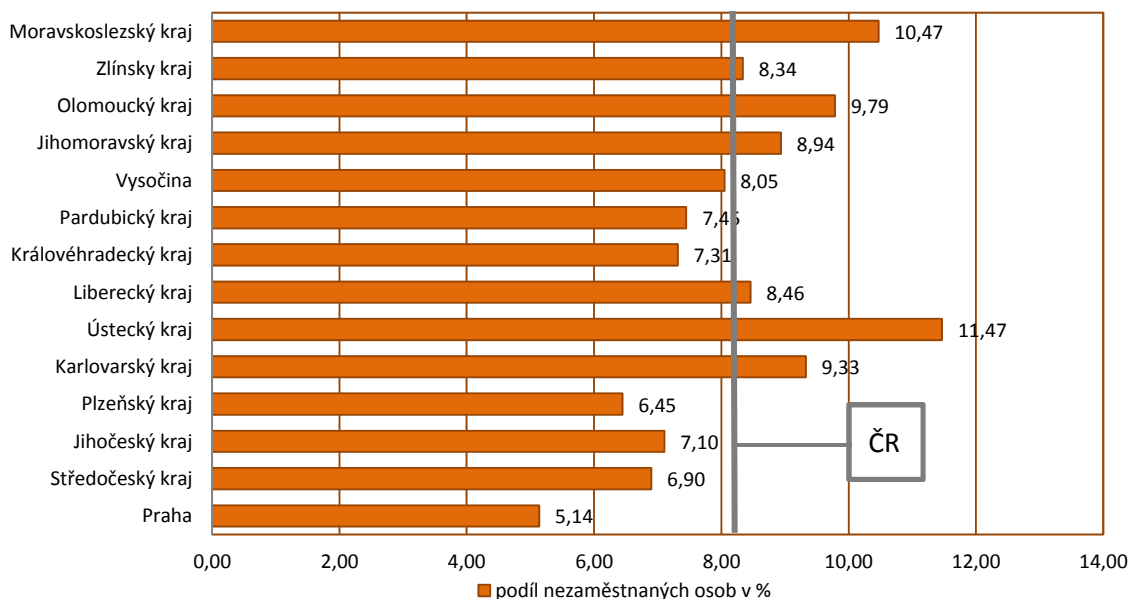
Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) poskytovalo v roce 2013 prostředky aktivní politiky zaměstnanosti, které nejsou primárně určeny k podpoře podnikání, ale k řešení problémů pracovního uplatnění osob na trhu práce znevýhodněných. Tyto prostředky mají pouze nepřímý vliv na podporu podnikání. Hlavní roli při podpoře podpory malého a středního podnikání plní Ministerstvo průmyslu a obchodu. V roce 2013 bylo na opatření v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, která ovlivňuje také rozvoj podnikání, vyčerpáno:

- 31 mil. Kč v rámci investičních pobídek (včetně rámcového programu pro podporu technologických center a center strategických služeb). Díky této podpoře bylo v roce 2013 vytvořeno 230 nových pracovních míst a rekvalifikováno 696 zaměstnanců.
- 4 220 mil. Kč v rámci aktivní politiky zaměstnanosti realizované Úřadem práce ČR (rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, chráněná pracovní místa, příspěvek na zpracování, překlenovací příspěvek, projekt „Vzdělávejte se!“, „Vzdělávejte se pro růst!“, regionální cílené programy). Z toho 3 206 mil. Kč bylo financováno z Evropského sociálního fondu. V souvislosti s podporou Úřadu práce České republiky bylo v roce 2013 vytvořeno 46 929 nových pracovních míst.

Celkem bylo včetně výdajů MPSV v rámci aktivní politiky zaměstnanosti vynaloženo 4,251 mld. Kč. Přínos aktivní politiky zaměstnanosti spočívá jak v ekonomické a fiskální rovině (uchazeč o zaměstnání je vyřazen z evidence Úřadu práce ČR a vyplácení podpor v nezaměstnanosti a sociálních dávek je nahrazeno povinnými odvody zaměstnance a zaměstnavatele), tak v oblasti sociální (pomáhá s pracovním uplatněním obtížněji zaměstnatelných osob a umožňuje udržovat pracovní návyky nezaměstnaných, působí motivačně).

V roce 2014 bude Úřad práce České republiky na podporovaná pracovní místa umisťovat zejména uchazeče o zaměstnání vedené v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců, uchazeče o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (mladí do 30 let, absolventi bez praxe a osoby nad 55 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování práce zvýšená péče.

K 31. 12. 2013 evidoval Úřad práce České republiky celkem 596 833 uchazečů o zaměstnání. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2012 je celkový počet uchazečů o zaměstnání vyšší o 51 522. Podíl nezaměstnaných osob (tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku, který počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti) k 31. 12. 2013 činil 8,2 % a byl meziročně o 1,2 p. b. vyšší.

Graf č. 15: Podíl nezaměstnaných osob v krajích ČR k 31. 12. 2013

(Zdroj: MPSV)

4.2.2 Globální grant EDUCA

Globální grant EDUCA (GG EDUCA) je realizován v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), který je financován z Evropského sociálního fondu. Hlavním cílem podpory GG EDUCA je prostřednictvím zvýšení kvalifikační úrovně, profesních dovedností a znalostí zaměstnanců a zaměstnavatelů přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů ve vybraných ekonomických oblastech. GG EDUCA je zaměřen především na specifické vzdělávání (tj. kvalifikace, které jsou nepřenositelné, nebo přenositelné pouze v omezeném rozsahu do dalších podniků a pracovních oborů). Mezi podporované aktivity patří zejména profesní a odborné vzdělávání zaměstnanců a zaměstnavatelů, tvorba podnikových vzdělávacích programů pro zaměstnance a příprava podnikových lektorů. Dále sem mohou spadat aktivity obecného charakteru, jako jsou softskills, jazykové vzdělávání, IT dovednosti, komerčně dostupné účetní a podnikové informační systémy, apod. Náklady na tyto aktivity však nemohou překročit 20 % rozpočtu. Mezi způsobilé výdaje patří zejména osobní náklady realizačního týmu, nákup zařízení a vybavení, nákup služeb a přímá podpora zaměstnanců (mzdy, cestovné, stravné, ubytování). Dotace může být čerpána buď v režimu de minimis nebo formou blokové výjimky, přičemž v rámci de minimis je možné nárokovat 100 % způsobilých výdajů a v rámci blokové výjimky je podpora závislá na velikosti podniku (25 % – 45 %).

V roce 2013 byl dokončen hodnotící proces 3. výzvy GG EDUCA (výzva vyhlášena v roce 2012). Dotace v hodnotě 110,057 mil. Kč byla poskytnuta 51 subjektům (pouze MSP). Vzhledem k nedočerpání alokace na GG EDUCA došlo k vyhlášení 4. výzvy GG EDUCA. Přijato bylo celkem 300 projektových žádostí v celkové výši 701,827 mil. Kč. Všechny projekty byly zhodnoceny po formální stránce a z hlediska přijatelnosti a 163 projektů bylo předáno externím hodnotitelům k věcnému hodnocení. Dotace v rámci MSP byla poskytnuta 56 subjektům ve výši 99,486 mil. Kč.

V roce 2014 bude nadále probíhat administrace monitorovacích zpráv se žádostmi o platbu výzev č. 92 a B3. V průběhu roku 2013 bylo v rámci 1. a 2. výzvy GG EDUCA (výzvy číslo 39, 60) předáno k proplacení celkem 695 žádostí o platbu v celkové výši 567,3 mil. Kč (MSP + velké podniky). Žádosti o platbu v rámci 3. a 4. výzvy (92 a B3) budou propláceny v následujících dvou letech (2014–2015).

Tabulka č. 8: Přehled podpory MSP z jednotlivých výzev v programu EDUCA do 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Výzva	Celkem					
	Přijato žádostí MSP		Rozhodnuto MSP		Autorizováno (žádosti o platbu) MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem	Počet	Objem
I. Výzva - výzva č. 39	219	668 395 787,57	52	135 767 225,09	53	109 262 566,40
II. Výzva - výzva č. 60	154	685 623 313,82	60	255 617 946,37	59	206 411 921,80
III. Výzva - výzva č. 92	243	672 911 685,62	51	113 237 341,90	0	0
IV. Výzva - výzva č. B3	209	441 398 336,98	57	108 463 885,40	0	0

(Zdroj: Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest)

4.3 Programy podpory Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) podporuje záměry malých a středních firem při jejich vstupu na cizí trhy především formou projektů ekonomické diplomacie, projektů zahraniční rozvojové spolupráce prostřednictvím programu OECD Eurasia.

4.3.1 Projekty ekonomické diplomacie

V roce 2013 bylo realizováno 50 projektů tohoto typu v hodnotě 3,751 mil. Kč. Projekty byly zaměřeny především na obory jako nanotechnologie, informační a komunikační technologie, environmentální technologie, obranný průmysl, zdravotnictví, energetiku, zemědělství a potravinářství, těžební průmysl.

Hlavním cílem projektů byla podpora českých podnikatelských subjektů při vstupu na zahraniční trhy, a to formou účasti na veletrzích a výstavách, seminářích, prezentačních akcích a podnikatelských misích.

Z teritoriálního pohledu se uskutečnilo 18 projektů v Evropě, 15 v Asii, 8 v Africe a 9 v Americe.

MZV v roce 2013 zorganizovalo také doprovodné podnikatelské mise ministra zahraničních věcí, konkrétně do Gruzie a Arménie, Mongolska, Saúdské Arábie, Jemenu a Spojených arabských emirátů, USA, Jižního Súdánu, Rwandy, Ugandy, Ghany, Srbska. MZV se podílí i na přípravě misí doprovázejících další ústavní činitele, např. do USA, Brazílie, Ruska, na Ukrajinu.

4.3.2 Projekty zahraniční rozvojové spolupráce

Česká rozvojová agentura pravidelně vypisuje výběrová řízení na dodavatele služeb, zboží či stavebních prací v rámci dvoustranných projektů v prioritních zemích zahraniční rozvojové spolupráce ČR. V roce 2013 se jednalo o 58 projektů v celkové výši 170 mil. Kč.

MZV se zapojuje i do programu Aid for Trade, který je v gesci MPO. Tento program zahrnuje projekty pomoci při vytváření obchodních politik, podpůrných podmínek a regulačního rámce obchodu, a to zejména projekty pomoci státní administrativě při stanovení pravidel a strategií a odstraňování administrativních bariér vedoucích k postupné a přínosné liberalizaci obchodu. Pro rok 2013 byla na program Aid For Trade vyčleněna částka 6 mil. Kč. Na základě posouzení ze strany MZV a příslušných zastupitelských úřadů ČR bylo schváleno 6 projektových návrhů předložených ze strany MPO, z toho 2 v Etiopii a po jednom v Gruzii, Kosovu, Mongolsku a Srbsku.

Rok 2013 byl pilotním rokem zapojení podnikatelských subjektů do Programu rozvojově-ekonomického partnerství. Jedná se o nový nástroj, který MZV zavedlo na základě pozitivních zkušeností jiných evropských donorů (Dánsko, Finsko). Tento program umožní místním firmám v rozvojových zemích získávat vyspělé technologie a know-how ze země donora a zároveň usnadní firmám z ČR přístup na nové trhy, k novým výrobkům a výrobním příležitostem. Alokovaná částka

pro pilotní fázi v roce 2013 činila 1 mil. Kč, přičemž Program byl v pilotní fázi zaměřen na Srbsko a Etiopii. V roce 2013 byly realizovány 4 projekty v přípravné fázi, 3 v Srbsku a 1 v Etiopii.

4.3.3 Program OECD „Eurasia“

ČR se od roku 2009 účastní dlouhodobého programu regionální spolupráce OECD „Eurasia“. Cílem programu je posílení regionální i národní konkurenceschopnosti ekonomik východní Evropy a Zakavkazska (Arménie, Ázerbájdžán, Gruzie, Bělorusko, Moldavsko, Ukrajina) a Střední Asie (Afgánistán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán, Mongolsko). Výstupy projektu (hloubková analýza politik podpory konkurenceschopnosti a formulace doporučení pro jejich zlepšení) napomáhají k vytváření prostředí příznivého pro investice a podnikání, pro rozvoj soukromého sektoru a zvyšování produktivity. Zvláštní důraz je kladen na rozvoj malých a středních podniků.

V roce 2013 se ČR stala spolupředsedající zemí programu Eurasia. Kromě participace na aktualizaci obsahu, formátu a managementu samotného programu se aktivně zapojila do zpracování přehledu politik podpory konkurenceschopnosti Kyrgyzstánu (analýza přístupu malých a středních podniků k financování, formulace doporučení). Členy hodnotící mise byli zástupci MZV a experti Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. V roce 2013 podpořila ČR činnost programu Eurasia finančním darem ve výši 35 tis. EUR.

4.4 Programy podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

4.4.1 Program EUREKA

Program EUREKA je nástrojem evropské strategie pro mezinárodní spolupráci v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a inovačních aktivit. Cílem programu je podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce mezi evropskými průmyslovými podniky, výzkumnými ústavy, vysokými školami a vytvářet podmínky pro zvyšování konkurenceschopnosti evropského průmyslu a rozvoj infrastruktury. V roce 2013 bylo v rámci účelové podpory v programu EUREKA, EUREKA CZ malým a středním podnikům poskytnuto 88,424 mil. Kč. V roce 2014 bude pokračovat kofinancování běžících projektů za program EUREKA CZ. Malým a středním podnikům bude poskytnuta podpora 114,362 mil. Kč.

Na základě výsledků veřejné soutěže dostanou nové projekty podporu ve výši 43,285 mil. Kč. Z dostupných podkladů, které má poskytovatel k dispozici od příjemců podpory jsou za rok 2013 vykazovány u ukončených projektů vybrané ukazatele jako tržby ve výši 45,7 milionů Kč, z toho export zaujímá 55 %, 9,3 nových pracovních míst, 28 funkčních vzorků, 7 prototypů, 10 prodaných licencí a 14 nových technologií.

4.4.2 KONTAKT II

Účelem tohoto programu mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji je podpora mezinárodních dvoustranných projektů základního a aplikovaného výzkumu se státy, které nejsou členy Evropské unie. Formálním podkladem pro navázání spolupráce je přitom naplňování specifické mezivládní dohody o vědeckotechnické spolupráci nebo mezivládní dohody, která zahrnuje mimo jiné část o spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje (např. dohody o hospodářské, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci, tzv. kulturní dohody aj.).

V současnosti je v rámci programu KONTAKT II rozvíjena spolupráce se státy: Spojené státy americké, Japonsko, Izrael, Indická republika, Korejská republika, Ruská federace a Čínská lidová republika, přičemž každoročně jsou v rámci veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích k programu KONTAKT II přijímány návrhy společných výzkumných projektů česko-americké,

česko-japonské a česko-ruské spolupráce, jedenkrát za 2 roky pak návrhy projektů česko-čínské, česko-izraelské, česko-indické a česko-korejské spolupráce.

Uchazečem o účelovou podporu v rámci programu KONTAKT II mohou být veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a další výzkumné subjekty, které lze kvalifikovat jako výzkumné organizace podle článku 2. 2. písm. d) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), popř. malé a střední podniky vymezené v části 2.2. písm. a) Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), zejména ve spolupráci s výzkumnou organizací.

Financování společných výzkumných projektů v rámci programu KONTAKT II probíhá na principu, kdy každá ze smluvních stran hradí pouze náklady vzniklé na její straně, tzn. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy hradí náklady vzniklé na straně české části řešitelského týmu společného výzkumného projektu a naopak. Není přitom podmínkou, aby výše podpory poskytnuté českému řešiteli společného výzkumného projektu českou stranou a výše podpory poskytnuté zahraničnímu řešiteli společného výzkumného projektu partnerskou stranou byly totožné. Rovněž struktura způsobilých nákladů projektu nemusí být na obou stranách identická.

Výběr společných výzkumných projektů, které obdrží v České republice a partnerském státě podporu z veřejných prostředků, provádí na základě výsledků odborného hodnocení, uskutečněného odděleně v každém z partnerských států, mezinárodní smíšená komise složená ze zástupců poskytovatelů podpory. Schválené návrhy projektů jsou poté zveřejněny jako vítězné návrhy v rámci vyhlášení výsledků veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích k programu KONTAKT II.

V roce 2013 MŠMT v rámci programu KONTAKT II poskytlo malým a středním podnikům z účelové podpory 3,662 mil. Kč na řešení mezinárodních projektů.

4.4.3 Podpora výzkumu a vývoje – GESHER/MOST

Program GESHER/MOST je určený na podporu účasti českých podniků zabývajících se výzkumem a vývojem ve spolupráci s partnerem ve Státě Izrael v projektech aplikovaného výzkumu nebo experimentálního vývoje. Cílem programu je zajištění podpory na řešení vybraných projektů výzkumu a vývoje s cílem podpořit mezinárodní spolupráci podniků obou smluvních stran, tzn. České republiky a Státu Izrael. Program je zaměřen především na podporu projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií, udržitelných a čistých technologií, biotechnologií a lékařské techniky, Bio-Agro – zemědělských a potravinářských technologií a strojírenství (nové materiály, nanotechnologie, kybernetika a robotika).

Program byl zahájen v průběhu roku 2010, proto první výsledky byly k dispozici až v roce 2012, resp. v lednu 2013. Od zahájení programu bylo přijato celkem 7 projektů ve čtyřech výzvách. Dva projekty byly předčasně ukončeny. V roce 2012 úspěšně ukončil řešení projekt zabývající se vývojem intraoperačního monitorovacího a naváděcího systému pro zubařskou implantační chirurgii a rovněž byl ukončen projekt s názvem Long Range Communication System via Aircraft. V řešení tak pokračují dva projekty z 3. výzvy programu a jeden projekt ze 4. výzvy. V roce 2013 byla v rámci programu GESHER/MOST poskytnuta projektům institucionální podpora ve výši 8,428 mil. Kč. Aktuálně probíhá realizace 5. výzvy.

4.4.4 Společné technologické iniciativy ARTEMIS a ENIAC

Společné technologické iniciativy (Joint Technology Initiatives, dále jen „JTI“) náleží mezi nástroje podpory formování dlouhodobých strategických partnerství veřejného výzkumného a podnikového sektoru pro podporu výzkumných, vývojových a inovačních aktivit. Představují jednu z forem

public-private-partnership, přičemž jejich koncept vychází z Plánu na oživení evropské ekonomiky (European Economic Recovery Plan) zveřejněného Evropskou komisí dne 26. listopadu 2008 za účelem stimulace navýšení výdajů podnikatelského sektoru do výzkumu, vývoje a inovací.

JTI navazují na činnosti evropských technologických platforem a implementují strategické výzkumné a inovační agendy definované klíčovými účastníky inovačního cyklu ve spolupráci s Evropskou komisí. Zaměřují se primárně na oblasti strategického významu s potenciálně vysokou přidanou hodnotou pro ekonomiku a konkurenceschopnost EU a umožňují zejména synergické využívání kapacit a zdrojů veřejného a soukromého sektoru při adresování stěžejních socioekonomických výzev současnosti.

Zatímco u většiny JTI je podpora veřejného sektoru poskytována v plné výši Evropskou komisí, u JTI ARTEMIS a ENIAC se schéma financování liší tím, že příspěvek Evropské komise dosahuje pouze výše 16,7 % pro projekty ARTEMIS, resp. 15 % pro projekty ENIAC, a zbylé výdaje spojené s implementací projektů hradí samotné členské státy.

ARTEMIS (Advanced Research and Technology for Embedded Intelligence and Systems)

se zaměřuje na výzkum a vývoj v oblasti vestavěných počítačových systémů. Členy společného podniku ARTEMIS založeného za účelem implementace této JTI jsou Evropská komise, členské státy ARTEMIS (včetně ČR) a ARTEMISIA (ARTEMIS Industry Association).

ENIAC (European Nanoelectronics Initiative Advisory Council) se zaměřuje na výzkum a vývoj v oblasti nanoelektroniky, miniaturizace a integrace elektronických zařízení a zvyšování jejich funkcionality. Členy společného podniku ENIAC jsou Evropská komise, členské státy ENIAC (včetně ČR) a AENEAS (Association for European NanoElectronics Activities).

Od ustavení společných podniků ARTEMIS a ENIAC se české malé a střední podniky zapojily celkem do 19 projektů ARTEMIS a ENIAC, přičemž alokace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu jejich účasti činí za celou dobu řešení těchto projektů 63,232 mil. Kč. Podpora poskytnutá těmto subjektům roku 2013 přitom dosáhla výše 12,669 mil. Kč.

4.4.5 Program EUROSTARS

Program vychází z aplikace článku 169 Evropské smlouvy na podporu malých a středních podniků. K jeho pokračování dochází od roku 2014. V návaznosti na podmínky stávajícího programu EUROSTARS byla vypracována pokračující verze s označením EUROSTARS2. EUROSTARS2 je součástí H2020 a doba jeho trvání je stanovena pro období 2014 - 2020. Eurostars2 v roce 2014 počítá s vyhlášením dvou výzev, tj. v březnu a v září.

V roce 2013 došlo k pokračování administrace projektů páté, šesté a osmé výzvy. Celkem na ně byla poskytnuta podpora ve výši 21 136 000 Kč. Koncem roku 2013 došlo k zahájení smluvního zajištění nově kvalifikovaných projektů 10. výzvy. Z dostupných podkladů vybraných ukazatelů jsou za rok 2013 vykazovány tržby ve výši 24 526 000 Kč včetně exportu, 3 nová pracovní místa, 1 prodaná licence, 6 nových technologií a řešení projektů převzalo 13 realizátorů.

V rámci programu EUROSTARS byly v roce 2013 malým a středním podnikům poskytnuty finanční prostředky na řešení projektů ve výši 21 136 000 Kč. Předpokládaná výše podpory pro pokračující projekty EUROSTARS v roce 2014 činí 19 426 000 Kč.

4.5 Programy podpory Ministerstva pro místní rozvoj

4.5.1 Národní program podpory cestovního ruchu

Národní program podpory cestovního ruchu (dále jen NPPCR) je zaměřený na podporu domácího cestovního ruchu v České republice. V roce 2013 byl vyhlášen podprogram Cestování dostupné všem, který kromě začlenění nových cílových skupin do aktivit cestovního ruchu měl přispět k zachování zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu, k tvorbě nových produktů s cílem snížit sezónnost v cestovním ruchu, k vytvoření podmínek pro vznik nových pracovních míst nebo udržení stávajících, k rozvoji domácího cestovního ruchu atd. Účelem podprogramu bylo podpořit podnikatelské subjekty (právnícké nebo fyzické osoby) včetně malých a středních podniků, které provozují podnikatelskou činnost v oblastech cestovního ruchu.

Podprogram se zaměřil na tvorbu nových produktů domácího cestovního ruchu ve vztahu k cestovnímu ruchu pro všechny, včetně marketingové podpory nově vytvořených produktů a zajištění podmínek pro realizaci těchto produktů. Podporované aktivity v podprogramu byly:

- Rekonstrukce/vybudování odpočívadel, center služeb pro turisty a hygienického zázemí pro pěší, cyklisty a handicapované turisty podél tras, včetně marketingu vytvořených produktů cestovního ruchu;
- Zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu se zaměřením na ochranu životního prostředí a podporu ekologicky šetrných forem cestovního ruchu a ekologicky šetrné dopravy, včetně marketingu vytvořených produktů. Podporovány byly i aktivity vedoucí k lepší orientaci po atraktivitách cestovního ruchu pro handicapované občany (sluchově, zrakově postižené apod.).
- Zavedení/zlepšení/vytvoření navigačních a informačních systémů pro senzoricky postižené účastníky cestovního ruchu a senzoricky postižené návštěvníky atraktivit cestovního ruchu.

V podprogramu byla poskytována pro podnikatelské subjekty podpora malého rozsahu (de minimis) dle Nařízení Komise (ES) č.1998/2006. Podpora byla zaznamenána do Registru podpor de minimis.

Na období 2010–2013 bylo původně pro NPPCR pro podnikatelské subjekty schváleno 430 mil. Kč. Z důvodu úspor výdajů státního rozpočtu jsou skutečné výdaje na dotace sníženy na 234 mil. Kč.

V roce 2013 byly přiděleny dotace 31 akcím ve výši 50,1 mil. Kč na podporu podnikatelské činnosti pro malé a střední podnikání, která umožní zlepšením doprovodné struktury cestovního ruchu zpřístupnění cestovního ruchu i pro skupiny obyvatel, pro které je účast na cestovním ruchu obtížná. Dotace byly přiděleny příjemcům, kteří se řadí mezi malé a střední podnikatele. Rozvojem aktivit cestovního ruchu dojde i ke zlepšení podnikatelské činnosti příjemců dotací a rozvoji podnikání v podpořených oblastech, k rozšíření sezóny podnikání a rozšíření nabídky infrastruktury a služeb pro turisty.

Konkrétní ekonomické přínosy přidělených podpor a počet nových nebo udržení stávajících míst bude možno vyhodnotit až v roce následujícím po ukončení akcí v roce 2014. Každoročně však dochází díky podpoře z NPPCR ke vzniku nových pracovních míst – rok 2010 – vytvoření 2 pracovních míst a udržení 3 míst, zatímco v roce 2011 díky novému podprogramu vzniklo 21 nových pracovních míst, 4 nová místa na poloviční pracovní úvazek a 31 sezónních míst.

Na rok 2014 je plánována podpora podnikatelským subjektům v NPPCR ve výši cca 50 mil. Kč, z nichž převážná většina bude přidělena malým a středním podnikatelům. Podpora je zaměřena na stejné aktivity jako v roce 2013.

4.5.2 Programy Evropské územní spolupráce, Cíl 3, 2007–2013

Programy přeshraniční spolupráce nejsou určeny k přímé podpoře podnikatelských subjektů. Lze podporovat subjekty, jako např. hospodářské a obchodní komory, centra pro inovaci, vědu a technologie, vysoké školy a univerzity, svazy, asociace a jiné instituce zaměřené na rozvoj podnikání. Tato podpora je zejména zacílena na posílení přeshraničních aktivit, napomáhá rozvoji veřejných investic do podnikatelské infrastruktury a propojování institucí a podniků, které se podílejí na výzkumu a vývoji atd.

Vzhledem k tomu, že na projektu participují minimálně 2 projektoví partneři, z nichž aspoň jeden je zahraniční, jsou uvedené finanční částky alokované na schválené projekty společné a rozdělení na českou a partnerskou zahraniční část se neuvádí.

Tabulka č. 9: Operační programy přeshraniční spolupráce (k 31. 12. 2013)

	ERDF (tis. EUR)
Operační program přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika	
Oblast opatření: Rozvoj podnikatelského prostředí	4 761,2
Operační program přeshraniční spolupráce Slovenská republika – ČR	
Oblast opatření: Rozvoj podnikatelského a inovačního prostředí	5 248,1
Operační program přeshraniční spolupráce Rakousko – ČR	
Oblast opatření: Infrastruktura a služby spojené s podnikáním a inovacemi	9 855,6
Operační program přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – ČR	
Oblast opatření: Hosp. kooperace a rozvoj přeshraničních hospodářských struktur	5 558,1
Operační program přeshraniční spolupráce Svobodný stát Bavorsko – ČR	
Oblast opatření: Hospodářská spolupráce a rozvoj hospodářského prostoru	2 386,0

(Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj)

Pozn.: Tabulka neposkytuje výčet relevantních projektů včetně příslušné finanční dotace z ERDF (Evropský fond regionálního rozvoje) u jednotlivých programů, nýbrž se omezuje na celkovou finanční sumu ERDF pro všechny projekty oblastí opatření k rozvoji podnikatelského a inovačního prostředí v příhraničních regionech. Tato oblast opatření se vyskytuje v různých modifikacích u všech programů. (Viz tabulka výše).

4.5.3 Integrovaný operační program (IOP)

Na tento operační program připadá cca 6,1 % z alokace operačních programů v období 2007–2013. Finanční prostředky tohoto operačního programu jsou určeny k rozvoji veřejné správy, cestovního ruchu, informační společnosti, k podpoře zaměstnanosti, péče o zdraví obyvatel, ke zlepšení bydlení a bezpečnosti obyvatelstva. Rozhodující část podpory IOP se týká veřejného sektoru (organizační složky státu, kraje, obce a jimi zřizované či zakládané organizace).

Podpora malého a středního podnikání je v tomto programu spíše okrajová, v rozhodující míře se týká oblasti intervence 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích, konkrétně aktivity Regenerace bytových domů (rekonstrukce a modernizace bytových domů); realizace probíhá v 41 městech o velikosti nad 20 tis. obyvatel na základě zpracovaných a realizovaných Integrovaných plánů rozvoje měst (IPRM).

Podpora se doposud týkala 164 projektů malých a středních podniků (s vydanými rozhodnutími) s objemem podpory (ERDF a státní rozpočet) ve výši 484,7 mil. Kč a s čerpáním prostředků (proplacené prostředky příjemcům) v objemu 354,5 mil. Kč; z toho v roce 2013 byly příjemcům vyplaceny prostředky v oblasti Regenerace bytových domů ve výši 39,9 mil. Kč.

4.5.4 Projekt – komplexní zajištění soustavy seminářů pro žadatele a příjemce dotací z evropských fondů

Ministerstvo pro místní rozvoj – Národní orgán pro koordinaci (dále MMR-NOK) není poskytovatelem dotací, v roce 2013 však poskytoval podporu žadatelům a příjemcům prostřednictvím seminářů, které se týkaly průřezových témat zaměřených na přípravu a implementaci projektů hrazených z prostředků strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti, a to prostřednictvím aktivity „Komplexní zajištění soustavy seminářů pro žadatele a příjemce dotací z evropských fondů“ (dále projekt Semináře).

Cílem projektu Semináře, jehož aktivity byly realizovány v letech 2012 a 2013, bylo poskytnout komplexní a spolehlivé informace a vzdělávat žadatele a příjemce pomoci tak, aby úspěšně zvládli přípravu a realizaci projektů podpořených z prostředků fondů EU.

Seminářů se mohli účastnit různí žadatelé a příjemci, tzn. i zástupci z řad malých a středních podniků. Nejčastěji školenými tématy od počátku realizace projektu Semináře byla oblast veřejných zakázek (např. novelizace zákona o veřejných zakázkách a nejčastější chyby ve veřejných zakázkách), projektové a finanční řízení, veřejná podpora a další témata, která byla vytipována MMR-NOK nebo řídicími orgány operačních programů. V roce 2013 bylo pro velký zájem uskutečněno dodatečných 43 seminářů, přičemž některé semináře byly zacíleny na žadatele a příjemce z OP Podnikání a inovace. Od zahájení aktivity v lednu 2012 bylo uskutečněno celkem 343 seminářů, kterých se zúčastnilo více jak 9 tis. účastníků, z toho bylo (vzhledem k pokročilé fázi implementace programového období 2007–2013) téměř 70 % příjemců.

Aktivita byla ukončena v 1. čtvrtletí 2013.

4.6 Programy podpory Ministerstva zemědělství

4.6.1 Program rozvoje venkova ČR

Dne 17. července 2007 byl Výborem pro rozvoj venkova EK schválen programový dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova na období 2007–2013. Cílem Programu rozvoje venkova je přispět k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, přispět ke zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program rozvoje venkova dále umožní vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Podporuje také rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Schválení: Rozhodnutím EK ze dne 17. 7. 2007 na období 2007 – 2013

Počet os: 4

Počet opatření: 25

Na realizaci Programu rozvoje venkova je z prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova alokováno na období 2007–2013 celkem **2 857,506 mil. EUR**. Tato částka je doplněna prostředky ze státního rozpočtu ČR ve výši **812,562 mil. EUR**.

Program rozvoje venkova se člení na 4 základní osy:

- První osa má za cíl zvýšit konkurenceschopnost českého zemědělství a lesnictví, zlepšit kvalitu zemědělských, potravinářských a lesnických produktů a posílit přizpůsobivost a rozvoj venkovských oblastí.

- Druhá osa podporuje zvyšování biodiverzity v krajině, ochranu přírodních zdrojů, zachování kvalitního přirozeného vodního režimu v krajině, snižování emise skleníkových plynů a zachování funkce lesů.
- Třetí osa je orientována na zlepšení podmínek růstu a kvality života ve venkovských oblastech (infrastruktury, kulturní a sociální vybavenosti) a zejména na tvorbu pracovních příležitostí s důrazem na diverzifikaci ekonomických aktivit, podporu zakládání podniků, cestovní ruch a podporu využívání obnovitelných zdrojů energie.
- Čtvrtá osa je osa Leader, jejímž cílem je na principu partnerství veřejného a soukromého sektoru (metoda Leader) přispět k posílení ekonomického potenciálu, zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova a zlepšení kvality života na venkově.

Důležitou součástí Programu rozvoje venkova je podpora malého a středního podnikání, která je realizována prostřednictvím projektových opatření osy I a III:

Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Opatření je zaměřeno na podporu výkonnosti a rozvoje zpracovatelských podniků včetně zavádění inovativních postupů. Podpora je zaměřena na hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh, vývoje nových produktů, postupů a technologií. Žadatelem je výrobce potravin nebo surovin uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU.

Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Opatření je zaměřeno na výstavbu a modernizaci technologií a staveb sloužících k diverzifikaci činnosti zemědělských podnikatelů směrem k nezemědělským činnostem včetně výstavby zařízení pro využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (bioplynové stanice, kotelny na biomasu, peletárny, apod.). Žadateli mohou být zemědělské podnikatelé.

Podpora zakládání podniků jejich rozvoje

Oblastí podpory je drobná výroba, řemesla a služby pro hospodářství a obyvatelstvo. Dále je podpora zaměřena na výstavbu zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie (bioplynové stanice, kotelny na biomasu, peletárny, apod.). Žadateli mohou být podnikatelské subjekty nejmenší velikosti – mikropodniky.

Podpora cestovního ruchu

Podpora je určena na vybudování ubytovacích zařízení včetně stravování, sportovních zařízení, půjčoven sportovních potřeb a další turistické infrastruktury v obcích do 2000 obyvatel. Příjemcem podpory může být zemědělský podnikatel a nezemědělský podnikatel s kratší než dvouletou historií podnikání v oblasti cestovního ruchu.

Zdroje finanční podpory

Na podporu malého a středního podnikání v roce 2013 byly prostřednictvím Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 proplaceny finanční prostředky v celkové výši 1,344 mld. Kč, z toho:

- ze státního rozpočtu ve výši 336 mil. Kč,
- z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) ve výši 1 008 mil. Kč.

Podpora je poskytována formou přímých nenávratných dotací na podnikatelskou činnost na základě předložení a schválení projektu. Žádosti jsou přijímány ve vyhlášených kolech příjmu žádostí.

Tabulka č. 10: Přehled podpory v rámci Programu rozvoje venkova za rok 2013 zobrazuje, kolik bylo malým a středním podnikatelům skutečně proplaceno v rámci jednotlivých opatření.

Tabulka č. 10: Přehled podpory v rámci Programu rozvoje venkova za rok 2013

Opatření	Počet projektů	DOTACE		
		EU (Kč)	ČR (Kč)	celkem (Kč)
Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	76	258 157 180	86 052 413	344 209 593
Diverzifikace činností nezemědělské povahy	63	378 385 479	126 128 506	504 513 985
Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	123	186 775 292	62 258 472	249 033 764
Podpora cestovního ruchu	62	184 666 445	61 555 502	246 221 947
CELKEM	324	1 007 984 396	335 994 893	1 343 979 289

(Zdroj: údaje IS SZIF)

Přínosem poskytnuté podpory bude zejména příspěvek ke snížení nezaměstnanosti podporou tvorby nových pracovních míst, zvýšení hrubé přidané hodnoty podpořených podniků prostřednictvím investic do moderních technologií a zvýšení produkce energie z obnovitelných zdrojů. Investice do infrastruktury cestovního ruchu přispějí ke zvýšení počtu turistických návštěv, a tím k oživení ekonomiky venkovských obcí.

Následující tabulka (Tabulka č. 11: Přehled dosažených a cílových hodnot vybraných indikátorů Programu rozvoje venkova) přináší přehled o dosažených a cílových hodnotách vybraných indikátorů Programu rozvoje venkova k 31. 12. 2013. Podrobnější údaje budou k dispozici ve Výroční zprávě za rok 2013.

Tabulka č. 11: Přehled dosažených a cílových hodnot vybraných indikátorů Programu rozvoje venkova

Opatření	Indikátor	Dosažená hodnota k 31. 12. 2013	Cílová hodnota (rok 2015)
I.1.3	Počet podpořených podniků	443	750
I.1.3	Celkový objem investic	229 mil. EUR	213 mil. EUR
III.1.1	Počet příjemců podpory	266	350
III.1.1	Celkový objem investic	433 mil. EUR	296 mil. EUR
III.1.1	Počet projektů na bioplynové stanice	134	123
III.1.2	Počet podpořených mikropodniků	699	1084
III.1.2	Počet projektů na bioplynové stanice	21	46
III.1.3	Celkový objem investic	102 mil. EUR	145 mil. EUR

(Zdroj: Ministerstvo zemědělství; data k 31. 12. 2013)

Výhled postupu pro další období

V roce 2014 proběhne poslední kolo příjmu žádostí v tomto programovém období na opatření III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje s cílem dočerpat celý rozpočtový zůstatek opatření. Příjem žádostí na ostatní opatření se s ohledem na vyčerpání rozpočtu již nepředpokládá.

4.7 Programy podpory Technologické agentury České republiky

Technologická agentura ČR (dále jen TA ČR) je organizační složkou státu, která byla zřízena v roce 2009 zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Ustavení TA ČR bylo jedním z důležitých implementačních kroků Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací. TA ČR centralizuje státní podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, která byla do té doby roztržena mezi velký počet poskytovatelů.

V roce 2013 byla udělována podpora ze 4 programů zaměřených na aplikovaný výzkum a vývoj, v roce 2014 pak budou vyhlášeny veřejné soutěže v dalších třech nově připravených programech (GAMA, DELTA, EPSILON).

4.7.1 Program ALFA

Tento program je zacílený především na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje zejména v oblasti progresivních technologií, materiálů a systémů, energetických zdrojů a ochrany a tvorby životního prostředí a dále v oblasti udržitelného rozvoje dopravy. Celkový rozpočet programu je 9,3 mld. Kč.

Program je rozdělen do 3 podprogramů odlišujících se tématem zájmu:

1. Progresivní technologie, materiály a systémy (40 % z celkového objemu financí alokovaných na tento program)
2. Energetické zdroje a ochrana a tvorba životního prostředí (40 % z celkového objemu financí alokovaných na tento program)
3. Udržitelný rozvoj dopravy (20 % z celkového objemu financí alokovaných na tento program)

První veřejná soutěž byla vyhlášena v roce 2010 se zahájením řešení projektů v roce 2011, další veřejné soutěže pak byly vyhlášovány s roční periodicitou. Poslední veřejná soutěž byla vyhlášena v roce 2013 s termínem vyhodnocení do poloviny roku 2014. Ve všech třech zatím vyhodnocených veřejných soutěžích bylo od roku 2011 podpořeno 672 projektů, z nichž bylo v roce 2013 ukončeno 123.

Celkové přiznané dotace jsou mezi podniky a výzkumné organizace rozděleny rovnoměrně, když z celkové částky 6,7 mld. Kč smluvně příslibených dotací připadne podnikům 3 368 mil. Kč (49,8 %). Necelé dvě třetiny z této částky (cca 2 049 mil. Kč) pak připadne malým (1 294 mil. Kč, 37 % z částky určené podnikům) a středním (816 mil. Kč, 24 %) podnikům. Zatímco absolutní úhrn dotací je mezi podniky a výzkumnými organizacemi vyrovnaný, míra podpory (podíl dotací na celkových nákladech řešitele v projektu) je u podniků mnohem nižší. Zatímco výzkumné organizace mohou při doložení účinné spolupráce v určitých případech dosáhnout podpory až 100 %, u malých a středních podniků je maximální povolená míra podpory 80 %, resp. 60 %. Průměrná míra podpory je tak u výzkumných organizací více než 90 %, u podniků pak přesně 50 %. Přitom u malých podniků je to 55,8 % a u středních 51,5 %.

V roce 2013 bylo malým a středním podnikům v programu ALFA formou podpory vyplaceno přibližně 589 mil. Kč (z toho 350 mil. malým a 239 mil. středním podnikům).

4.7.2 Program BETA

Jedná se o program veřejných zakázek ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích pro potřeby státní správy. Veřejné zakázky jsou zadávány pro následující orgány státní správy:

- Český báňský úřad;
- Český úřad zeměměřický a katastrální;
- Ministerstvo dopravy;
- Ministerstvo práce a sociálních věcí;
- Ministerstvo průmyslu a obchodu;
- Ministerstvo pro místní rozvoj;
- Ministerstvo vnitra;
- Ministerstvo zahraničních věcí;
- Ministerstvo životního prostředí;

- Státní úřad pro jadernou bezpečnost;
- a další poskytovatele v oblasti realizace programů výzkumu a vývoje.

Program BETA je v porovnání s ostatními programy TA ČR velmi specifický. Program není, na rozdíl od ostatních programů TA ČR, vyhlašován pravidelně, ale proces schvalování jednotlivých výzkumných potřeb orgánů státní správy probíhá průběžně. V roce 2013 bylo vyplaceno v rámci programu BETA 51,5 mil. Kč, z čehož více než dvě třetiny připadly výzkumným organizacím. Zbylou částku (16,38 mil. Kč) pak dostaly podniky, z toho největší část připadla na malé (11 mil. Kč, 21 % z celkové částky) a následně střední podniky (4,19 mil., 8 %).

4.7.3 Program Centra kompetence

Program Centra kompetence je zaměřen na podporu vzniku a činnosti center výzkumu, vývoje a inovací v progresivních oborech s vysokým aplikačním potenciálem a perspektivou pro značný přínos k růstu konkurenceschopnosti ČR. Vzniklá centra by měla vytvořit podmínky pro rozvoj dlouhodobé spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi veřejným a soukromým sektorem. V návaznosti na hlavní cíl programu, kterým je zvýšení konkurenceschopnosti ČR, program usiluje o stimulaci spolupráce podniků a výzkumných organizací k vytvoření strategických partnerství, posílení interdisciplinarity výzkumu, vývoje a inovací a zvýšení horizontální mobility výzkumných pracovníků (zejména začínajících výzkumníků). Celkový rozpočet programu je 6,297 mld. Kč. V rámci první veřejné soutěže bylo podpořeno 22 projektů. Hlavními příjemci podpory jsou výzkumné organizace, podnikům pak bylo v roce 2013 vyplaceno formou dotace přibližně 245 mil. Kč, což představovalo zhruba 43 % všech dotací rozdělených v loňském roce. Malé a střední podniky pak obdržely přibližně 127 mil. Kč (malé 45 mil. Kč a střední 82 mil. Kč), což představovalo více než 22 % z celkového objemu dotací v programu. Podpořených projektů se účastnilo 37 malých a 35 středních podniků, což na celkovém počtu 200 účastníků představovalo více než třetinový podíl.

V průběhu roku 2013 byla vyhlášena a vyhodnocena v pořadí druhá a zároveň poslední veřejná soutěž v tomto programu. V jejím průběhu bylo k podpoře vybráno 11 center, kde by mezi 123 účastníky mělo být 34 malých a 11 středních podniků (celkem přibližně 37 % ze všech účastníků). Těmto uchazečům by pak po celou dobu řešení mělo být vyplaceno formou dotace téměř 390 mil. Kč (322 mil. Kč malým a 66 mil. Kč středním), což by mělo představovat více než 22 % z úhrnu dotací.

4.7.4 Program OMEGA

Program je zaměřen na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž výsledky mají vysoký potenciál pro uplatnění v řadě oblastí celospolečenského života obyvatel České republiky. Tematické zaměření programu je v souladu s prioritami stanovenými Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2015. Získané poznatky přispějí k definování faktorů a procesů, které určují a ovlivňují fungování a rozvoj české společnosti, v kontextu probíhající evropské integrace a světové globalizace.

Mezi hlavní příjemce podpory patří již z povahy programu zejména výzkumné organizace. V porovnání s výzkumem v technických oborech se oblastí společenskovedního výzkumu zabývá mnohem méně firem a podniků. Tato skutečnost se výrazně promítla i do struktury příjemců v programu OMEGA, kde výzkumné organizace představovaly 53 z celkového počtu 63 účastníků. Ze zbylých účastníků bylo 8 malých podniků a 1 střední podnik. Vzhledem k nízkým počtům podniků je i nízká úhrnná výše dotací poskytnutým malým a středním podnikům v roce 2013 – 4,73 mil. Kč (z toho 3,84 mil. Kč pro malé a 792 tis. Kč pro střední podniky). Ke dni 31. 12. 2013 byly ukončeny všechny podpořené projekty z první veřejné soutěže. V roce 2013 pak byla

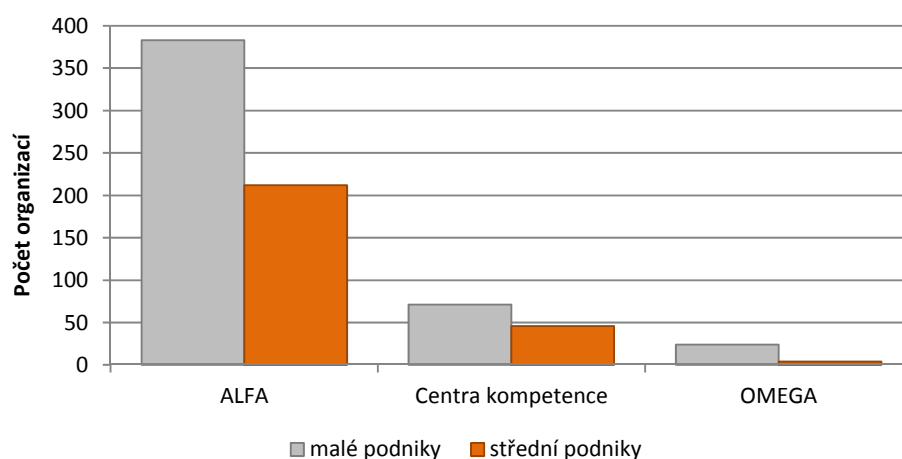
vyhlášena a vyhodnocena druhá veřejná soutěž v programu, a od 1. 1. 2014 započalo řešení dalších 82 podpořených projektů.

Tabulka č. 12: Řešitelé v podpořených projektech TA ČR z kategorie malý a střední podnik v roce 2013

	ALFA		Centra kompetence		OMEGA		Celkem	
	absolutně	podíl [%]	absolutně	podíl [%]	absolutně	podíl [%]	absolutně	podíl [%]
Malé podniky	383	22,0	71	22,0	24	13,6	478	21,3
Střední podniky	212	12,2	46	14,2	4	2,3	262	11,7

(Zdroj: TA ČR)

Graf č. 16: Počet malých a středních podniků v podpořených projektech v roce 2013

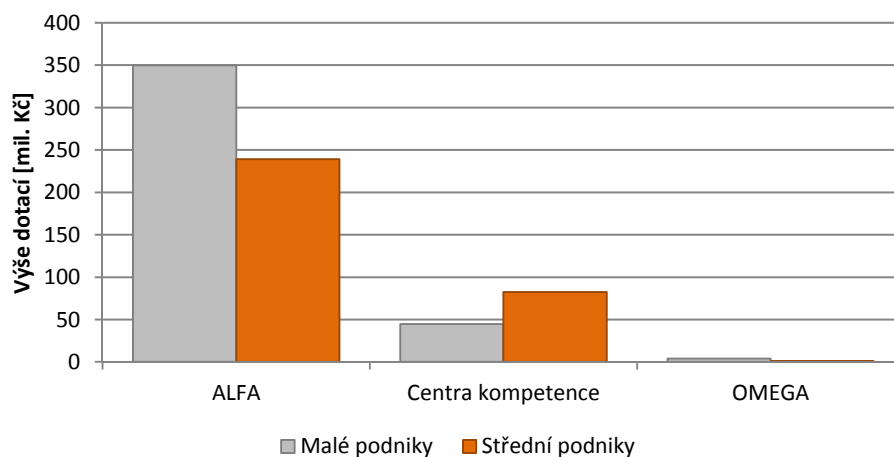
(Zdroj: TA ČR)

Tabulka č. 13: Výše podpory poskytnuté malým a středním podnikům v roce 2013 (v tis. Kč)

	ALFA		Centra kompetence		OMEGA		Celková výše podpory	
	absolutně	podíl [%]	absolutně	podíl [%]	absolutně	podíl [%]	absolutně	podíl [%]
Malé podniky	349 675	18,6	44 714	7,8	3 843	9,9	398 232	16,0
Střední podniky	239 244	12,7	82 382	14,4	792	2,0	322 418	13,0

(Zdroj: TA ČR)

Graf č. 17: Výše podpory poskytnuté malým a středním podnikům v roce 2013 (v mil. Kč)

(Zdroj: TA ČR)

5 EXPORTNÍ POLITIKA

5.1 Podpora exportu

Vývoz produktů s vysokou přidanou hodnotou zboží a služeb do prioritních zemí a zemí zájmu definovaných vládou ve spolupráci se soukromým sektorem – vedle zemí Evropské unie – je důležitým faktorem hospodářského růstu otevřené ekonomiky České republiky. V této souvislosti patří ke klíčovým prioritám ekonomické politiky vlády České republiky využití rezerv malého a středního podnikání pro hospodářský růst a zaměstnanost. Úkolem státu je tak podporovat české podniky, zejména malé a střední, v boji o zakázky na globálních trzích za podmínek srovnatelných v mezinárodní konkurenci. Podpora exportu je součástí „Exportní strategie ČR pro období let 2012 – 2020“ (dále jen Exportní strategie), která byla vytvořena ve spolupráci s podnikatelskou sférou, včetně Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, a byla přijata vládou ČR v březnu 2012.

Exportní strategie je zaměřena především na malé a střední podniky. Jedním z hlavních cílů Exportní strategie je zvýšení počtu exportérů z řad malých a středních podniků o 50 % do roku 2020, což je důležitý předpoklad pro deklarované celkové zvýšení počtu všech exportérů o 15 % za stejné období. V období 2003–2012 jsme zaznamenali pozitivní trend neustálého růstu podílu malých a středních podniků na celkovém českém exportu; zatímco v roce 2003 tento podíl činil pouze 34,0 %, v roce 2011 dosáhl již 51,5 % a v roce 2012 (tj. v prvním roce plnění Exportní strategie) vzrostl na 52,8 % (tj. nárůst o jeden a půl procentního bodu proti roku 2011). Dle údajů Českého statistického úřadu pokračuje pozitivní trend růstu podílu MSP na celkovém exportu i v roce 2013, podíl MSP tvořil 53,6 %.

K dosažení vytčeného záměru přináší Exportní strategie pro segment malých a středních podniků řadu zajímavých služeb. V zájmu diverzifikace exportu pokračovaly v činnosti expertní týmy pro 12 prioritních zemí, kterými jsou: Brazílie, Čína, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA a Vietnam. V průběhu roku byly průběžně doplňovány akční plány pro každou zemi prioritního exportního zájmu definovanou v Exportní strategii. Pro výraznější informovanost českých firem, zejména pak malých a středních podniků, jsou na internetovém portálu BusinessInfo k dispozici interaktivní profily všech prioritních (12) a zájmových (26) zemí, které obsahují podrobné informace o podmínkách obchodu a podnikání, akční plány pro jednotlivá teritoria a on-line odkazy na další informační zdroje.

MPO v součinnosti s MZV vytvořilo také při mezíresortní spolupráci s podnikatelskou sférou koordinační mechanismus, který slouží k efektivní přípravě zahraničních podnikatelských misí v doprovodu vládních a ústavních představitelů ČR. Na prioritní a zájmová teritoria je zaměřen i program českých oficiálních účastí na veletrzích a výstavách, neboť právě tam má velký význam společná expozice českých firem zaštitěná státem.

Z důvodu zvýšení kvality a efektivity podpory poskytované českým exportérům na zahraničních trzích přistoupilo MPO v srpnu 2012 k vytvoření sítě zahraničního zastoupení MPO, jejímž primárním úkolem je zajistit obchodní příležitosti pro české firmy, malé a střední v první řadě. Během roku 2013 prošla síť MPO rozsáhlou rekonstrukcí a konsolidací, vše v zájmu zpřístupnění a zjednodušení služeb pro podnikatele. V současné době zahrnuje zahraniční síť MPO 47 kanceláří. Poslední vývoj v teritoriálních prioritách a potřebách českých exportérů ukázal, že konečný počet zahraničních kanceláří by se mohl pohybovat kolem 60.

Portfolio služeb pro exportéry zahrnovalo v roce 2013 čtyři základní oblasti: poradenství, vzdělávání, informační služby a služby zahraniční sítě MPO. Hlavní změna ve struktuře nabízených služeb spočívá v tom, že služby jsou placeny formou paušálů, na rozdíl od předchozí hodinové

sazby, a nově jsou rozděleny do 3 typů balíčků, kterými jsou základní balíček BASIC určený pro začínající exportéry, BUSINESS vhodný pro již exportující firmy, zahrnující přímé oslovení zahraničních partnerů, organizování obchodních jednání a konzultace, a balíček PLUS, který nabízí služby individuálního a dlouhodobého charakteru. Ceny zohledňují velikost firem a také reflektují významnost teritorií v souladu s Exportní strategií, tzn., že nejnižší ceny jsou stanoveny pro malé a střední podniky a služby v prioritních zemích. Podstatná část služeb pro exportéry je nabízena zdarma.

Díky naplňování cílů Exportní strategie se čeští exportéři mohou také v daleko větší míře spoléhat na asistenci České exportní banky (ČEB) a Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP). ČEB i EGAP se v roce 2013 zaměřily na podporu malých a středních podniků, rozšíření služeb a zjednodušení procesu při poskytování úvěrů a pojištění jejich exportních projektů, jednak jako subdodavatelů velkých firem nebo samostatných vývozců. EGAP začal v říjnu 2013 nabízet balíček služeb (8 produktů) určených a šitých na míru právě vývozcům z tohoto segmentu firem ve zjednodušeném administrativním procesu tak, aby obchodní případy byly projednány co nejrychleji. ČEB průběžně vyhledává pro své produkty nabízené segmentu malých a středních podniků nové distribuční kanály.

5.2 Proexportní podpora malých a středních podniků

Důležitým nástrojem proexportní podpory malých a středních podniků jsou podnikatelské mise doprovázející vládní a ústavní činitele ČR při jejich zahraničních pracovních cestách. Tyto mise jsou pro malé a střední podniky v případě vzdálenějších mimoevropských teritorií často jedinou reálnou příležitostí k přímému seznámení se s obchodním a investičním prostředím a možnostmi rozvoje podnikatelských aktivit na těchto trzích. Stabilní součástí pracovního programu těchto návštěv jsou obchodní semináře či fóra, při nichž se představitelé malých a středních podniků osobně setkávají se stávajícími či potenciálními partnery k projednání konkrétních možností spolupráce. Tyto akce výrazně přispívají k dojednání konkrétních obchodních případů a také k zapojení malých a středních podniků jako subdodavatelů do velkých projektů, kdy kontraktorem a generálním dodavatelem je jiný český podnik.

Společně s podnikatelskými asociacemi byly připravovány zahraniční cesty podnikatelských misí, které se uskutečnily v souvislosti s pracovními cestami zástupců MPO, v rámci vrcholových státních návštěv nebo v kontextu s konáním mezivládních společných orgánů pro hospodářskou spolupráci. V roce 2013 bylo takto uskutečněno 22 podnikatelských misí směřujících do 26 zemí, z toho 11 podnikatelských misí do prioritních zemí (Vietnam, Kazachstán 2x, USA 2x, Indie, Rusko, Čína, Ukrajina, Srbsko, Brazílie) a 4 podnikatelské mise do zájmových zemí (Thajsko, Chile, Moldavsko, Izrael). Více než polovinu firem účastnících se doprovodných podnikatelských misí tvořili reprezentanti malých a středních podniků.

Malé a střední podniky rovněž intenzivně využívají incomingové mise doprovázející zahraniční státní představitele při jejich návštěvách v ČR. Také při těchto příležitostech jsou pravidelně pořádána podnikatelská setkání, která se těší zájmu naší podnikatelské veřejnosti. V roce 2013 bylo realizováno celkem 15 tuzemských akcí, v naprosté většině se jednalo o incomingové mise. V jejich rámci přicestovaly do ČR skupiny podnikatelů např. z Pákistánu a Mexika. Zástupci malých a středních podniků představovali většinu účastníků podnikatelských nebo technologických fór a kulatých stolů.

Další vhodnou příležitostí pro zástupce těchto podniků k rozšíření stávajících aktivit na třetích trzích, resp. k navázání nových obchodních kontaktů jsou zasedání smíšených výborů a komisí zřízených na základě mezivládních dohod o hospodářské spolupráci, případně rezortních dohod o spolupráci MPO s partnerskými zahraničními ministerstvy. Na tato zasedání MPO cíleně zve,

v souladu s dohodnutou jednací agendou, také představitele malých a středních podniků. V roce 2013 proběhlo 20 jednání smíšených orgánů za účasti podnikatelské sféry, včetně malých a středních podniků, z toho se 6 prioritními a 4 zájmovými zeměmi (např. s Kazachstánem, Ruskem, Tureckem, Srbskem, USA, Vietnamem a dále s Běloruskem, Chorvatskem, Moldavskem a Thajskem). MPO podporuje také účast malých a středních firem v cílených podnikatelských misích pořádaných příslušnými smíšenými obchodními komorami, a dalšími subjekty (v roce 2013 např. v relaci Indonésie, Bhútán a Nepál). Stejně tak zprostředkovává kontakty našich podniků s incomingovými misemi, v roce 2013 např. z Koreje, Pákistánu a Kolumbie.

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest uspořádala v roce 2013 technologické mise do Vietnamu, Brazílie, Číny, Koreje, Španělska a na Tchajwan, kterých se účastnili i zástupci malých a středních firem. V Praze se uskutečnila setkání s členy incomingových technologických misí z Izraele a Tchajwanu.

O pomoc malým a středním podnikům v příhraničních oblastech usilovala svými aktivitami také Pracovní skupina pro hospodářství, obchod a dopravní infrastrukturu v rámci Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci. Přímými kontakty s řediteli regionálních hospodářských komor na česko-polském pomezí probíhá nejen v rámci zmíněné skupiny, ale také v běžné praxi asistence malým a středním podnikům – členským firmám komory. Ke stejnému účelu sloužila i spolupráce MPO s Česko-polskou obchodní komorou.

Také činnost Česko-bavorské pracovní skupiny ke zlepšení přeshraničního poskytování služeb usiluje o přímý dopad na hospodářské aktivity zejména malých a středních podniků v česko-bavorském pomezí. Spolupráce s MPO by měla těmto cílům napomáhat.

Tradičně se uskutečnila i účast MPO na 55. mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně, jehož stěžejním tématem byla automatizace. Partnerskou zemí bylo tentokrát Turecko.

V rámci podpory exportu na vnitřní trh EU nabízí MPO nadále služby, které občanům a podnikatelům výrazně ulehčují působení na vnitřním trhu. Jedná se o integrovanou službu pro podnikatele na vnitřním trhu, tedy o propojené služby Jednotného kontaktního místa (JKM), SOLVIT centra a Kontaktního místa pro výrobky (ProCoP). Tím, že jsou tyto tři služby v ČR spojeny v jednotný poradenský systém, nemusí podnikatelé a občané složitě zjišťovat, na jaký úřad se v případě problému obrátit. Za účelem zvýšení povědomí o těchto službách a navýšení počtu jejich uživatelů byla v roce 2013 vypracována informační koncepce a zahájena řada informačních aktivit. Mezi ty patřilo například aktivní informování o těchto službách v médiích (např. články v časopisu Český exportér), přímá komunikace se zainteresovanými subjekty, účast na seminářích a konferencích pro podnikatele či provádění školení zaměstnanců fyzických JKM ohledně nástrojů propagace na regionální úrovni.

Na konci roku 2013 byla zároveň spuštěna reklamní internetová kampaň typu pay-per-click na vyhledávačích Google a Seznam.cz, která byla naplánována na tři měsíce do konce března 2014 a která má za cíl zvýšit informovanost o integrované službě pro podnikatele a jejím užívání. Pro rok 2014 se počítá s dalším zintenzivněním informačních a propagačních aktivit, například se zapojením do aktivit spojených s desetiletým výročím členství ČR v EU či se zapojením do projektu Czech Local Visibility Events, který koordinuje Enterprise Europe Network. Dále se počítá s pokračováním aktivit za účelem rozvoje elektronického JKM na serveru Businessinfo.cz, které byly zahájeny již v minulém roce, kdy došlo k revizi anglické verze JKM.

Pro export malých a středních podniků má mimo výše uvedené aktivity zásadní význam i obchodní politika EU, která stanovuje pravidla a celní sazby pro obchod s mimoevropskými zeměmi. Česká republika se na její tvorbě aktivně podílí s cílem zjednodušit přístup českých firem na trhy třetích zemí a zároveň zajistit levné vstupy do výroby. V oblasti mnohostranného obchodního systému se

v roce 2013 podařilo dosáhnout první globální dohody od vzniku Světové obchodní organizace (WTO) a přijetí Rozvojové agendy z Dohá, a to Dohody o usnadňování obchodu. Očekává se, že při jejím provádění dojde k úsporám ekonomických subjektů cca o 10 % při snížení stávajících nákladů.

Pokud jde o bilaterální obchodní dohody, bylo v roce 2013 zahájeno provádění dohody se zeměmi Střední Ameriky, dále s Peru a Kolumbií. Dalším zásadním krokem bylo zahájení jednání o Dohodě o volném obchodu s USA (tzv. TTIP) a Japonskem. Obě tato jednání mají s ohledem na ekonomický význam obou zemí obrovský potenciál, slibují českým firmám otevření nových příležitosti na těchto trzích a výrazné zjednodušení a zlevnění obchodní spolupráce. Aby bylo zajištěno zapojení stakeholderů do vyjednávacího procesu, byla zahájena aktivní činnost expertního týmu pro dohodu s USA a Japonskem. Ve vztahu k dohodě s USA byly vytvořeny zvláštní sekce na serveru BusinessInfo a na webu MPO. K dohodě TTIP rovněž proběhl seminář organizovaný institutem Europeum na Zastoupení EK v Praze a seminář organizovaný CEBRE a Svazem průmyslu a dopravy ČR během Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně.

5.3 Exportní vzdělávání

V roce 2013 zrealizovala agentura CzechTrade ve spolupráci s MPO v rámci exportního vzdělávání celkem 49 odborných, teritoriálních a firemních seminářů v Praze a regionech České republiky, 1 odborný kurz a 4 exportní konference. Seminářů a kurzů se zúčastnilo 759 účastníků z řad českých firem. Byly zaměřeny na témata, která jsou aktuální zejména pro segment malých a středních podniků: celní předpisy v mezinárodním obchodě, aktuální podpora státu českým exportérům, specifika obchodního jednání a vyjednávání, financování zahraničního obchodu, internetový marketing, právní minimum exportéra aj. Teritoriální semináře se týkaly otázek podpory exportu např. do Ukrajiny, USA, Ruska, Velké Británie, Turecka, Číny. Exportní konference, kterých se účastnilo celkem 268 účastníků, pak zahrnovaly teritoria jako Rusko, Brazílie, Mexiko, Srbsko, Kazachstán.

Kromě toho představitelé MPO a CzechTrade spolupracovali v desítkách podobných akcí s lokálními – krajskými a okresními pobočkami Hospodářské komory ČR. Tyto semináře byly spojeny s propagací služeb státu v podpoře exportu, soustředěné v aktualizovaném katalogu služeb – v tzv. „Export v kostce“, a seznámení se s hlavními komunikačními nástroji – portálem BusinessInfo.cz. Cílem seminářů tak bylo poskytnutí nejen informací o službách ze strany státu, ale také např. poboček komerčních bank, agentur v ověřování bonit zákazníků, právních služeb apod. Jednoznačně pozitivní ohlas seminářů se promítl např. i ve zvýšeném počtu exportérů v Exportním klubu agentury CzechTrade a účasti podnikatelů ve strategii Exportních balíčků. Tyto semináře navázaly na podobné propagační akce na úrovni krajů či okresů, které s pozitivním ohlasem probíhají již od r. 2011. Potěšitelné je i zapojení místních – krajských orgánů veřejné správy, zejména odborů místního rozvoje, a patrná hlubší integrace krajských úřadů do akcí typu „one-stop-shop“, krajské podpory exportních klubů apod. Novým významným prvkem je regionální podpora exportu v přímé angažovanosti hejtmána (např. Pardubice, Liberec) a současně navázání kontaktů a koordinace podpory exportu s dalšími resorty – MMR – v regionální podpoře. V těchto regionech dochází k propojení specifických strukturálních projektů kraje, specifické podpory středního, učňovského školství v integrovaný systém některého specifického oboru (např. Zlín – gumárenský průmysl, Pardubice – chemický průmysl, Liberec – sklářství) s efektem vyšší exportní výkonnosti.

Zvýšila se rovněž oborová angažovanost malých a středních podniků ve formátu vývozních aliancí a klastrů v koordinaci s Národní klastrovou agenturou a projektem klastrů Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Cílem uvedených aktivit, vycházejících zejména z naplnění

projektu Exportní strategie č. 7 – regionální a strukturální podpory exportu – bylo podnítit angažovanost českých podnikatelů z malých a středních firem v exportu. Prakticky to znamená zvýšit jejich počty i objemy, udržitelnost vývozu, jejich napojení na systém poskytování nových služeb státu v podpoře exportu, a tak přispět ke zvýšení jejich mezinárodní konkurenceschopnosti, zvýšení regionální zaměstnanosti apod. Specifická pozornost je věnována Moravskoslezskému a Ústeckému kraji.

5.4 Veletrhy a výstavy

Podpora účasti českých podnikatelských subjektů na veletrzích a výstavách představuje důležitou součást proexportních opatření MPO, jejímž cílem je vedle propagace ČR ve světě pomoc českým firmám, především malým a středním podnikům, při pronikání na zahraniční trhy. Tato aktivita je v souladu s novou Exportní strategií ČR pro období let 2012–2020 a řadí se k nejúčinnějším prostředkům podpory českých exportérů. Umožňuje prezentaci českých výrobků a služeb na zahraničních trzích, přispívá k posílení jejich mezinárodní konkurenceschopnosti a k růstu českého exportu do zahraničí. Cílem je další diverzifikace zahraničního obchodu a snižování závislosti na trzích zemí EU.

V roce 2013 zabezpečilo MPO prostřednictvím svého proexportního programu 32 českých oficiálních účastí na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, z toho 29 veletrhů v kategorii „B“ (tj. společná expozice) a 3 v kategorii „C“ (tj. s možností samostatných expozic dle jednotlivých odvětví), celkem v 18 zemích světa a se zaměřením na různé obory průmyslu. Kromě toho byla navíc zajištěna podpora 5 veletrhů vyjmutých z programu SVV (Specializované veletrhy a výstavy, financované z prostředků EU a zabezpečované agenturou CzechTrade), jejichž realizace byla v rámci uvedeného programu ohrožena. Finanční prostředky ve výši 85,1 mil. Kč byly v roce 2013 poskytnuty celkem 392 českým podnikatelským subjektům. Na většině veletrhů tvořilo českou expozici v průměru 8 až 15 firem, ale byly i veletržní akce s velmi vysokým zájmem ze strany exportérů čítajícím až 30 vystavovatelů. Z celkového počtu podpořených firem představoval podíl malých a středních podniků cca 70 %. Vystavovatelé na českých oficiálních účastech vykazují formou dotazníků v průběhu akce a následně s několikaměsíčním odstupem po akci objem ekonomických přínosů z kontraktace uzavřené na veletrzích a v přímé souvislosti s nimi. Z dotazníků vyplynulo, že se firmy v průběhu českých oficiálních účastí setkaly s více než 8,5 tisíci relevantními obchodními partnery a v souvislosti s účastí na veletrzích byly rozpracovány a uzavřeny kontrakty v celkové výši téměř 3,2 mld. Kč. Toto potvrzuje fakt, že fyzická účast firem na veletrhu patří i nadále k důležitým prvkům proexportní politiky.

V souvislosti s konáním ZOH v Soči 2014 byly v roce 2013 zahájeny přípravné práce na realizaci prezentace průmyslových a obchodních aktivit ČR „Česká stopa“, která navázala na již osvědčený, a úspěšný projekt představení českých firem u příležitosti LOH v Londýně v roce 2012.

Program českých oficiálních účastí na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí doplňuje projekt Společných účastí na specializovaných výstavách a veletrzích v zahraničí 2013–2014 (SVV2) realizovaný agenturou CzechTrade, který je financován z prostředků Operačního programu Podnikání a inovace s 15% podílem prostředků státního rozpočtu. Realizace veletrhů v rámci projektu SVV2 začala v říjnu 2013. Do konce roku bylo podpořeno 14 akcí, kterých se zúčastnilo 175 subjektů, z toho 78,9 % malých a středních podniků, v 11 zemích světa. Projekt počítá celkem s podporou 1260 subjektů na 90 zahraničních veletrzích.

Podpora v rámci projektu SVV2 je dána způsobilými výdaji, které jsou každému vystavovateli uhrazeny až do výše 120 tis. Kč na každou jednotlivou akci. Výše podpory vystavovatelům v rámci tohoto projektu za 2. pololetí roku 2013 činila 12,1 mil. Kč. Konečná výše vyplacené podpory vystavovatelům za celý rok 2013 ještě vzroste po administrativním uzavření 2. poloviny roku 2013.

Podpora českých exportérů, zejména malých a středních podniků, bude pokračovat obdobným způsobem prostřednictvím výše uvedených programů i v roce 2014. Pro rok 2014 bylo schváleno 32 českých oficiálních účastí na zahraničních veletrzích a počítá se i s podporou proexportních projektů na akcích realizovaných v ČR včetně účasti na 56. mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně. V projektu SVV2 se pro rok 2014 počítá s účastí na 76 zahraničních veletrzích.

5.5 Program DESIGN PRO KONKURENCESCHOPNOST

Podpora efektivního využívání designu, jako jednoho z inovačních nástrojů k posílení konkurenční a exportní schopnosti průmyslových podniků, je dlouhodobou aktivitou MPO. V souladu s novou Exportní strategií je hlavním cílem podpory implementace designu do inovačních strategií výrobních podniků a jejich posun do segmentu s vyšší přidanou hodnotou. Projekt je jedinou státní formou jasně cílené komplexní pomoci průmyslovým podnikům v oblasti průmyslového designu, která je pro firmy dostupná a nezatížená zdlouhavým administrativním procesem.

Projekt „Design pro konkurenceschopnost 2013–2014“ (dále jen Design) je koncipován jako interní projekt agentury CzechTrade v rámci Operačního programu Podnikání a inovace s 15% podílem prostředků státního rozpočtu a navazuje na předchozí úspěšný projekt Design pro export. V rámci první Výzvy k zasílání přihlášek do projektu „Design“, která byla zveřejněna v září 2013, je alokováno 6 735 470 Kč.

Realizace projektu zahrnuje také podpůrné aktivity, zejména metodickou podporu a konzultace pro zájemce o individuální spolupráci s designérem a účast na zahraničních akcích. Pro potřeby projektu byl inovován Adresář designérů CzechTrade/Designers Database CzechTrade. Pro tento účel vytvořil realizátor nový portál www.designers-database.cz, který umožňuje bezplatnou registraci designérů z členských zemí EU.

V roce 2013 bylo v rámci projektu Design přijato celkem 13 přihlášek k zahájení individuální spolupráce designéra ve firmě. Podpora zahrnuje úhradu způsobilých výdajů na služby, poskytované designérem až do výše 56 tisíc Kč. Na základě splnění podmínek bude podpora těmto subjektům v celkové výši 728 000 Kč, což činí 11 % z celkové výše alokovaných prostředků, poskytnuta v roce 2014. Z hlediska rozvrstvení podle průmyslových oborů je za období 1. etapy největší počet přijatých a zařazených přihlášek z oborů elektrotechnika, kovovýroba a strojírenství.

5.6 Projekt VESMÍR

Již od roku 2011 se agentura CzechTrade aktivně zaměřuje na asistenci podnikům, které mají možnost zúčastnit se vesmírných programů. Cílem projektu je posílení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků na zahraničních trzích, zvýšení informovanosti firem v ČR o programech z oblasti kosmických technologií a vyhledání výrobců nejmodernějších a pro ČR klíčových technologií s vlastními inovacemi a vývojem.

Jedním z výstupů projektu je studie „Bílá kniha pro vesmír“ přinášející informace jak o společnostech a institucích, které jsou již do kosmických projektů zapojené, tak i o těch, kteří mají potenciál se do programů Evropské kosmické agentury (dále jen ESA) teprve aktivně zapojit. Na základě této studie bylo identifikováno 60 subjektů (z toho 42 malých a středních podniků a 18 institucí).

V rámci tohoto projektu byly ve směru k malým a středním podnikům realizovány v roce 2013 následující aktivity:

Činnosti odborného manažera CzechTrade – poskytování standardních poradenských služeb CzechTrade podnikům při žádostech o vstup do programů kosmických technologií a při

komercializaci a internacionalizaci produktů vzniklých na základě zapojení do programů kosmických technologií.

Seminář BIC ESA, který se uskutečnil ve spolupráci s Odborem kosmických technologií a družicových systémů Ministerstva dopravy ČR a byl zaměřen na problematiku inkubačních center působících v sektoru kosmických aktivit ESA.

Manuály – pro firmy mající zájem o účast ve výběrových řízeních ESA byly realizovány překlady materiálů. V první řadě se jednalo o dokument Best practices „For the Selection of Subcontractors by Prime Contractors in the frame of ESA's Major Procurements“, který má zájemcům usnadnit přístup k těmto výběrovým řízením. Jako další podpůrný dokument byl dán firmám k dispozici přeložený materiál „The new on-line registration process within EMITS The New Tenderers“, poskytující detailní návod pro registraci do výběrových řízení ESA přes registrační portál EMITS (EMITS = registrační portál ESA pro zájem o tendry).

Cyklus brožur – v druhé polovině roku 2013 se začal ve spolupráci s Ministerstvem dopravy připravovat cyklus brožur (katalog CZECH SPACE SECTOR), do kterých budou zařazeny firmy a instituce angažující se v oblasti vesmírných technologií. Kolekce dat a příprava prvního dílu katalogu, který je věnován aktivitám Czech Space Alliance, začala v průběhu prosince 2013 (tedy ve IV. etapě projektu). Další navazující cykly budou editovány v roce 2014 (V. etapa projektu).

5.7 Podpora exportu formou exportního financování a pojištění se státní podporou

Česká exportní banka, a.s. (ČEB) v roce 2013 pokračovala v podpoře malých a středních podniků formou speciálních programů, které malým a středním podnikům umožňují získávat financování přímých vývozních aktivit nebo subdodávek pro české exportéry. Objem uzavřených smluv mezi ČEB a vývozci ze segmentu malých a středních podniků dosáhl výše 371 mil. Kč. V roce 2013 bylo podepsáno 32 nových smluv včetně dodatků.

ČEB v roce 2013 pokračovala také v realizaci programu na podporu subdodavatelů ze segmentu malých a středních podniků a podepsala 1 dohodu o vzájemné spolupráci (poskytování produktu Proexportní záruka) se Citibank Europe plc a pokračovala tak v rozvíjející se spolupráci s komerčním bankovním sektorem, která již obsahuje dohodu s Českou spořitelnou, a.s. z roku 2011 a dohody z roku 2012 uzavřené s Československou obchodní bankou, a.s., Raiffeisenbank, a.s. a GE Money Bank, a.s.

Další formu podpory malých a středních podniků realizovala ČEB především zprostředkovaným financováním přes faktoringové společnosti. Tento způsob financování představoval hlavní distribuční kanál podpory tomuto podnikatelskému segmentu. Objem poskytnuté podpory formou refinancování faktoringových společností pro odkupy pohledávek představoval výši 2,593 mld. Kč. Prostřednictvím faktoringových společností ČEB podpořila 127 českých vývozců. Profinancováno bylo 15 798 ks pohledávek za 748 zahraničními odběrateli. Spolupráce s faktoringovými společnostmi zůstane i nadále co do významu rozhodující formou podpory segmentu malých a středních podniků.

ČEB bude v roce 2014 pokračovat v prohlubování svých aktivit, které v minulých obdobích zaměřila na podporu segmentu malých a středních podniků. Aktuálně se zaměřuje na prohloubení vzájemné spolupráce s ČMZRB. Tato spolupráce byla zahájena v září 2013 podpisem smlouvy o obchodním zastoupení v souvislosti s poskytováním proexportních záruk (za úvěry poskytované komerčním bankovním sektorem). V roce 2014 bude cílem rozšířit mandát ČMZRB pro obchodní zastoupení na další vybrané produkty ČEB.

Vzhledem k mezinárodním pravidlům pro státem podporované vývozy, které omezují působnost státních úvěrových pojišťoven pouze na tu část trhu, jež nepokrývají komerční úvěrové pojišťovny, podporuje Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP) malé a střední podniky i nadále zejména v oblasti pojištění vývozních dodavatelských úvěrů, předexportního financování a bankovních záruk vystavovaných v souvislosti s exportními kontrakty. EGAP spolupracuje s ČMZRB na produktu určeném speciálně pro malé a střední podniky, jež jsou výrobci a dodavateli subdodávek pro větší exportéry.

Objem nově uzavřených smluv na pojištění vývozních dodavatelských úvěrů, úvěrů na financování výroby pro vývoz (předexportní financování) a bankovních záruk vývozců, kteří splňují kritéria malých a středních podniků, dosáhl v roce 2013 výše 593 mil. Kč a byl rozložen do 40 nových pojistných smluv. Z teritoriálního hlediska EGAP pojistil vývoz malých a středních podniků do Běloruska, Chile, Kazachstánu, na Kubu, Ukrajinu a dále do Mexika, Ruska a Vietnamu. Kromě toho je třeba ještě zmínit skutečnost, že i na řadě dalších obchodních případů, kde je pojištěným velký vývozce, se podílí svými subdodávkami řada, mnohdy i desítky malých a středních podniků.

Podporou segmentu malých a středních podniků se dále významnou měrou zabývá též dceřiná společnost EGAP – KUPEG úvěrová pojišťovna, a. s., která dominuje tomuto segmentu v oblasti komerčního úvěrového pojištění.

Speciálně pro malé a střední podniky byla vytvořena velmi zjednodušená verze pojištění, která spočívá ve snížení administrativní náročnosti celého procesu pojištění a současně ve zrychlení jeho projednávání (v současnosti je možné vyřídit žádost o pojištění již do tří kalendářních dnů).

Zejména ve druhé polovině roku 2013 se EGAP snažil především marketingovými a vzdělávacími aktivitami podpořit právě segment malých a středních podniků. Na základě výzkumu, který EGAP dělal společně s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR), získal velmi cenné informace, které zúročil především při úpravě pojistných produktů. Reakcí na výsledky výzkumu byl nový balíček 8 produktů společnosti EGAP určených a šitých na míru právě segmentu vývozců z řad malých a středních podniků.

Nově koncipovaných seminářů EGAP zaměřených na činnost a služby EGAP se v roce 2013 zúčastnilo více než 700 podnikatelů, a to především z řad malých a středních podniků.

V podpoře malých a středních podniků bude EGAP pokračovat i v roce 2014 – ve spolupráci s bankami připravil další sérii seminářů pro exportéry, kteří doposud nevyužívají možnosti exportního financování. Cílem pro rok 2014 je další navýšení jak počtu smluv, tak objemu pojištěného exportu malých a středních podniků. Při úpravách produktů a služeb pro malé a střední podniky EGAP úzce spolupracuje s AMSP ČR, Asociací exportérů a Uníí malých a středních podniků ČR.

Státem podporované exportní financování a pojištění nabízené ČEB a EGAP vedlo v roce 2013 k udržení podílu malých a středních podniků na celkovém obratu zahraničního obchodu.

Výkon akcionářských práv MPO v ČEB a EGAP bude i v roce 2014 zaměřen na zajištění dostatečných zdrojů pro státem podpořené financování a pojišťování vývozu v synergii s komerčním bankovníctvím.

5.8 Zahraniční rozvojová spolupráce (program Aid for Trade)

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR, programu Aid for Trade (v gesci MPO), bylo v roce 2013 realizováno osm projektů v úhrnné částce 5,90 mil. Kč (cca 231 tis. EUR). Tři v Etiopii, dva v Mongolsku a po jednom v Gruzii, Kosovu a Srbsku. Sektorově byly projekty zaměřeny na životní prostředí, vodohospodářství, zemědělství a potravinářství, ekonomický rozvoj vč. energetiky,

podporu malého a středního podnikání, obchodu atd. Realizátory těchto projektů jsou malé a střední podniky, Hospodářská komora ČR, Mezinárodní obchodní komora v ČR, vysoké školy, obecně prospěšné společnosti atp.

5.9 Povolovací a licenční řízení v zahraničním obchodu

Licenční správa MPO zavedla od roku 2013 nový elektronický systém pro licenční a povolovací řízení, jenž umožnil zavedení tzv. Elektronické licenční správy (ELIS) a současně zajistil nezbytné stabilní a bezpečné uložení dat Licenční správy MPO, včetně utajovaných informací ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů. Po zavedení systému ELIS uspořádala Licenční správa MPO pro podnikatele instruktážní semináře k lepšímu užívání všech funkcí nového systému, kterých se zúčastnilo celkem 136 zástupců firem vyvážejících a dovážejících kontrolované zboží. ELIS představuje modernizaci služeb ministerstva, která zrychlila a usnadnila komunikaci především s podnikatelskou veřejností, včetně malých a středních firem.

Mezi hlavní přínosy spojené se zavedením ELIS patří:

- elektronické podání žádostí prostřednictvím eFormuláře a s tím spojená automatická kontrola správnosti a úplnosti vyplnění žádosti;
- komunikace mezi žadatelem a ministerstvem dálkovým přístupem prostřednictvím datových schránek;
- vedení správního spisu a vyřizování žádostí o udělení licencí a povolení v elektronické formě;
- možnost zpracovávat veškeré podklady a doklady elektronicky a uchovávat je pro další operace;
- možnost sledovat průběh životního cyklu žádosti dálkovým přístupem ve všech řízeních vedených Licenční správou a udržovat si přehled o postupu vyřízení své žádosti;
- rozšíření možnosti bezhotovostní úhrady správního poplatku.

Systém byl budován tak, aby byl dostatečně flexibilní a umožňoval další rozvoj, včetně požadavků a připomínek ze strany podnikatelské veřejnosti, včetně malých a středních firem.

6 MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY A EVROPSKÁ UNIE

Problematika malých a středních podniků, včetně zastřešující iniciativy Small Business Act, je pravidelně zařazována na pořad jednání Rady pro konkurenceschopnost. Komisař pro průmysl a podnikání Antonio Tajani opakovaně zdůrazňuje, že 23 milionů malých a středních podniků v Evropě představuje značnou ekonomickou sílu a v rámci efektivní podpory malých a středních podniků apeluje na důsledné uplatňování zásady "zelenou malým a středním podnikům".

Česká republika, již na Radě pro konkurenceschopnost zastupuje MPO, na tomto fóru konzistentně vyjadřuje názor, že MSP představují páteř (nejen) evropské ekonomiky. Jako klíčové aspekty, na něž je třeba se na úrovni EU soustředit, zmiňuje vnitřní trh v oblasti služeb a zboží, jednotný digitální trh, inteligentní regulaci a snižování zátěže podnikatelů. Pokud jde o regulatorní zátěž, je důležité zaměřit se především na náklady, které jsou firmy nuceny vynaložit, aby dostály legislativním požadavkům, a to jak novým, tak i současným. V procesu hodnocení dopadů by měly být náležitě zváženy všechny varianty řešení a důsledně vyhodnoceny způsobené náklady.

6.1 Implementace SBA

V současné době, kdy se většina členských zemí Evropské unie musí potýkat se stále se zvyšující nezaměstnaností a hospodářským poklesem, je nutné nacházet vhodná východiska z tohoto trendu posledních několika let. Zástupci všech politických směrů, členských států i Unijních institucí jsou si plně vědomi stavu evropského hospodářství a proto, mimo jiné, dále rozvíjejí a implementují politiku a podporu malých a středních podniků na komunitární úrovni.

V České republice pokračovala v průběhu roku 2013 implementace Evropského aktu pro malé a střední podniky (Small Business Act for Europe – SBA). Mezirezortní spolupráce v podpoře implementace jednotlivých oblastí SBA byla zesílena, a stejně tak svou činnost týkající se podpory MSP zintenzivnil národní zmocněnec pro malé a střední podniky. Ten působí jako styčný prvek pro neformální dialog s malými a středními podniky. Mimo to udržuje pracovní kontakty s bankami (především s ČMZRB) v zájmu zajištění přístupu k financím pro MSP, je v průběžném kontaktu se zástupci MSP a aktivně vystupuje na četných národních i mezinárodních akcích věnovaných podpoře podnikání.

Národním zmocněncem pro MSP byl jmenován pan JUDr. Ing. Tomáš Novotný, Ph.D. náměstek ministra průmyslu a obchodu.

Na konci roku 2013 provedlo MPO ve spolupráci s ostatními rezorty monitoring dosavadní implementace SBA, ze kterého vyplývá, že v roce 2013 bylo dosaženo zejména následujícího pokroku v podpoře MSP:

- V roce 2013 byla přijata novela insolvenčního zákona s účinností od 1. 1. 2014, přinášející flexibilnější právní podporu čestných podnikatelů.
- Mezi priority vlády ČR patřilo i v roce 2013 snižování administrativní zátěže podnikatelů. V polovině roku 2013 byl ukončen projekt Přeměření administrativní zátěže podnikatelů, díky němuž byly mimo jiné zjištěny povinnosti vnímané podnikateli jako nepříjemné. Dle údajů z 31. 12. 2012 došlo oproti roku 2005 k snížení administrativní zátěže o 23,36 %.
- Zákonem č. 304/2013 Sb. je zavedena možnost přímého zápisu obchodní společnosti notářem do obchodního rejstříku, pokud je podkladovým dokumentem pro její založení notářský zápis, čímž bylo dosaženo možnosti založení a zapsání obchodní společnosti v řádu hodin.
- Ministerstvo spravedlnosti v roce 2013 zahájilo přípravu novely zákona o soudních poplatcích, která sníží poplatky za zápis společnosti.

- MPO zahájilo přípravu projektu digitalizace formulářů, jehož cílem je převést všechny pro podnikání potřebné formuláře do podoby interaktivních elektronických formulářů ve formátu PDF, a to včetně jejich překladu do anglického jazyka. Tyto formuláře budou dostupné na elektronickém Jednotném kontaktním místě a rovněž na portálu Businessinfo.cz.
- Pro nejvíce hospodářsky postižené regiony byl v roce 2013 schválen a v Moravskoslezském kraji spuštěn program REVIT (úvěry a záruky pro malé podnikatele v Moravskoslezském kraji). Pokračovala realizace programu INOSTART (úvěry, záruky a dotované poradenství pro malé inovačně orientované podnikatele v Moravskoslezském a Olomouckém kraji).
- V roce 2013 pokračovala realizace projektu CzechEkoSystem, který má zlepšit dostupnost poradenských služeb zaměřených na přípravu projektů inovačních MSP jako potenciálních příjemců rizikového kapitálu.

MPO provedlo i monitoring implementace Akčního plánu podnikání 2020 z roku 2012, jehož cílem je především růst podnikatelského potenciálu v EU a oslovení skupin občanů, jejichž podnikatelská činnost je méně pravděpodobná (např. migranti, senioři, ženy).

S novým rozpočtovým rámcem EU pro roky 2014–2020 je spojen začátek nového komunitárního programu COSME (Programme for the Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) zaměřeného na zvýšení konkurenceschopnosti evropských podniků, zejména malých a středních. V roce 2013 probíhalo intenzivní vyjednávání v institucích EU, za aktivní účasti ČR, o detailních podobách a podmínkách tohoto programu.

V roce 2013 proběhl pátý ročník Evropského týdne pro malé a střední podniky, v jehož rámci se uskutečnila řada akcí na evropské a národní úrovni zaměřených na podporu rozvoje malého a středního podnikání. V roce 2013 se za české účasti uskutečnil i sedmý ročník celoevropské soutěže Evropské ceny za podporu podnikání, organizované Evropskou komisí ve spolupráci s členskými státy. V rámci této akce jsou během národního a evropského kola oceňovány nejúspěšnější projekty veřejné správy zaměřené na podporu podnikání v Evropě.

6.2 COSME 2014-2020

Víceletý program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků 2014–2020 (Programme for the Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises, COSME) je evropským komunitárním programem zaměřeným na podporu konkurenceschopnosti evropských podniků, který byl po dvouleté přípravě v orgánech EU schválen v prosinci 2013. Tento nadnárodní nástroj COSME je implementován a financován Evropskou komisí přímo z rozpočtu EU a je realizován členskými státy Unie. V České republice má gesci odbor inovačního podnikání a investic MPO, který se podílel na vyjednávání detailních ustanovení podmínek tohoto programu v průběhu jeho přípravy v orgánech EU. Spolugesci k tomuto nařízení EP a Rady EU č. 1287/2013 zajišťuje dále MF, sekce zahraničního obchodu MPO a MMR.

Program je určen zejména pro malé a střední podniky za účelem zvýšení jejich konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v členských státech Unie. Jedná se o přímého nástupce programu Konkurenceschopnost a inovace (CIP 2007–2013, ukončený k 31. 12. 2013), bez jeho specifické části podporující inovační podnikání. Programová podpora výzkumu a technologického rozvoje, resp. vše týkající se podpory MSP v oblasti výzkumu a inovací, bude tak od roku 2014 zahrnuta do Rámcového programu pro výzkum a inovace 2014–2020 (HORIZON 2020).

Na posílení MSP je z rozpočtu EU do programu COSME věnováno 2,3 miliard EUR, které mohou být využity v rámci podpory lepšího přístupu k financování MSP, snadnějšího přístupu firem na trhy členských států Unie i třetích zemí (díky bezplatné celosvětové expertní síti Enterprise Europe

Network), na posílení podnikatelské kultury a zlepšení podmínek pro zakládání podniků a jejich růst.

Program COSME je komplementární ke komunitárnímu programu pro výzkum a inovace (HORIZON 2020) i kohezní politice EU implementované za pomoci strukturálních fondů národními Operačními programy jednotlivých členských států.

6.3 Síť Enterprise Europe Network

Projekt BISONet, podpořený Rámcovým programem EU pro konkurenceschopnost a inovace (CIP 2007 - 2013) v podprogramu Podnikání a inovace (EIP), je realizován od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2014. Hlavním posláním projektu je realizace aktivit mezinárodní infrastruktury pro podporu podnikání **Enterprise Europe Network v České republice** (dále **síť EEN ČR**). Cílem projektu je poskytování komplexních služeb a informací za účelem podpory rozvoje podnikání a inovací především malých a středních podniků (dále jen „MSP“) s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost a lepší postavení na mezinárodních trzích cestou inovování služeb a produktů. Služby EEN ČR jsou poskytovány sítí organizací pokrývajících celé území České republiky sestavené ze stabilního projektového konsorcia 11 partnerů koordinovaného Technologickým centrem AV ČR a asociovaných a spolupracujících partnerů.

Síť Enterprise Europe Network v ČR plní své poslání a její služby jsou malými a středními firmami vyhledávány a ceněny. V perspektivě dlouhodobého rozvoje služeb sítě Enterprise Europe Network v ČR je zřetelně vidět stále větší důraz na **poskytování komplexnějších a odbornějších služeb s vysokou přidanou hodnotou**, zejména ve smyslu osobního přístupu ke klientům a poskytování služeb tzv. „šitých na míru“ podle specifických požadavků firmy. To lze doložit rostoucím počtem individuálních konzultací, kterých bylo jen v roce 2013 projektovými partnery **poskytnuto 3244**. Konzultace se týkají mimo jiné podnikatelské legislativy, volného pohybu zboží, služeb a osob, daňové problematiky, financování rozvoje podnikání, podpory firemních inovačních projektů, možností mezinárodní spolupráce, získávání kontaktů v zahraničí, poradenství v oblasti IPR.

Výsledkem dobře vedeného poradenství zaměřeného na mezinárodní spolupráci je v ideálním případě uzavření mezinárodní dohody o technologické, obchodní a projektové spolupráci. V roce 2013 bylo za aktivní asistence EEN ČR uzavřeno celkem **82 dohod o mezinárodní spolupráci** českých subjektů se zahraničními partnery, z toho **26 mezinárodních transferů technologií** (dohod o technologické spolupráci), **42 dohod o zahraniční obchodní spolupráci** a **14 dohod o mezinárodní výzkumné spolupráci**.

Tradičně je ze strany MSP zájem o **vzdělávací a informační akce** nabízené sítí. V roce 2013 uspořádalo české konsorcium celkem **125 těchto akcí**, které pokrývaly celou řadu témat spjatých s rozvojem podnikání. Tato témata byla zvolena jednak na základě požadavků MSP, které vzešly z dotazníkových šetření, a jednak na základě aktuálně řešených problémů, která se MSP týkají. Těchto akcí se v roce 2013 zúčastnilo **4488 účastníků**.

Malé a střední podniky využívají i možnosti účasti na **technologických burzách či misích firem** do zahraničí, které představují jednu z cest, jak lze relativně jednoduše nalézt technologické a obchodní partnery mimo ČR. Takovýchto pečlivě vybraných akcí (brokerage events + company missions) bylo v roce 2013 spolupořádáno celkem **75**. V ČR jsou matchmakingové akce reprezentované zejména projektem EEN ČR **Kontakt-Kontrakt 2013-14** zajišťovaným Regionální hospodářskou komorou Brno. Ve spolupráci s 40 českými i zahraničními partnery (30 z nich EEN) byla tímto projektem připravena dlouhodobá kompaktní platforma pro stimulaci mezinárodní spolupráce. Jejím hlavním cílem je dlouhodobá příprava a organizace čtyř match-makingových setkání v průběhu dvou let se záměrem dovést nastartovaná kontaktní jednání do předkontraktní

a kontraktační úrovni. V roce 2013 se v tomto projektu v termínech 24-25. dubna 2013 a 8-9. října 2013 k připraveným jednáním sešlo v Brně přes 400 firem ze 13 zemí, které absolvovaly přes 1600 schůzek. Účastníci z řad vystavovatelů i návštěvníků deklarovali, že téměř 25 % jednání skončilo dohodou a 67 % jednání bude pokračovat.

Důležitou aktivitou EEN ČR je i zajišťování **zpětné vazby ze strany podniků směrem k EK a na národní úrovni k MPO**. Například v roce 2013 uspořádalo TC AV ČR, jako koordinátor Enterprise Europe Network ČR, pro MPO sérii **kulatých stolů pro zástupce českých MSP k otázkám nastavení a podmínek OP PIK** a vhodnosti členění plánovaných prioritních os v navrhovaném programu. V období duben-květen 2013 byly zpracovány přípravné dokumenty a organizační opatření a v červnu 2013 bylo pak uspořádáno šest kulatých stolů se zástupci podniků. Kulaté stoly, spoluorganizované s regionálními partnery Enterprise Europe Network a spolupracujícími organizacemi, proběhly postupně v Praze, Ostravě, Plzni, Zlíně, Liberci a Brně a zpráva byla ministerstvu předána na konci července 2013.

7 ANALÝZY, STUDIE A DOTAZNÍKOVÁ ŠETŘENÍ

7.1 Analýza podnikatelské aktivity

Analýza podnikatelské aktivity v rámci mezinárodního projektu Global Entrepreneurship Monitor (GEM) byla provedena ve spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze. Projekt GEM byl poprvé realizován v roce 1999 za účasti deseti zemí. V roce 2013 se na něm podílelo již 70 zemí. Vizí GEMu je přispět ke globálnímu hospodářskému rozvoji prostřednictvím podnikání. GEM se zaměřuje na následující hlavní cíle:

- Měřit rozdíly v podnikatelských postojích, aktivitě a aspiracích mezi různými zeměmi.
- Identifikovat faktory, které determinují míru národní podnikatelské aktivity.
- Identifikovat opatření, která mohou podnikatelskou aktivitu podpořit.
- Postihnout změnu podnikatelské aktivity a podmínek pro ni v průběhu doby.

GEM vychází ve svém přístupu ze dvou předpokladů. Prvním je, že prosperita hospodářství závisí na dynamickém podnikatelském sektoru. Druhým, že tento sektor potřebuje jedince se schopnostmi a motivací zahájit podnikání. GEM definuje podnikání následovně: "Jakýkoli pokus na vytvoření nového byznysu nebo nové podnikatelské jednotky, jako je samostatná výdělečná činnost, vytvoření nové firmy, nebo expanze existujícího podnikání, učiněný jedincem, týmem jedinců nebo zavedenou firmou" (Bosma, Wennekers, Amoros, 2011).

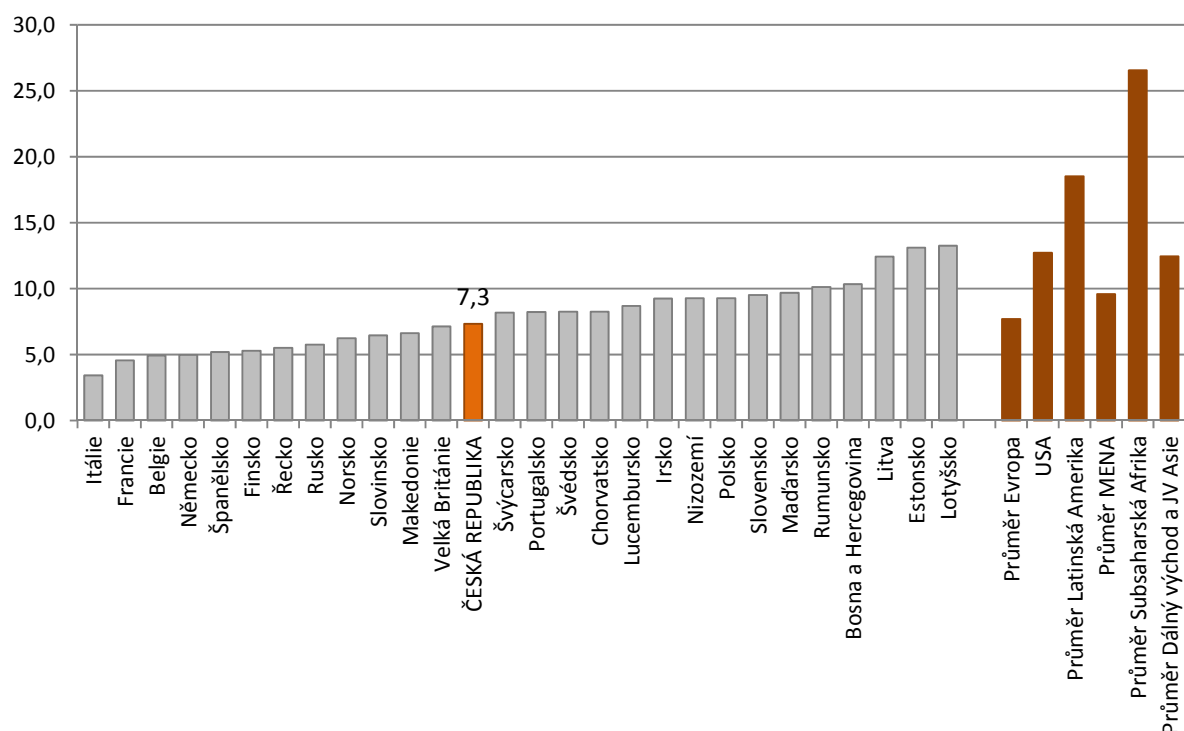
GEM tedy volí širší pohled na podnikání, než mají oficiální registry nově založených firem či živností. Zaměřuje se na jedince a jejich postoje a aktivitu. Jsou to totiž lidé, kdo rozjíždí nové podnikání, a stejně tak lidé určují podnikatelskou orientaci firem. Procento dospělé populace, které je zapojeno do podnikání v různých stádiích podnikatelského cyklu, je vhodný primární indikátor podnikatelské aktivity v určité zemi. Pokud nikdo s podnikáním nezačíná, nemůže být v zemi ani žádná podnikatelská aktivita. Specifickou přidanou hodnotou GEMu je mj. zaměření na tzv. rodící se podnikatele (nascent entrepreneurs), neboli jedince, kteří činí konkrétní kroky k zahájení podnikání, ale zatím podnikání nezaložili. Ti totiž nejsou zachytitelní v žádné z existujících statistik.

GEM klade velký důraz na vliv podnikatelské dynamiky na hospodářský růst prostřednictvím využití podnikatelských příležitostí a podnikatelského potenciálu. Oboje je ovlivněno rámcovými podmínkami vztahenými k podnikání, které jsou zase ovlivněny sociálním, kulturním a politickým kontextem. Tyto faktory jsou zkoumány v rámci projektu GEM a představují komplexní systém interakcí, kde jednotlivá doporučení mohou být aplikována jak izolovaně, tak v rámci společného působení s dalšími faktory ovlivňujícími podnikatelskou aktivitu.

V ČR byl v roce 2013 dotazován reprezentativní soubor dospělé populace ve věku 18–64 let (N=5009) získaný voláním na náhodně generovaná mobilní čísla. Dále bylo v rámci výzkumu dotazováno 40 expertů na podnikání ve věcech týkajících se podmínek pro podnikání. Hlavní zjištění výzkumu jsou představena níže.

7.1.1 Podnikatelská aktivita

- Do nové podnikatelské aktivity je v ČR zapojeno 7,33 % dospělé populace ve věku 18–64 let. Tím se ČR řadí na 50. místo z 67 zkoumaných zemí. Na následujícím grafu (Graf č. 18: Celková podnikatelská aktivita) je znázorněno porovnání ČR s ostatními evropskými zeměmi a dalšími světovými regiony. Nová podnikatelská aktivita zahrnuje jedince, kteří dělají konkrétní kroky k rozjezdu nového podnikání, a také ty, kteří vedou firmu mladší než 42 měsíců. Počet těchto lidí v ČR lze na základě GEM odhadnout na 513.000. V porovnání s rokem 2011 nová podnikatelská aktivita mírně poklesla o 0,31 %, v porovnání s rokem 2006 o 0,52 %.

Graf č. 18: Celková podnikatelská aktivita

(Zdroj: GEM 2013; % podíl dospělé populace ve věku 18-64 let zapojený do rodící se či nové podnikatelské aktivity)

- Přes uvedený mírný pokles je pozitivní, že se v ČR dále zmenšuje rozdíl mezi počtem těch, kteří dělají kroky k založení firmy (v ČR aktuálně 4,89 %), a těch, kteří reálně novou firmu vedou (v ČR aktuálně 2,67 %). To zaprvé indikuje, že se do kroků směřujících k založení podnikání pouští méně lidí než dříve, ale také, že větší podíl z těch, co začnou, firmu nakonec založí.
- Počet jedinců, kteří v ČR vedou zavedené podnikání (fungující déle než 3,5 roku), zůstává v ČR v porovnání s předchozími lety poměrně stabilní na úrovni kolem 5,3 %.
- V porovnání s rokem 2011 mírně vzrostl (na 2,2 %) počet jedinců, kteří v ČR v posledním roce skončili s podnikáním či jej přerušili, a dané podnikání dále nepokračuje. Hlavním uváděným důvodem bylo, že podnikání nedosáhlo zisku, četnost tohoto důvodu v porovnání s rokem 2011 výrazně vzrostla.
- Na základě průzkumu GEM lze odhadnout počet lidí, kteří vlastní a zároveň aktivně řídí nějaké běžící podnikání, na 537.000 lidí, což je podobný výsledek jako v roce 2011. Tento počet nezahrnuje díky specifické formulaci otázek jedince zaměstnané formou Švarc systému a může tak představovat vhodnou alternativu k mírám podnikání dostupným na základě jiných zdrojů.
- Hlavním sektorem, ve kterém jsou zakládány nové firmy, jsou služby pro koncové uživatele. Podíl tohoto sektoru v porovnání s lety 2011 i 2006 roste. Naopak se snižuje podíl nové podnikatelské aktivity v průmyslu a stavebnictví. I přesto zatím v mezinárodním srovnání zůstává podíl průmyslu a stavebnictví v ČR výrazný. Z nově rozjžděných firem je časté zastoupení například kadeřnických a kosmetických služeb nebo e-shopů.
- Vzhledem k evidentnímu trendu většího budoucího podílu firem z oblasti služeb je třeba přizpůsobit též podporu pro firmy nově vznikající v této oblasti. Zdůraznit lze důležitost

přípravy životaschopných podnikatelských modelů, které poskytnou reálnou přidanou hodnotu zákazníkům.

- Do nové podnikatelské aktivity je u nás zapojeno stejně jako v roce 2011 2,6krát více mužů než žen, což značí větší rozdíl mezi pohlavími, než je v převážné většině jiných zemí obvyklé. U zavedeného podnikání není rozdíl mezi pohlavími tak výrazný. Nižší nové zapojení žen do podnikání indikuje riziko snížení počtu žen podnikatelek v následujících letech. Doporučit lze proto tvorbu specifického podpůrného nástroje zaměřeného na podporu podnikatelské aktivity žen. Podporu zaslouží též různé iniciativy, jejichž cílem je vytvářet více podnikatelských vzorů mezi ženami podnikatelkami.
- Z lidí zapojených do nové podnikatelské aktivity v ČR představují lidé mladší 35 let více než 50 % a jejich podíl se od roku 2006 stále zvyšuje. To odpovídá názoru dotazovaných expertů, kteří uvádějí lepší počítačové, jazykové a zahraniční zkušenosti mladých lidí.
- Do nové podnikatelské aktivity je zapojeno výrazně více lidí s vysokoškolským vzděláním. Nová podnikatelská aktivita vyučených a lidí se základním vzděláním zůstává nízká. Nejvýraznější nová podnikatelská aktivita je v Praze. Nová podnikatelská aktivita výrazně souvisí s příjmem domácnosti. Domácnosti s vysokými příjmy nad 60.000 Kč výrazně odskočily ve své podnikatelské aktivitě od ostatních příjmových skupin.
- Různé sociodemografické skupiny mají různé motivy k zahájení podnikatelské činnosti. Mladí muži začínají téměř výlučně proto, že vnímají příležitost, naopak velký podíl starších žen začíná z nutnosti.
- V porovnání s lety 2011 a 2006 se dále zvyšuje podnikatelská aktivita studentů starších než 18 let (na aktuálních 8,1 %). Jedná se o pozitivní zprávu, neboť podnikatelská aktivita mladých jednak pomáhá řešit celoevropský problém nezaměstnanosti mladých, jednak také studenty zakládající startupy mají často vyšší ambice, neboť vycházejí jak ze znalosti aktuálních technologií, tak jazykové vybavenosti. Podnikání studentů stojí za to podporovat, ať již formou na podnikání zaměřených programů a kurzů, tak poradenstvím, koučinkem a mentoringem i podporou workshopů a networkingových setkání.
- K radikálnímu poklesu nové podnikatelské aktivity došlo u nezaměstnaných, což začíná představovat vážný problém. Podnikání přestává být cestou k sebezaměstnání nezaměstnaných. Vzhledem k vyšší míře nezaměstnanosti tak roste riziko dlouhodobé nezaměstnanosti. Považujeme za nutné se podpoře podnikatelské aktivity nezaměstnaných výrazně aktivněji věnovat v operačních programech na další programové období. Doporučit lze zjednodušení čerpání finanční podpory podnikatelských aktivit a změkčení pravidel s tím spojených, vhodnou formou finanční podpory je také mikrofinancování. Klíčovým může být nicméně efektivní trénink a poradenství, koučing a mentoring zaměřené na tvorbu životaschopných podnikatelských modelů, spíše než na formální tvorbu podnikatelských plánů.

7.1.2 Podnikatelské charakteristiky obyvatel, motivace, vnímání příležitostí a aspirace

- Celkem 15 % obyvatel ve věku 18-64 let uvedlo, že se během následujících 3 let chystá založit vlastní podnikání, ale zatím k tomu nečiní žádné kroky. To představuje mírný nárůst oproti roku 2011. Podnikatelská sebedůvěra v porovnání s rokem 2011 mírně vzrostla na 43 %, ale stále si větší část společnosti nevěří, že má schopnosti, znalosti a zkušenosti pro založení nové firmy. Výrazně méně si věří ženy a lidé se základním či neúplným středním vzděláním, naopak výrazně vyšší je podnikatelská sebedůvěra u jedinců z bohatých domácností a logicky též u OSVČ.

- Logistická regresní analýza faktorů ovlivňujících vstup do podnikání prokázala, že největší vliv mají právě faktory psychologické povahy, kterými jsou podnikatelská sebedůvěra, strach z neúspěchu a vnímání příležitostí. Důležitá je i osobní znalost někoho, kdo úspěšně rozjel nové podnikání. Menší pravděpodobnost vstupu do podnikání mají ženy.
- Zvyšuje se poměr lidí, kteří začínají podnikat proto, že vnímají dobrou příležitost, oproti těm, kteří začínají podnikat z nutnosti. Podnikání na základě vnímané příležitosti tvoří 77 % z nové podnikatelské aktivity. Častějším motivem je u nás získání větší nezávislosti, než získání vyššího příjmu.
- Pouze necelých 20 % obyvatel odpovědělo, že vnímá dobré příležitosti pro zahájení podnikání. Jedná se o mírný pokles v porovnání s předchozími lety. Příležitosti nejvíce vnímali studenti (43 %) a OSVČ (33 %). Dále se snížilo vnímání příležitostí nezaměstnanými. Více příležitostí vnímají jedinci s vyšším příjmem domácnosti, vyšším vzděláním a mladšího věku. Existují i velké rozdíly mezi regiony, kde jsou příležitosti nejvíce vnímány v Praze.
- Dotazovaní experti byli ve svém hodnocení existence příležitostí optimističtější. Lze konstatovat, že zatímco podnikatelské příležitosti existují, velká část populace není schopna je rozpoznat a následně jich využít.
- Začínající podnikatelé očekávají růst a tvorbu pracovních míst, což je pozitivní zjištění, neboť takoví podnikatelé jsou potřeba. 85 % lidí zapojených do nové podnikatelské aktivity má nebo plánuje vytvořit během pěti let alespoň jedno pracovní místo. Podíl těchto lidí oproti roku 2011 vzrostl. Naopak se mírně snížil podíl nejvíce ambiciózních jedinců, kteří očekávají vytvoření 20 a více pracovních míst.

7.1.3 Problémy v podnikání

- Největší problémy v podnikání jsou v celkovém souboru podnikatelsky aktivních jedinců spojeny s nedostatečným množstvím zakázek (22 % podnikatelsky aktivních jedinců) a s tím spojenou velkou konkurencí (15 %). Tento pociťovaný problém může svědčit o nedostacích v podnikatelském modelu řady podnikajících jedinců, kdy pravděpodobně více či méně chybělo zaměření na konkrétní zákaznický segment a nabídnutí specifické přidané hodnoty zacílené na jeho potřeby a problémy, které je tento segment ochoten též zaplatit.
- Za další poměrně významný problém je považována oblast byrokracie a problémů v legislativní oblasti (17 %), oproti roku 2011 došlo k nárůstu. Naopak dobré je, že 17 % podnikatelů nepociťuje žádný výrazný problém. V porovnání s rokem 2011 se zvýšil počet podnikatelů, kteří jako problém pociťují špatnou platební morálku odběratelů (11 %). Stejně množství má problém s nedostatkem financí.
- Růstově orientovaní podnikatelé, kteří chtějí do pěti let zaměstnávat alespoň 20 zaměstnanců, pociťují jako největší problém sehnání kvalifikovaných a spolehlivých zaměstnanců (16 %). Naopak méně často vnímali jako problém konkurenci.
- Pro nově rozjížděné firmy s inovativní orientací je největším problémem nedostatek financí následovaný byrokracií a problémy v legislativě. Pro zavedené inovativní firmy je největším problémem byrokracie a problematičnost legislativy.

7.1.4 Rámcové podmínky pro podnikání

- Na základě odpovědí dotazovaných expertů pomáhá České republice otevřenost trhu z pohledu exportu i importu. Častěji byla též zmiňována schopnost podnikatelů vést úspěšně firmu. Nejvýraznější bariérou je naopak přílišné zatížení podnikatelů byrokracií a administrativou spojenou s podnikáním, nepřehledný daňový systém a častá změna zákonů. Tyto bariéry byly zmiňovány častěji než v roce 2011. Mezi další negativní faktory pak experti řadili společenské a kulturní normy v podobě nedostatku úspěšných podnikatelských příkladů či špatný obraz podnikatelů ve společnosti.
- Nejvíce doporučení směřovalo do oblasti vládní politiky, zejména do zjednodušení legislativy, snížení byrokracie a snížení odvodů. Velmi četná byla též doporučení směřující ke zlepšení vzdělávání a podnikatelského vzdělávání. Souhrnně tyto dvě oblasti tvoří více než polovinu všech doporučení. S odstupem na třetím místě zazněla doporučení k oblasti vládních programů. Bylo doporučováno zavést transparentnější politiku rozdělování strukturálních fondů a podporovat investice.
- V mezinárodním srovnání je pozice České republiky mimořádně špatná v oblasti podnikatelského vzdělávání na ZŠ a SŠ⁷. Jako další problematické oblasti jsou vnímány kulturní a sociální normy, vzdělávání na VŠ a celoživotní vzdělávání a malá dynamika trhu. Zlepšení by bylo velmi vhodné i v oblasti vládní hospodářské politiky obecně a v oblasti vládních programů na podporu podnikání. Naopak relativně dobrá situace je v oblasti fyzické infrastruktury a nabídky služeb pro nové firmy.
- Image podnikatelů zůstává stále velmi špatné – méně než polovina naší populace vnímá, že by úspěšní podnikatelé měli vysoký status. Velmi skeptičtí jsou v této oblasti i experti. Je nutné zapracovat na vytváření pozitivních vzorů, dle názoru expertů se mediální obraz podnikatelů mírně zlepšil.
- Problematická zůstává z pohledu expertů oblast kulturních a sociálních norem. Podle nich naše kultura vůbec nepodporuje přijímání podnikatelských rizik, úspěch dosažený vlastním úsilím ani soběstačnost a nezávislost. I tvořivost a inovativnost přestává být podle dotázaných expertů naší silnou stránkou.
- V oblasti podnikatelského financování došlo zejména ke zlepšení vnímání v oblasti existence finančních prostředků od soukromých investorů typu business angels. K pozitivnímu posunu došlo i v oblasti dostupnosti úvěrového financování.
- Poměrně velká část populace (8 %) v posledních třech letech finančně podpořila rozjezd podnikání někoho jiného. Dominantně se nicméně jedná o menší částky do 100.000 Kč, které jsou většinou poskytnuty příbuzným, přátelům či kolegům.
- Situace v oblasti vládních programů zůstala podobná jako v roce 2011. Zlepšilo se pouze vnímání efektivity podnikatelských inkubátorů. Nejslabší je dle názoru expertů situace ve věci efektivity vládních programů podporujících nové rostoucí firmy. V rozhovorech zaznívala doporučení k omezení podílu přímých dotací a zvýšení podílu finančních nástrojů s prvkem návratnosti.
- V oblasti vládní politiky došlo ke zhoršení vnímání velikosti celkového daňového zatížení, naopak se mírně zlepšilo přesvědčení části expertů, že se podpora podnikání stává prioritou. Doporučení směřovala nejčastěji ke zjednodušení legislativy, snížení byrokratické

⁷ Jedná se o výstupy studie GEM, které vyplynuly z dotazníkových šetření respondentů z podnikatelského sektoru a řady expertů.

zátěže při zahájení i rozvoji podnikání a ke snížení odvodů, které jsou pro začínající firmy výrazným nákladem.

- V oblasti přenosu výzkumu a vývoje byla situace vnímána podobně jako v roce 2011. Je třeba více podpořit výzkumníky a vědce, aby komercializovali své nápady, a je též třeba dále podpořit spolupráci mezi univerzitami a praxí. Jedná se nicméně o komplexní oblast, která vyžaduje mix opatření.
- V oblasti nabídky služeb pro nové firmy se zlepšila možnost získání dobrých bankovních, právních a účetních služeb. Jako problematičtější byla vnímána cenová dostupnost dobrých dodavatelů, subdodavatelů a konzultantů.
- Podnikatelské vzdělávání, zejména na základních a středních školách, je vnímáno jako jedna z nejslabších oblastí. Experti doporučují zásadní změny ve vzdělávacím systému a zakomponování podnikatelského vzdělávání jako jeho nedílné součásti. Je nutné zahrnout podporu kreativity, iniciativy, sebedůvěry či ochoty přijímat riziko již do raných fází vzdělávacího systému.
- V pozdějších fázích vzdělávání je prostor zejména v propojení akademické sféry a výzkumu s praxí. Důležité je podporovat zahraniční a praktické zkušenosti studentů.
- Domácí trh byl v porovnání s rokem 2011 vnímán jako méně dynamický. S tím je spojen i problematičtější vstup nových firem na něj.

Následující studie v rámci této kapitoly dodala Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

7.2 Investice MSP do IT

Průzkum z února 2013

Výzkum 500 českých firem ukázal, že malé a střední podniky chtějí snižovat náklady na IT, ale nemají dost informací o efektivních možnostech, jako jsou cloudové služby či virtualizace. Cloudové služby používá pouze 6 % firem, mnohem větší zájem mají firmy o tablet PC. Průzkum pro Asociaci malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR) realizovala agentura IPSOS s.r.o.

České podniky s ročním obratem nad sto milionů korun plánovaly v roce 2013 častěji zavést používání dotykových tabletů než využít moderní technologie pro zálohování svých dat.

Nedostatek informací pro relevantní rozhodování a plánování potvrdily i dílčí výsledky výzkumu. Potřebu získat podrobnější vysvětlení přínosů a možných rizik online služeb či virtualizace počítačů vyjádřila v průzkumu přibližně desetina oslovených manažerů v rozhodujících rolích.

Jasněji měli majitelé a vysocí manažeři českých firem u dotykových počítačů. Tablety již dnes používá více než čtvrtina firem (29 %), dalších 14 % respondentů o zavedení tabletů do oficiálního firemního IT uvažuje.

I přes to, že 63 % firem z průzkumu ví, že výpadek firemního IT znamená finanční ztráty, investice do oblasti zálohování dat a virtualizace systémů plánuje pouze po jednom procentu firem. Jde o paradox, zájem o možné úspory spojené se zálohováním či správou IT projevilo 84 respektive 70 % respondentů.

Většina firem v průzkumu (66 %) plánovalo v roce 2013 investovat do IT méně než milion korun, tedy méně než procento svého obratu. Dalších 12 % plánovalo investici v rozmezí jednoho až tří milionů, více než třímilionovou investici plánovala pouze desetina respondentů. I mezi firmami s obratem nad jednu miliardu jde ale pouze o třetinu oslovených podniků.

Nejčastější investice do informačních technologií ve firmách podle výsledků výzkumu proto směřovaly na zajištění běžného provozu – doplňování či obnovy pracovních stanic, serverů a údržbu firemní infrastruktury.

Cloudové služby v únoru 2013 používalo 6 % firem, které se zúčastnily průzkumu, a o potenciál online služeb se zajímalo pouze 27 % respondentů. Virtualizaci desktopů již nasadilo 12 % firem a 45 % respondentů se o tuto variantu zajímá. Zájem o toto řešení roste s počtem zaměstnanců.

Průzkum z dubna 2014 naznačuje značný posun

Výzkum 500 českých firem ukázal, že tři čtvrtiny firem plánují pro příští rok investice do IT v maximálním rozsahu 1 mil. Kč. S obratem firem se zvyšuje i objem peněz, který plánují vložit do rozvoje IT. Průzkum pro AMSP ČR realizovala agentura IPSOS s.r.o.

Dvě třetiny firem jsou na IT do značné míry závislé. Změnou je to, že to začíná platit i u malých firem. Plánované investice pro příští rok sice nepřesáhnou 1 mil. Kč, ale i to je změna. Větší firmy jsou tradičně ochotny investovat do IT více. Firmy si prakticky nedovedou představit svoji existenci bez zázemí v podobě informačních technologií a není to již výsadou pouze větších podniků.

Naproti tomu práce s nashromážděnými daty zákazníků pro cílené reklamní kampaně zatím překvapivě tak rozšířena není. Využívá ji jen čtvrtina firem, dalších přibližně 10 % se tímto směrem hodlá v nejbližší době vydat. Většina firem se potýká s meziročním růstem dat do 30 %. Čtvrtina firem využívá nashromážděných dat zákazníků pro cílené kampaně. Je zřejmé, že firmy, ač jim rostou data jejich zákazníků, s nimi stále nedokážou efektivně pracovat. Pouze čtvrtina firem jich využívá pro následný atak trhu, což je překvapivě málo.

Virtualizace síťových služeb je trendem, který se již uchytil ve třetině firem a další čtvrtina o něm uvažuje. Zájem o virtualizaci síťových služeb je vyšší u větších firem a u firem s meziročním nárůstem objemu dat. Zde je naopak odpověď překvapivě vstřícná, zejména u firem s menším počtem zaměstnanců je to zajímavé zjištění, včetně toho, že je minimum těch, kteří produkt vůbec neznají. To je zásadní posun.

Možná úspora 30 % v provozu IT by byla pro polovinu firem důvodem k zamyšlení o změnách ve firemním IT. Tři čtvrtiny firem by ocenily vyšší spolehlivost IT bez nutnosti výrazné investice. Tři pětiny firem umožňují bezdrátové připojení do interní sítě. Zabezpečení citlivých dat zaměstnanců řeší většinou centrálním zálohováním a vynucováním ukládání dat na centrálním úložišti.

Úspory, nejen v IT, jsou pro každou firmu cílem v rámci snížení nákladů a zvýšení konkurenceschopnosti na trhu. Provozováním efektivního IT prostředí, které je navrženo přesně dle zákaznických potřeb a je vysoce automatizované, lze často ušetřit více než 30 % nákladů na provoz a lidské zdroje. Důraz a potřeba na vyšší spolehlivost IT je dána výrazně rostoucí mírou důležitosti a závislosti firem na IT, tak jak je popsáno výše. Zároveň je to důkazem, že si firmy začínají uvědomovat rizika (finanční, ale i ta, která např. takto poškodí jméno firmy), a proto jsou ochotny uvažovat o investicích do řešení, která jim úroveň bezpečnosti zvýší. Zároveň se projevuje i celospolečenský trend využívání mobilních zařízení, který s sebou ale také přináší značná rizika, týkající se úniku dat (know-how firem).

7.3 České firmy na internetové vlně

Průzkum z března 2013

800 majitelů, marketingových nebo obchodních ředitelů mikro, malých a středních podniků a OSVČ vyjádřilo své názory na téma internetu. Podmínkou bylo, aby firma investovala ročně alespoň 10.000 Kč do propagace. Ve vzorku byly rovnoměrně zastoupeny firmy všech velikostí

a reprezentativně kraje a obory. Průzkum pro Google Česká republika a AMSP ČR realizovala agentura Millward Brown.

České drobné, malé a střední firmy vstupují do další fáze internetového vývoje. A stojí před velkým skokem. Většina z nich používá k propagaci vlastní webové stránky, třetina využívá placenou online propagaci a do budoucna plánují vrhnout se do online propagace víc.

Tři čtvrtiny drobných až středních firem považují internet za nástroj pro svoji reklamu a získávání nových zákazníků. Nejvíce plánují firmy do 250 zaměstnanců investovat více do vlastního webu (47 %) a inzerovat na internetu (26 %). Online reklama je mediální kanál, kterému by se chtěly věnovat nejvíce ze všech placených formátů. Vyrovnala se zájmu o lokální outdoorovou reklamu (cedule, poutače) a tisk.

Proč firmy online reklamu zatím nepoužívají? Bojí se především, že je drahá, neefektivní anebo příliš komplikovaná. Online reklama je ale pro všechny přijatelná – jen 19 % firem považuje online reklamu za nevhodnou pro jejich podnikání, a to hlavně z oblasti výroby, zemědělství, logistiky, velkoobchodu a zdravotnictví.

Mezi online placenou reklamou je nejpopulárnější reklama ve vyhledávání. Podle svých slov ji v posledním roce využilo asi 70 % těch, kteří mají jakoukoliv placenou reklamu online. Zároveň je to u firem, které tento typ vyzkoušely, i nejžádanější forma placené online reklamy.

Více chtějí firmy investovat jen do vlastního webu. Překážkou pro použití reklamy přímo ve vyhledávačích je pocit, že její nastavení není jednoduché. Firmy to nevyzkoušely buď proto, že mají pocit, že tento typ reklamy je příliš drahý, nebo nedisponují nikým, kdo by reklamu nastavil. Paradoxně se reklamy ve vyhledávačích nejvíce bojí mikro a malé firmy, pro které je nástroj vhodný.

Většina firem, jež má online reklamu, tak využívá služby externích firem či agentur. Výjimkou není reklama ve vyhledávačích, kde je to zhruba polovina firem, která nechává její správu na externistech.

7.4 Young business – začínající podnikatelé

Průzkum z dubna 2013

Statistiky ukazují, že začíná stagnovat růst počtu nových podnikatelů. Podle Czech Credit Bureau je alarmující trend zejména u OSVČ a mikropodniků. Podnikatelské nadšení 90. let střídá vystrážlivění a mladá generace raději míří do vztahu závislého. Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR se proto rozhodla pro unikátní průzkum mezi více 500 mladými lidmi, který měl rozkrýt nejsilnější bariéry a motivátory podnikání. Průzkum pro AMSP ČR realizovala agentura IPSOS s.r.o.

Administrativní překážky, nedostatek finančních prostředků, ale i absence nápadů a strach o ztrátu pohodlí. Minimální snaha škol zvát do výuky úspěšné podnikatele a seznamovat studenty s reálnou praxí. To jsou podle průzkumu nejčastější bariéry, proč mladí raději do jistoty pracovně právního vztahu.

Cílem průzkumu bylo současně zjistit, co udělat pro mladé, aby upřednostnili „kormidlování vlastní lodky, než se stát třicátým důstojníkem na velkém parníku“. Mladí neočekávají pouze informační servis, zaměřený zejména na možnosti získání finančních zdrojů a marketingových informací, ale zajímají se o aktivní mentoring, chtějí komunikovat s hmatatelnými vzory a učit se od nich. Zajímavé je, že téměř 90 % mladých prakticky nezná žádné podpůrné programy pro svůj podnikatelský start, přesto jejich existenci v drtivé většině považují za velmi užitečnou. To, že se

chtějí potkávat s lidmi z praxe, je i signálem pro školy, neboť ve většině studenti hodnotí možnost setkávat se s úspěšnými podnikateli na školách jako nedostatečnou.

Financování je logickým problémem všech začínajících firem, roli banky při jejich startu tedy mladá generace vnímá jako velmi důležitou. Získat cizí bankovní zdroje pro úplně novou firmu je prakticky nemožné, to ale neznamená, že to je úplně špatně. *Kloníme se k názoru, že nové firmy by měly být v bankovních půjčkách velmi obezřetné a žádat o úvěry až tak po třech letech podnikání. Neuvážený úvěr nezkušených podnikatelů jim může způsobit velké problémy na několik let a podnikání spíše otrávit.*

7.5 Family business – rodinné podnikání

Průzkum z června 2013

Rodinné firmy jsou větší optimisté

Hlavním a pozitivním zjištěním průzkumu je, že svou budoucnost vnímá optimisticky více než 80 % rodinných firem. To je v kontrastu se spíše pesimistickými očekáváními ostatních firem na trhu. Další zajímavou zprávou vycházející z průzkumu je fakt, že více než dvě pětiny rodinných firem jsou si vědomy svých silných stránek a věří svým schopnostem i produktům. To dokresluje i to, že reálně uvažují o přefinancování svého podnikání. Rodinné firmy jsou motorem ekonomiky. Jejich majitelé je nebudují kvůli okamžitým ziskům, ale s vidinou dlouhodobé podnikatelské perspektivy. Průzkum pro AMSP ČR realizovala agentura IPSOS s.r.o.

Navzdory nepříznivému ekonomickému klimatu ve společnosti v příštích třech letech většina rodinných firem očekává udržení či mírný vzestup tržeb. Mírný pokles očekává jen 14 % oslovených společností.

Velká většina (81 %) rodinných firem vnímá „rodinnost“ svého podnikání jako výhodu. Rodinné firmy jsou podle dotazovaných lépe vnímány jak v očích zákazníků, tak obchodních partnerů. Mezi nejvýraznější výhody rodinných společností patří jejich velká flexibilita, stabilita a etika v podnikání. Přestože firmy považují svůj rodinný charakter za výhodu, dílčí problém je možné vidět v potenciálním negativním vlivu na rodinné vztahy.

Nejčastějšími cíli pro budoucnost je zlepšení efektivity a nábor, udržení kvalitních zaměstnanců. Většina rodinných firem také plánuje předat společnost v rámci rodiny. Otázka nástupnictví se stává ve většině firem velmi aktuálním tématem.

7.6 Exportní aktivity MSP v ČR

Průzkum z června 2013

Malé a střední firmy dobývají svět, podceňují přitom rizika

Malé a střední podniky (MSP) se významnou měrou podílejí na celkovém českém exportu. Jen v roce 2012 přesáhl jejich podíl na celkovém vývozu 53 %. Z výzkumu pro Exportní garanční a pojišťovací společnost (EGAP), na kterém se podílela AMSP ČR, vyplynulo, že 60 % exportérů z řad MSP vyváží alespoň do jedné oblasti mimo Evropskou unii. Jen 18 % z nich ale pojišťuje své pohledávky (faktury). Podle názoru AMSP ČR jde o varovně nízké číslo, které se může v době krize firmám vymstít. Je zřejmé, že firmy věří svým zákazníkům, případně šetří náklady na pojistném. MSP přitom vyváží do zemí, kde je zvýšené komerční i politické riziko. *MSP pracují spíše v operativním exportu a také mají tendenci podceňovat strategická rizika. Tento přístup může dlouhodobě vycházet, nicméně selhání jednoho klíčového nezajištěného odběratele může kapitálově slabou firmu zásadně ohrozit. Průzkum pro AMSP ČR realizovala agentura IPSOS s.r.o.*

Exportní garanční a pojišťovací společnost v posledních 5 letech průměrně ročně pojistila obchodní případy 36 malých a středních podniků. Celkový objem pojištěných smluv se pohybuje na úrovni 1–2,4 % celkových ročních objemů pojištění. Většinu exportérů, kteří využívají úvěrové pojištění, pojistily komerční pojišťovny. To je podle generálního ředitele EGAP Jana Procházky v pořádku, EGAP je tu totiž především od toho, aby pojistil rizika, která komerční pojišťovny ze své povahy nepojistí.

Podle výsledků výzkumu jsou exportéři z řad MSP přesvědčeni, že pojištění exportu nepotřebují, je podle nich nákladné a administrativně náročné, určené především velkým firmám. EGAP přitom podle jména zná 3/4 firem, produkty této společnosti ale bohužel nezná více než polovina exportujících malých a středních firem.

Reakcí na výsledky výzkumu je nový balíček 8 produktů společnosti EGAP určených a „šitých na míru“ právě tomuto segmentu vývozců. *EGAP chce především ukázat, že tu není jen pro velké firmy, pojišťuje faktury už od 100.000 korun, malým a středním podnikům se snaží nabídnout komplexní řadu produktů, které mohou využít v rámci svého podnikání a při minimalizaci rizika spojeného s exportem mimo EU.*

Základní charakteristikou celého balíčku produktů EGAP je:

- Menší administrativní zátěž – o 20 % méně formulářů;
- Zrychlení projednání – v případě splnění podmínek je EGAP povinen zaslat u vybraných produktů návrh pojistné smlouvy do 2 pracovních dnů od obdržení žádosti o pojištění;
- Zkrácení lhůty pro zpracování analýzy;
- Informace o zahraničních kupujících nakoupené společností EGAP od komerčních pojišťoven;
- Zkrácení lhůty pro výplatu pojistného plnění i lhůty pro oznámení o 50 %.

7.7 Vnímání řemesel českou populací i řemeslníky samotnými

Průzkum z dubna 2014

Podpora řemesel v ČR je v žalostném stavu. Zatímco v okolních zemích má řemeslo neoddiskutovatelné společenské postavení, u nás se polemika zužuje pouze na ekonomické faktory, založené na tzv. paušálech a práci na „švarcsystém“. Výsledkem je klesající odbornost, regionální nevyrovnanost a naprostá společenská absence hrdosti z dobře odvedené řemeslné práce. Toto potvrzuje zcela unikátní průzkum mezi více jak 1000 respondenty za řad české populace i řemeslníků samotných, který vystavil řemeslníkům překvapivě vysvědčení. Průzkum pro AMSP ČR realizovala agentura IPSOS s.r.o.

Největší přítěží současných řemeslníků je konkurence nekvalitních a neodborných řemeslníků, kteří škodí pověsti poctivého řemesla. Následuje druhotná platební neschopnost a politika státu vůči živnostníkům. Anketa jasně vystihla největší svízele tuzemského řemesla. Příliš jednoduchý vstup do odvětví, neserióznost v rámci smluvních vztahů a trvalé osočování živnostníků jsou zřetelné odpovědi stávajících řemeslníků.

Pokud nám nebudou mladí lidé chodit na učňovské obory, začne nám „téci do bot“. Klempíře nebo pokrývače těžko nahradíme čínským importem. Řemesla jsou základem infrastruktury a naší povinností je nejen zachovat elementární nabídku služeb v regionech, ale snažit se i o to, aby byla kvalitní.

Živnostenský zákon není nutné měnit jako celek. Je ale třeba přistoupit k prosazení dílčích změn, které přispějí ke zlepšení stávající situace na trhu, který trpí nedostatkem kvalitních řemeslníků. Pro zvýšení kvality řemesla pro zákazníka je důležité zejména zvýšení kvalifikace a prověřování

skutečně vykonané praxe žadatelů o živnostenské oprávnění a tím zvýšit kvalitu řemesla pro zákazníky.

Při výběru řemeslníka klademe důraz na: odbornost a zkušenosti, poměr cena/výkon a předchozí zkušenosti. **9 z 10 obyvatel ČR je s prací řemeslníků spokojeno. 82 % obyvatel je spokojeno s odborností, 84 % s kvalitou práce řemeslníků. Členství v řemeslném cechu považuje více než polovina řemeslníků za garanci kvality pro zákazníky.**

Polovině populace se pod pojmem „české řemeslo“ vybaví konkrétní řemeslná specializace. 22 % si české řemeslo spojuje s českým sklem. České řemeslo je asociováno také s poctivou prací (19 %) a zlatými českými ručičkami (16 %). **Pozitivní je, že si většina obyvatel nemyslí, že na něm lze zbohatnout, spíše si při něm vybavuje tradiční řemeslný fortel. Češi věří českému umu.** Více než polovina populace (59 %) **má kladný vztah k práci českých řemeslníků a dává jí přednost před nabídkou větších firem.**

Je patrné, že některé **řemeslné služby jsou pro spotřebitele nenahraditelné.** 82 % populace je s dostupností řemeslníků spokojena. Kapacitu kvalitních řemeslníků je podle ¾ populace důležité si včas zarezervovat. Téměř polovina populace se domnívá, že řemeslníci dodávají velmi dobrou kvalitu za účtovanou cenu. Cenové relace poskytované řemeslníky odpovídají poptávce, služby nejsou předražené, dokonce je určitá šance na menší zvýšení cen specifických a náročných služeb. Lidé při výběru řemeslníků kladou především důraz na odbornost řemeslníka, value for money a vlastní předchozí zkušenost s řemeslníkem. Nejčastěji, ve 39 %, hledají lidé řemeslníka přímo ve své obci.

Dobrou zprávou pro potenciální nové učně je to, že populace vnímá české řemeslo pozitivně, vyzdvihuje tradici a dokonce je názoru, že ceny za ruční práci jsou nízké. Trvalá poptávka po řemeslech znamená, že **učební obory nejsou slepou cestou a že je šance solidní obživy.** Studium řemesel považuje za zajímavé pro mladé lidi 53 % populace ČR. Názor na atraktivitu studia řemesla klesá se zvyšujícím se vzděláním. Názor obyvatel ale nekoresponduje se skutečností, chuť jít se vyučit je stále nízká. Ke studiu řemesla se z dotazovaných v první fázi rozhodlo 19 % lidí ve věku do 25 let. Ti, co si studium řemesla nevybrali, jako důvod uvedli, že chtěli dělat něco jiného a/nebo k řemeslné práci neměli vztah. Situace na trhu práce ale mění postupně i uvažování rodičů. 8 z 10 rodičů by nyní své děti v případě zájmu o studium řemesla v tomto výběru podporovalo. Více by studium řemesla u svých dětí podporovaly matky než otcové.

Lidé si váží práce řemeslníků spíše méně (40 %), než tomu bylo před 10 lety. Prognóza do budoucna je však pozitivní. Lidé **očekávají vzrůstající úlohu řemesel a hodnoty ruční práce.** To je šance pro potenciální řemeslníky solidně se živit. Upřednostňování sériové velkovýroby, ne příliš dobrá image řemesla jako zaměstnání (podřadná práce, lidé bez diplomu/maturity jsou nevzdělanci) jsou hlavními důvody, proč si někteří lidé váží řemeslné práce méně. V hodnocení kvality práce jednotlivých řemesel nejsou výrazné rozdíly. V hodnocení poměru cena a výkon za odvedenou práci nejsou podle průměrného hodnocení jednotlivých profesí žádné výrazné rozdíly. Relativně nejhůře je ze všech profesí hodnocena odbornost zedníků, toto koresponduje **s minimální bariérou zahájení živnosti, což v důsledku vede ke snižování kvality práce.** Nejlépe jsou z hlediska kvality své práce a poměru cena za tuto práci vnímání instalatéři.

8 REGIONÁLNÍ ANALÝZA PODPORY

8.1 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj patří dlouhodobě k nejméně průmyslovým oblastem v České republice a převažuje zde zpracovatelský průmysl. Lze ho však charakterizovat jako kraj s rostoucím inovačním potenciálem. Disponuje poměrně významným zastoupením veřejných vědecko-výzkumných kapacit a diverzifikovaným zpracovatelským průmyslem. V roce 2013 byl nejvíce poptáván program Rozvoj, který firmy využily na nákup nových technologií, strojů a vybavení. O něco méně byl oblíbený program Inovace, který pomohl k realizaci nákladných a sofistikovaných projektů významných společností Jihočeského kraje. Program ICT a strategické služby byl v minulém roce v Jihočeském kraji naopak programem s nejnižším zájmem.

Jihočeský kraj a regionální kancelář se zaměřila na rozvoj podnikatelského prostředí a to zejména v oblasti spolupráce Vysoké školy technické a ekonomické (VŠTE) a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích s podnikatelskými subjekty. V roce 2012 vzniklo Technické a vzdělávací konsorcium při VŠTE, které sdružuje VŠ, SŠ a firmy technického zaměření. Hlavním cílem tohoto sdružení je zkvalitnění studijních programů tak, aby absolventi vyhovovali požadavkům trhu práce. Nejvýznamnější veřejnou výzkumnou institucí v Jihočeském kraji je Biologické centrum Akademie věd České republiky, které bylo vytvořeno sloučením pěti jihočeských ústavů Akademie věd. Zájem firem o spolupráci ukazuje potenciál Jihočeského kraje do budoucna.

8.2 Jihomoravský kraj

Podpora projektů MSP v Jihomoravském kraji je v posledních letech koncipována na bázi úzkého partnerství důležitých státních, municipálních a zájmových organizací. V roce 2013 byla v závěrečné fázi naplňována regionální inovační strategie RIS 3 a byly zahájeny přípravy pro čtvrtou generaci tohoto strategického dokumentu. V rámci finanční podpory evropských strukturálních fondů i nadále pokračovalo budování vědecko-výzkumné infrastruktury např. v podobě Kompetenčního centra Kuřim (INTEMAC). Centrum bude sloužit strojírenským firmám z oboru obráběcích strojů, nabídne jim výzkumně-vývojové služby, které jim umožní zejména řešení společných technologických problémů. Kraj do projektu investoval 72 milionů korun, provozovatelem centra bude dceřiná společnost Jihomoravského inovačního centra (JIC).

Důležitým trendem je také podpora MSP v oblasti inovačního podnikání. Jihomoravské firmy v roce 2013 čerpaly z programu Inovace 85 mil. Kč v rámci 14 úspěšných projektů. Již tradičním nástrojem podpory podnikání jsou inovační vouchery, které poskytuje Jihomoravské inovační centrum a hradí statutární město Brno ze svého rozpočtu. V roce 2013 tak bylo financováno 46 inovačních projektů za 4 mil. Kč. Projekt je významný nejen finančním příspěvkem pro firmy ale také propojováním aplikační sféry s vědecko-výzkumnými institucemi a efektivním využíváním služeb stávajících výzkumných kapacit vysokých škol a univerzit, i nově budovaných výzkumných pracovišť. Mezi takové pracoviště patří například ICRC Fakultní nemocnice u svaté Anny, Centrum dopravního výzkumu, Biofyzikální ústav AV ČR.

Velká pozornost je v Jihomoravském kraji věnována také vyhledávání a aktivizaci startup firem. Většina brněnských vysokých škol a univerzit má za tímto účelem zřízena svá centra pro transfer

technologií a kariérní centra. I proto je zde velký potenciál pro podpůrný program CzechEkoSystem a na něj navazující připravovaný státní seed fond.

Z pohledu čerpání podpory z OPPI je jistou výhodou možnost čerpat prostředky z regionálně vymezeného programu Rozvoj. I proto bylo v loňském roce zdárně dokončeno a proplaceno 26 projektů technologického rozvoje firem převážně v hospodářsky slabých okresech Znojmo, Hodonín a Břeclav v celkové hodnotě 146 mil. Kč.

8.3 Karlovarský kraj

Karlovarský kraj stále patří mezi ekonomicky nejslabší kraje. Hospodářské zaostávání Karlovarského kraje je provázeno zcela minimální inovační aktivitou místních firem. Ta je mimo jiné odrazem absence (až na výjimečné případy) výzkumných a vývojových aktivit v kraji a oborovou strukturu krajského hospodářství, jenž spočívá převážně ve strojírenském a těžebním průmyslu. Ačkoliv v kraji schází významnější veřejná výzkumná instituce, nejzávažnějším problémem je zcela minimální rozsah vědeckovýzkumných (VaV) aktivit v podnikovém sektoru (např. počet výzkumných pracovníků je 25x nižší než je průměr České republiky). Předpokladem nastartování pozitivních změn, které negativní tendence zvrátí, je rapidní rozvoj soukromých podnikatelských aktivit v kraji. Podnikatelé (ať už domácí nebo nově příchozí) mají totiž potenciál vytvářet nová konkurenceschopná pracovní místa a prostřednictvím na inovacích založeného zvyšování své produktivity, investic a přidané hodnoty urychlit růst krajského HDP, tvorbu nových pracovních míst a zvýšení kvalifikační úrovně míst stávajících.

Právě podpora podnikání, inovací a VaV, ale také zvýšení kvality technického vzdělávání jsou aktivity, které je v kraji potřeba neustále podporovat. Nasvědčuje tomu i popularita jednotlivých programů v rámci OPPI, kdy co do objemu financí, vyčerpali podnikatelé v kraji nejvíce z programu Inovace – Projekt, následovaného programem Rozvoj. Inovační aktivity jsou v kraji podporovány i mnoha dalšími nástroji, jako jsou například Inovační vouchery Karlovarského kraje či zapojení do projektu Karlovarský inovační svět, kde je hlavním cílem vytvoření dlouhodobé kampaně, včetně značky, která se stane prezentačním rozhraním pro komunikaci s veřejností o souboru opatření týkajících se inovačního podnikání a posilování konkurenceschopnosti v Karlovarském kraji.

Absence vlastní univerzity v kraji dává prostor k větší spolupráci se středními školami, ale také k marketingové propagaci kraje mladým absolventům VŠ tak, aby se po studiu vraceli zpět do regionu – např. krajská stipendia.

8.4 Kraj Vysočina

Jedním z nejvíce poptávaných programů byl opět mezi MSP v Kraji Vysočina v roce 2013 na podzim vyhlášený program Rozvoj – a sice 2. prodloužení III. výzvy – s dopadem do okresů Třebíč, Světlá nad Sázavou, Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod. V rámci celé třetí výzvy programu Rozvoj podalo žádost o poskytnutí dotace na technologické vybavení na 235 projektů, resp. 177 firem (MSP) z Vysočiny. Firmy na Vysočině tedy opět hojně využívaly možnost rozšíření výroby, nákupu nových strojů a technologií. Pomocí investic do moderních technologií program podněcuje v kraji nejen rozvoj firem v regionu, ale i vznik nových, či udržení stávajících pracovních míst. V roce 2013 byla subjektům z řad MSP vyplacena dotace ve výši bezmála 765 mil. Kč a to na celkem 172 projektů.

Spolupráce a podpora MSP v Kraji Vysočina je však realizována nejen prostřednictvím dotací, ale rovněž poskytováním poradenství, konzultacemi a vzděláváním těchto subjektů včetně těch začínajících (uspořádáno bylo např. Finanční fórum či seminář o duševním vlastnictví). V neposlední řadě je třeba zmínit, že v průmyslové zóně v Jihlavě vyrůstá nový vědeckotechnologický park a centrum pro transfer technologií. Jedná se o projekt realizovaný v rámci Operačního programu Podnikání a Inovace.

8.5 Královéhradecký kraj

Z hlediska počtu podpořených projektů v rámci Operačního programu podnikání a Inovace (OPPI) se Královéhradecký kraj dlouhodobě pohybuje v republikovém průměru. V rámci jednotlivých programů podpory je dosahováno nadprůměrných výsledků v programech: Inovace (Inovační projekt a Patent), ICT v podnicích a ICT a strategické služby,

Poradenství a v programu Spolupráce – klastry. Ke konci roku 2013 bylo v rámci OPPI podpořeno celkem 557 projektů za zhruba 4,8 mld. Kč. V rámci posledního prodloužení výzvy programu Rozvoj, vyhlášené na konci roku 2013, bylo možné poprvé předkládat projekty i v Královéhradeckém kraji, konkrétně v okrese Trutnov (dle míry nezaměstnanosti) a této možnosti využily více než dvě desítky podnikatelů. Program Rozvoj pomáhá dotacemi na technologické vybavení urychlit rozvoj malých a středních podniků pomocí investic do moderních technologií.

Malé a střední podniky rovněž dlouhodobě využívají možnosti organizace v oborových seskupeních. Jako příklad úspěšné spolupráce firem je často prezentován Klastř OMNIPACK, který je zaměřen na kooperaci společností v oblasti obalů a obalové techniky. Regionální kancelář Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest podporovala MSP na úrovni regionu rovněž prostřednictvím velkého počtu konzultací, poradenských služeb a seminářů v různých oblastech podpory v gesci MPO.

8.6 Liberecký kraj

V roce 2013 projevíli žadatelé v Libereckém kraji co do počtu žádostí značný zájem o program Rozvoj – program, který umožňuje malým a středním podnikům urychlit jejich rozvoj pomocí dotací do moderního technologického vybavení. Do podporovaných regionů se ve výzvě propaly všechny okresy kraje, což mělo mezi žadateli velký ohlas.

Stejně tak velký zájem zaznamenal program Inovace – Inovační projekt, program, který pomáhá podnikům na základě vlastní výzkumné a vývojové činnosti či prostřednictvím transferu technologie uvádět inovované produkty do výroby a na trh nebo zavádět inovovaný výrobní proces. Vzhledem k množství brownfieldů v kraji patří mezi neméně oblíbené také program Nemovitosti, program zaměřený na podporu projektů realizovaných ve všech fázích životního cyklu nemovitosti, přičemž důraz je kladen zejména na rekonstrukci nemovitostí. Výzva programu proběhla v roce 2012, v rámci realizace však výdaje plynuly do této oblasti většinou až v roce 2013. Obdobně tomu bylo také u projektů předložených do programu Eko-Energie, který podporuje snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby primárních energetických zdrojů a využití OZE.

V rámci inovací a výzkumu vzniklo v Libereckém kraji několik zajímavých projektů. Mezi nejvýznamnější oblasti výzkumu a vývoje patří sektor nanovláken, pro který vybudovala Technická univerzita v Liberci Centrum pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace. Dalším významným centrem vědy a výzkumu je realizovaný projekt Centrum rozvoje strojírenského

výzkumu společnosti VÚTS, který je z části financován z OPPI z programu Potenciál. Neméně zajímavou oblastí výzkumu v kraji jsou membránové procesy. V rámci tohoto výzkumu vznikla dvě membránová inovační centra společnosti MemBrain. Menší membránové inovační centrum bylo podpořeno z OPPI v programu Prosperita. V roce 2013 došlo k podpisu Rozhodnutí v rámci dalšího významného projektu také v programu Prosperita, a sice v projektu na výstavbu Vědeckotechnického parku Dubá společnosti PDI a.s.

8.7 Moravskoslezský kraj

V Moravskoslezském kraji s velkým počtem firem ve zpracovatelském průmyslu, ať už strojírenském, automobilovém, dřevařském, plastikářském a dalších – bylo doposud schváleno v rámci OPPI cca 1 500 projektů v celkové částce 11,9 mld. Kč a proplaceno zhruba 7,2 mld. Kč. Kraj se tak řadí mezi nejúspěšnější kraje v ČR. Malým a středním firmám v regionu budou podpořeny nové technologie a zařízení v rámci programu Rozvoj za 2, 6 mld. Kč; dalšími programy s velkým zájmem ze strany MSP je ICT v podnicích, Eko-energie či účast na zahraničních veletrzích v rámci programu Marketing. Vysoké finanční prostředky plynou také do zvyšování inovačního potenciálu firem, a to nejen u společností historicky zasídlených v regionu, ale i u nových firem se zahraniční účastí. Více než 2 mld. Kč by měly firmám pomoci zavést nové inovované procesy a uvést na trh nové produkty. Nemałými finančními prostředky bylo podpořeno budování vlastních vědeckovýzkumných kapacit ve firmách a zázemí ve VTP a PI pro podporu vzniku MSP a rozvoje spolupráce vysokých škol a technologických center (budování a rozšiřování kapacit VTP Ostrava, BIC Ostrava, 4MEDi).

V kraji rozvíjí své aktivity klastrové iniciativy, které jsou podpořeny z OPPI a jejichž zázemí a projekty prohlubují spolupráci a partnerství nejen MSP ale i dalších významných firem a institucí v regionu. Jedná se o Národní strojírenský klastr, Moravskoslezský strojírenský klastr, IT klastr, Envicrack a další. V roce 2013 byly do Moravskoslezského kraje zprostředkovány investice v celkové výši přesahující 9 mld. Kč, z převážné části se jedná o expandující společnosti s návazností a dopadem na subdodávky místních malých a středních firem. Převažuje zde dřevozpracující, potravinářský, automobilový průmysl.

8.8 Olomoucký kraj

Olomoucký kraj se stejně jako další regiony v České republice snaží rozvíjet znalostní ekonomiku, která vychází z oblasti výzkumných a vývojových aktivit a transferu technologií. S tímto cílem vzniká tzv. Regionální anex, který je součástí Výzkumné a inovační strategie pro inteligenční specializaci České republiky. Realizace aktivit Regionálního anexu přispívá ke zvýšení regionální konkurenceschopnosti a oživení podnikatelské sféry Olomouckého kraje.

K růstu inovačního potenciálu přispívá i činnost Českého nanotechnologického klastru a klastru MedChemBio. Mostem mezi vědeckým a podnikatelským světem je v kraji Vědeckotechnický park Univerzity Palackého, který prostřednictvím Podnikatelského inkubátoru pomáhá rozjet firmu začínajícím podnikatelům s ojedinělým nápadem a zaměřením.

Největší zájem je o programy podporující nákup strojního zařízení, rekonstrukce podnikatelských nemovitostí, pořízení informačních technologií a snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby primárních energetických zdrojů a využití obnovitelných zdrojů energie. Pro Olomoucký kraj jsou také příznačné strategické služby a opravárenská centra, která se během 2 let značně rozvíjí a jejich počet narůstá.

8.9 Pardubický kraj

Pardubický kraj je regionem s tradičně silnou průmyslovou základnou s vysokou koncentrací inovativních MSP. Základ ekonomiky regionu tvoří výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení, výroba strojů a dopravních prostředků, textilní a potravinářská výroba. Jedinečné postavení zde mají díky existenci vzdělávacího-VaV-průmyslového komplexu chemické obory. V posledních letech zaznamenávají velký rozvoj high-tech obory, jako je ICT, vývoj SW a Life Sciences. Aktuálně probíhající příprava S3 strategie je jedinečnou příležitostí pro MSP, aby ovlivnily charakter a zacílení veřejné podpory VaVaI v období 2014–2020. Rostoucí zájem o spolupráci s technickými fakultami Univerzity Pardubice a Centrem transferu technologií svědčí o úsilí podniků posilovat na znalostech založenou mezinárodní konkurenceschopnost.

V Pardubickém kraji byla dosud přiznána dotace z OPPI celkem 581 projektům. Celková výše přislíbené podpory činí 4 855 mil. Kč, téměř polovina této sumy již byla proplacena. Z hlediska počtu projektů na tis. ekonomicky aktivních obyvatel náleží Pardubickému kraji v celorepublikovém srovnání 6. příčka. Z hlediska výše přislíbené dotace v Pardubickém kraji vítězí program Inovace. Celková výše podpory, kterou mohou získat dosud schválené projekty (celkem 86), činí 1 638 mil. Kč. Zájem je také o program Potenciál. MSP v regionu se snaží posilovat svůj inovační potenciál a konkurenceschopnost, což potvrzují i závěry ČSÚ, podle kterého jsou výdaje na soukromý VaV (% z investic) v Pardubickém kraji druhé nejvyšší v ČR. Podnikům v Pardubickém kraji se daří v exportu. Kraj dlouhodobě vykazuje nejvyšší tržby z vývozu výrobků a služeb průmyslové povahy na počet obyvatel ze všech regionů ČR. S tím koresponduje i velká obliba programu Marketing mezi malými a středními podnikateli.

8.10 Plzeňský kraj

Z hlediska počtu podpořených projektů v rámci Operačního programu podnikání a Inovace (OPPI) se Plzeňský kraj dlouhodobě pohybuje v republikovém průměru. Žadatelé o dotace do Operačního programu Podnikání a inovace jeví nejvyšší zájem o programy Eko-energie, Potenciál, Inovace a ICT v podnicích. Plzeňský kraj je i nadále velice atraktivní pro investory. Nasvědčují tomu především expanze již zasídlených společností z oblasti elektronického a elektrotechnického, automobilového průmyslu.

Plzeňský kraj pokračoval v roce 2013 v rozvoji podnikatelského prostředí. V říjnu 2013 uspořádala Regionální kancelář Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest seminář „Setkání podnikatelských subjektů s představiteli Plzeňského kraje.“ Podnikatelé byli seznámeni s konkrétními aktivitami podpory podnikatelského prostředí v Plzeňském kraji. Pokračování spolupráce Regionální kanceláře Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest se Západočeskou univerzitou v Plzni (ZČU) vyústilo ve vznik Komunikačního portálu ZČU s podnikatelskými subjekty. Portál reaguje na potřebu nastavení efektivní vzájemné komunikace ZČU s podnikateli v oblasti zadávání kvalifikačních prací a stáží. Veřejnosti byl tento portál představen v prosinci 2013.

8.11 Středočeský kraj

V průběhu roku 2013 bylo možné ve Středočeském kraji žádat do mnoha dotačních titulů v rámci OPPI. Jako již v předešlých letech, tak i nyní byl projevován velký zájem o program Inovace-inovační projekt. Důvodem je výrazná koncentrace firem zaměřených na strojírenství, zejména pak

automobilový průmysl, popřípadě společností navázaných na toto dynamické odvětví, které je závislé na intenzivním výzkumu a vývoji a inovativnosti produkce v zájmu zachování konkurenceschopnosti. Nejtypičtějším z průmyslových odvětví Středočeského kraje je automobilový průmysl, reprezentovaný především společností Škoda Auto s centrem v Mladé Boleslavi.

V důsledku rozšíření regionálního omezení získal na popularitě i dříve méně využívaný program Rozvoj. V minulosti bylo možné ve Středočeském kraji podpořit pouze regiony Ralsko a Mladá. V prvním i druhém prodloužení III. Výzvy byl program Rozvoj rozšířen nejdříve o regiony Nymburk a Příbram, v dalším prodloužení pak o Kutnou Horu, Kolín a Kladno.

Dalším velice využívaným programem je program Nemovitosti, který lze využít především na regeneraci nevyužívaných a zchátralých budov tzv. Brownfields. Vyšší čerpání ve Středočeském kraji v tomto programu je možné přisuzovat většímu množství těchto objektů.

V roce 2013 byla poskytována mimořádná podpora v rámci programu RESTART 2013, který byl administrován Regionálními kanceláři Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest. Jednalo se o podporu podnikatelů, kteří byli postiženi povodněmi v létě 2013. Tato podpora se týkala především podnikatelů ve Středočeském a Ústeckém kraji, kde byly povodně nejničivější.

8.12 Ústecký kraj

Ústecký kraj je průmyslovým regionem. Výraznou část hospodářství tvoří tradiční chemické a strojírenské obory, těžba a energetika. Obecně platí, že žadatelé z Ústeckého kraje nejvíce žádají do programu Rozvoj. Kraj má oproti ostatním krajům „výhodu“, jelikož jedno ze specifik programu vymezuje regiony, které mohou žádat do programu Rozvoj, tuto podmínku kraj splňuje celým svým územím. Přesto Ústecký kraj nepatří v počtu podaných žádostí mezi nejaktivnější kraje ČR.

V Ústeckém kraji bylo v roce 2013 proplaceno nejvíce prostředků z programu Eko-energie, Nemovitosti a Rozvoj. Programy Eko-energie a Nemovitosti se řadí mezi finančně náročnější programy než program Rozvoj, kde výše proplacené částky byla ovlivněna množstvím projektů. Příkladem projektu financovaného z programu Eko-energie je projekt Malé vodní elektrárny Litoměřice. Tento projekt byl dokončen v roce 2013 a je zaměřen na využití hydroenergetického potenciálu řeky Labe na jezu České Kopisty. Z programu nemovitosti získal nejvíce finančních prostředků projekt společnosti BRONSWERK HEAT TRANSFER. Ke konci roku 2013 byla vyhlášena výzva do programu INOVACE-INOVAČNÍ PROJEKT, v této oblasti byl zaznamenán nárůst zájmu ze strany žadatelů. Toto je dobré znamení pro budoucí vývoj Ústeckého kraje, jelikož tento region se dosud řadil mezi kraje s nízkou výzkumnou kapacitou.

MSP poničené povodněmi v létě roku 2013 byly podpořeny ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu ČR prostřednictvím programu Restart 2013. Do toho programu bylo podáno 15 žádostí, všechny byly schváleny a proplaceny.

8.13 Zlínský kraj

Zlínský kraj můžeme charakterizovat jako region s rostoucím inovačním a vědeckovýzkumným potenciálem, který se vyznačuje také dobrou vybaveností a rozvojem institucí inovační infrastruktury podporující inovace. To ve svém důsledku vysvětluje rostoucí zájem o finanční prostředky z programu Prosperita, jehož cílem je především podpora těchto infrastruktur. Region je nadprůměrný také výskytem počtu subjektů provádějících výzkum

a vývoj, které v převážné většině působí v podnikatelském sektoru. Na této skutečnosti se dozajista podepisuje, kromě přítomnosti mladé a dynamicky se rozvíjející University Tomáše Bati ve Zlíně, také možná podpora výzkumně vývojových kapacit z programu Potenciál. Na kvalitní základnu tohoto charakteru pak logicky navazuje rozvoj inovací v podnikatelském sektoru, což má za následek neobyčejný zájem o podporu nových produktových a procesních řešení z programu Inovace.

Z důvodu zařazení okresu Kroměříž mezi regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností, dochází oproti minulým letům k enormnímu nárůstu projektů směřujících k pořízení technologických zařízení s vyššími technickými a užitnými parametry, jež vedou k zvýšení efektivnosti výrobního procesu. To má za následek nárůst žádostí do programu Rozvoj. O regionu Zlínského kraje a potenciálu firem v něm provozujících své podnikatelské aktivity také souhrnně vypovídá úspěšnost v čerpání evropských prostředků. Region se pohybuje v první čtveřici krajů, které dominují počtem podaných žádostí a počtem přiznaných dotací do Operačního programu Podnikání a inovace v rámci krajů ČR.

V souvislosti s podporou vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových seskupení je příkladným projektem několikaleté fungování Plastikářského klastru. K podpoře MSP v regionu, kromě jiného, přispívá i kvalitní institucionální koordinace podpory tvorby inovací formou implementované regionální inovační strategie a na ní navazujících aktivit, na kterých se podílí celá řada regionálních partnerů.

9 PŘÍPRAVA NOVÉHO PROGRAMOVACÍHO OBDOBÍ – OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST PRO OBDOBÍ 2014-2020

9.1 Příprava nového operačního programu zaměřeného převážně na malé a střední podnikatele pro období 2014–2020

Vstupem do roku 2013 byl v rámci kohezní politiky Evropské unie zahájen poslední rok právě probíhajícího programového období, které započalo v roce 2007. Současné operační programy, které jsou základním nástrojem pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU, se tak chýlí do své závěrečné fáze. Zároveň jsou však již v plném proudu práce na přípravě dalšího sedmiletého cyklu, a to jak ze strany Evropské komise, která vytváří nový legislativní rámec pro fungování kohezní politiky EU, tak na straně jednotlivých členských států.

V České republice odstartovala příprava nového programového období oficiálně 28. listopadu 2012, kdy vláda schválila vymezení **osmi operačních programů** a další časový a věcný postup přípravy těchto programů. Nicméně již o rok dříve, v srpnu 2011, byl vládou ČR schválen materiál, který definoval zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky a který obsahoval návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013.

Jedním ze zmiňovaných osmi operačních programů, jejichž základní vymezení bylo schváleno vládou v listopadu 2012, je **Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)** řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu. Příprava OP PIK vychází jak z legislativy a dlouhodobých cílů EU (tzv. Evropa 2020), tak rovněž ze strategických dokumentů ČR, jako je vládou schválená Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti, Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020 nebo Národní inovační strategie, abychom jmenovali alespoň některé z nich.

Vedle toho jsou klíčovým prvkem při diskusi o podobě nového operačního programu samozřejmě také zkušenosti. Ty sbírá MPO již minimálně od roku 2004, kdy se rozeběhl Operační program Průmysl a podnikání. Také dosavadní výsledky implementace současného Operačního programu Podnikání a inovace (OPPI) ukazují, že MPO dokáže efektivně řídit programy spolufinancované z Evropského fondu pro regionální rozvoj s ohledem na potřeby podnikatelů a s cílem podpořit růst konkurenceschopnosti a inovativnosti české ekonomiky. Z makroekonomické a odvětvové analýzy potřeb českého hospodářství plyne, že pro další období není potřeba razantním způsobem měnit stávající zaměření intervencí operačního programu v gesci MPO, ale spíše jej přizpůsobit novým podmínkám a výzvám, kterým čelí česká ekonomika s ohledem na svůj dlouhodobý rozvoj. V tomto smyslu budou i nadále v rámci OP PIK podporovány progresivní odvětví, jako je především oblast inovačního a trvale udržitelného podnikání. V souladu s pravidly kohezní politiky programového období 2014–2020 však bude navíc respektován tzv. koncept inteligentní specializace, který zdůrazňuje spolupráci vědeckovýzkumného sektoru a podnikové sféry v regionech, a to v těch odvětvích, v rámci kterých region disponuje vhodnými předpoklady pro tvorbu a transfer inovací.

Programové období 2014-2020 přináší několik implementačních novinek a požadavků vycházejících ze schválené evropské legislativy. Kromě důrazu na koncentraci, zjednodušení implementace, zpřísněné posuzování kvality a hodnocení výsledků se jedná rovněž o uplatnění územní dimenze v operačních programech (podle usnesení vlády z 28. listopadu 2012 č. 867). Ve strategických dokumentech operačních programů by měly být více zohledňovány specifické potřeby území v souladu se schválenou Strategii regionálního rozvoje České republiky 2014-2020, která nově definovala hospodářsky problémové regiony pro potřeby konvergence na straně jedné a žádoucí

potřeby rozvoje konkurenceschopnosti v rozvojových územích podle typologie regionů na straně druhé. Zmíněný přístup bude mít pozitivní vliv na efektivnější využití evropských prostředků a zároveň napomůže účinněji řešit klíčové problémy regionů v České republice. V rámci popisované územní dimenze budou rovněž uplatňovány integrované nástroje, pro využití v rámci OP PIK jsou relevantní Integrované územní investice, případně Integrované plány rozvoje obcí.

Změny lze očekávat rovněž ve struktuře budoucího operačního programu, která musí vycházet z tzv. principu tematické koncentrace, který předepisuje legislativa EU. Hlavním rozměrem tematické koncentrace je požadavek, aby byly podporovány výlučně aktivity směřující k naplňování strategie Evropa 2020, tj. musí být zajištěno strategické soustředění zdrojů na 11 tematických cílů a jim podřízených investičních priorit. Operační program se bude ve své základní úrovni – stejně jako v současném období – členit na prioritní osy. Novinkou je, že každá prioritní osa musí odpovídat jednomu tematickému cíli a musí zahrnovat jednu nebo více investičních priorit uvedeného tematického cíle. Na úrovni investiční priority jsou následně stanoveny specifické cíle, které již vymezují konkrétní podporované aktivity (v současném programovém období tomuto pojmu odpovídají „oblasti podpory“, nicméně tento termín již nebude nadále používán). Poslední úrovní této investiční strategie je potom úroveň programů podpory, do kterých budou jednotliví zájemci předkládat své projekty. Zde bude kladen důraz na zjednodušení administrativy a vstřícný přístup k žadatelům. Ostatně, v této oblasti lze navázat na praxi OPPI, který je v současnosti jedním z mála operačních programů, v rámci něhož může žadatel komfortně podávat žádosti a následně komunikovat s projektovými manažery řídicího orgánu prostřednictvím jednoduché a uživatelsky přívětivé elektronické aplikace eAccount.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost je stále ve fázi přípravy. V současné době je diskutována finální podoba se zástupci hospodářských a sociálních partnerů v rámci tzv. Platformy pro přípravu OP PIK a s Evropskou komisí. Ve verzi předložené Evropské komisi v březnu 2014 jsou navrženy čtyři věcně zaměřené prioritní osy a jedna prioritní osa na technickou pomoc. Malé a střední podniky budou opět hlavní cílovou skupinou, která bude moci čerpat podporu ve všech čtyřech prioritních osách, přičemž prioritní osa 2 je určena výhradně MSP:

1. Prioritní osa 1 „Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace“,
2. Prioritní osa 2 „Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků“,
3. Prioritní osa 3 „Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin“,
4. Prioritní osa 4 „Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií“,
5. Prioritní osa 5 „Technická pomoc“.

MPO také v souladu s obecnými trendy počítá vedle dotací s vyšším využitím finančních nástrojů, které pomohou díky pákovému efektu zapojením soukromých zdrojů rozšířit podporu na větší okruh žadatelů. Podpora z finančních nástrojů bude poskytována především ve formě zvýhodněného úvěru, záruky nebo rizikového kapitálu. Finanční nástroje budou zároveň spojeny s nižší administrativní náročností přípravy a realizace projektu než v případě dotací. Finanční nástroje umožní podporu i zcela začínajících podnikatelů, včetně startupů.

Pokud vše půjde podle předpokládaného harmonogramu, měla by Evropská komise rozhodovat o schválení finální podoby OP PIK v polovině roku 2014. Na konci roku 2014 by potom bylo již možné začít vyhlašovat výzvy a přijímat první žádosti.

10 ZÁVĚR

Malé a střední podniky jsou významně podnikatelsky i společensky spjaty se svým regionem a hrají tak důležitou roli při rozvoji jednotlivých krajů České republiky. Jako celek reprezentují malé a střední podniky v České republice více než 1 milion ekonomických subjektů, v roce 2013 konkrétně s počtem 1 103 409 představovaly 99,84 % všech podnikatelů a současně zaměstnávaly téměř 1,8 mil. zaměstnanců (60,9 %). Počet podniků a stejně tak i počet zaměstnanců oproti roku 2012 poklesl, nicméně hodnota výkonů vytvořených malými a středními podniky a ukazatel účetní přidané hodnoty vzrostly, což poukazuje na zvyšování efektivity a výkonnosti malých a středních podnikatelů. Podíl malých a středních podniků na zahraničním obchodě zůstává v průběhu let relativně stabilní, nicméně v posledních letech mírně vzrostl. V roce 2013 se malé a střední podniky na vývozu podílely 53,6 % a na dovozu 58,4 %.

V oblasti malých a středních podniků je problematická nízká inovační aktivita. Poslední dostupná data o inovačních aktivitách podniků v letech 2010–2012 ukázala, že v České republice převažuje počet podniků bez inovačních aktivit. Ve sledovaném období inovovalo méně než padesát procent podniků, konkrétně 43,9 %. Současně je důležité zdůraznit, že inovují především velké podniky (78,7 %) oproti středním (57,6 %) nebo malým (38,2 %). Podpora inovací tak patří mezi priority v oblasti podpory malých a středních podniků.

Největší problémy v podnikání jsou spojeny s nedostatečným množstvím zakázek a s tím spojenou velkou konkurencí, dále s oblastí byrokracie a legislativy. Mezi další problémy, kterým podniky čelí, patří dostupnost kvalifikovaných pracovníků a zkušených manažerů, nalezení zákazníků, resp. trhu. Podniky vidí jako problematické také zvyšující se náklady a ztížený přístup k financování, a to zejména pro nově se rozjíždějící firmy (s inovativní orientací). Relativně méně často pak poukazovaly firmy na nedostatečnou proexportní podporu. Pociťované problémy se však mezi velikostními kategoriemi podniků relativně liší a např. přístup k financím se zejména pro drobné podnikatele jeví jako zcela zásadní. S rostoucí velikostí podniku význam tohoto problému klesá a pro větší podniky představuje největší obtíže ostrá konkurence, dostupnost kvalifikovaných zaměstnanců a manažerů, výrobní a pracovní náklady a také se pro větší podniky stává problémem nedostatečná proexportní podpora.

V rámci snížení vlivu jednotlivých faktorů mohly v roce 2013 malé a střední podniky získat podporu z několika programů, ať už v gesci MPO či dalších resortů. Jedná se např. o Operační program Podnikání a inovace, národní program Záruka, program na podporu inovativních MSP Inostart, programy na podporu průmyslového výzkumu a vývoje, program EFEKT 2013 na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie, globální grant EDUCA, projekty ekonomické diplomacie, projekty zahraniční rozvojové spolupráce, KONTAKT II, programy na podporu exportu, Program podpory mezinárodní technologické spolupráce, Program rozvoje venkova, Integrovaný operační program, národní program podpory cestovního ruchu a další.

Vůbec nejdůležitějším programem na podporu podnikatelů je Operační program Podnikání a inovace, jenž je základním programovým nástrojem Ministerstva průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v letech 2007–2013. Alokace pro realizaci programu v tomto období je v přepočtu více než 100 mld. Kč (3 671 400 782 Eur). Jeho hlavním cílem je podpora a zvyšování konkurenceschopnosti ČR (a jejích regionů) v oblasti průmyslu, podpora inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry a další. K 31. 12. 2013 bylo v dotačních programech OPPI od počátku realizace výhradně pro malé a střední podniky vyčerpáno celkem 36 236,4 mil. Kč.

Při přípravě nového programového období pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU jsou brány v potaz výše zmíněné problémy a plánovaná podpora je orientována k jejich zmírnění. V České republice odstartovala příprava nového programového období oficiálně 28. listopadu 2012, kdy vláda schválila vymezení osmi operačních programů a další časový a věcný postup přípravy těchto programů.

Jedním ze zmiňovaných osmi operačních programů je Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu. Jeho příprava vychází jak z legislativy a dlouhodobých cílů EU (tzv. Evropa 2020), tak rovněž ze strategických dokumentů ČR, jako je vládou schválená Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti, Koncepce podpory malých a středních podnikatelů na období let 2014-2020 nebo Národní inovační strategie, abychom jmenovali alespoň některé z nich.

V rámci OP PIK budou i nadále podporována progresivní odvětví, jako je především oblast inovačního a trvale udržitelného podnikání. V souladu s pravidly kohezní politiky programového období 2014-2020 však bude navíc respektován tzv. koncept inteligentní specializace, který zdůrazňuje spolupráci vědeckovýzkumného sektoru a podnikové sféry v regionech, a to v těch odvětvích, v nichž region disponuje vhodnými předpoklady pro tvorbu a transfer inovací.

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost je stále ve fázi přípravy. V současné době je diskutována finální podoba se zástupci hospodářských a sociálních partnerů v rámci tzv. Platformy pro přípravu OP PIK a s Evropskou komisí. Ve verzi předložené Evropské komisi v březnu 2014 jsou navrženy čtyři věcně zaměřené prioritní osy a jedna prioritní osa na technickou pomoc. Malé a střední podniky budou opět hlavní cílovou skupinou, která bude moci čerpat podporu ve všech čtyřech prioritních osách, přičemž prioritní osa 2 je určena výhradně MSP:

1. Prioritní osa 1 „Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace“,
2. Prioritní osa 2 „Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků“,
3. Prioritní osa 3 „Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin“,
4. Prioritní osa 4 „Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií“,
5. Prioritní osa 5 „Technická pomoc“.

MPO také v souladu s obecnými trendy počítá vedle dotací s vyšším využitím finančních nástrojů, které pomohou díky pákovému efektu a zapojení soukromých zdrojů rozšířit podporu na větší okruh žadatelů. Podpora z finančních nástrojů bude poskytována především ve formě zvýhodněného úvěru, záruky nebo rizikového kapitálu. Finanční nástroje budou zároveň spojeny s nižší administrativní náročností přípravy a realizace projektu než v případě dotací. Finanční nástroje umožní podporu i zcela začínajících podnikatelů, včetně startupů.

Pokud vše půjde podle předpokládaného harmonogramu, měla by Česká republika s Evropskou komisí dohodnout finální podobu Dohody o partnerství ve 3. čtvrtletí 2014 a následně by tedy mohl být schválen OP PIK. Na konci roku 2014 by potom bylo již možné začít vyhlášovat výzvy a přijímat první žádosti.

V novém programovém období (2014-2020) mohou také podnikatelé získat finanční prostředky z komunitárních programů. Jedná se například o Víceletý program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků 2014-2020 (COSME), který byl po dvouleté přípravě v orgánech EU schválen v prosinci 2013. Tento nadnárodní nástroj COSME je implementován a financován Evropskou komisí přímo z rozpočtu EU a je realizován členskými státy Unie. Na posílení MSP je z rozpočtu EU do programu COSME věnováno 2,3 miliard EUR, které mohou být

využity v rámci podpory lepšího přístupu k financování MSP, snadnějšího přístupu firem na trhy členských států Unie i třetích zemí, na posílení podnikatelské kultury a zlepšení podmínek pro zakládání podniků a jejich růst.

Program je určen zejména pro malé a střední podniky za účelem zvýšení jejich konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v členských státech Unie. Jedná se o přímého nástupce programu Konkurenceschopnost a inovace (CIP 2007–2013), bez jeho specifické části podporující inovační podnikání. Programová podpora výzkumu a technologického rozvoje, resp. vše týkající se podpory MSP v oblasti výzkumu a inovací, bude od roku 2014 zahrnuta do Rámcového programu pro výzkum a inovace 2014–2020 (HORIZON 2020).

V dalších letech bude pokračovat také podpora prostřednictvím národních programů, jako je například program Záruka, jehož cílem je pomocí zvýhodněných záruk umožnit realizaci podnikatelských záměrů malých podnikatelů. Dále byl připraven rámcový národní program REVIT, který je zaměřen na podporu drobných podnikatelů s kratší historií (2 roky) a malých a středních podnikatelů v regionech se sníženou ekonomickou výkonností nebo podnikatelů postižených živelnými událostmi. Na základě aktuální potřeby celkového oživení a rozvoje ekonomické činnosti malých podnikatelů na území Moravskoslezského kraje byla spuštěna první výzva nového programu REVIT, a to 2. ledna 2014. Cílem programu je usnadnit malým a středním podnikům přístup k úvěrům tak, aby tyto firmy mohly realizovat své projekty a přispět tak ke zvýšení zaměstnanosti v Moravskoslezském kraji.

Novinkou pro rok 2014 je také rozšíření programu Inostart, který byl připraven v rámci Programu švýcarsko-české spolupráce a je zaměřen na podporu činnosti inovačních začínajících malých a středních podniků, kterým nejsou banky ochotny půjčovat peníze z důvodů krátké doby podnikání a rizikovosti projektů. Podnikatelé mohou v rámci tohoto programu získat podporu ve formě záruky a dále také poradenství související s jejich podnikáním. V březnu 2014 byly schváleny změny Programu, a to rozšíření působnosti Programu na celou Českou republiku, využití části dotace na poradenství ještě před uzavřením úvěrové smlouvy a rozšíření Programu i na společnosti střední velikosti. Od 2. května 2014 tak mohou podnikatelé podávat žádosti již do tohoto rozšířeného Programu.

Nicméně finanční podpora malých a středních podniků není jediným a nejúčinnějším nástrojem podpory podnikání v tomto sektoru. Rozvoj podnikání je bezprostředně ovlivňován zejména kvalitou podnikatelského prostředí, která je dána právními a daňovými podmínkami, stabilitou a přehledností právního systému, dostupností služeb pro podnikatele, jednoduchostí administrativních procedur a dalšími nefinančními faktory. Proto i na zlepšování podnikatelského prostředí je trvale soustředěná pozornost vlády.

INFORMACE – KONTAKTY

Kontaktní informační místa pro podnikatele

MPO nabízelo v roce 2013 malým a středním podnikům a občanům služby, které jim výrazně ulehčují jejich působení na vnitřním trhu. Jedná se zejména o služby Jednotného kontaktního místa (JKM), SOLVIT centra a Kontaktního místa pro výrobky (ProCoP). JKM informuje o podmínkách poskytování služeb v ČR a jiných členských státech a zprostředkovává podání na příslušné úřady v ČR. Hlavním přínosem JKM je možnost získat všechny potřebné informace a vyřídit veškeré formality související se vstupem do podnikání v oblasti služeb na jednom místě a elektronicky. Za rok 2013 JKM zodpovědělo 3258 dotazů podnikatelů.

SOLVIT centrum při MPO dále nabízelo českým občanům a podnikatelům možnost mimosoudně řešit jejich stížnost na postup úřadů v členských zemích, který je v rozporu s principy volného pohybu zboží, služeb i osob. Centrum problémy řeší bezplatně, ve lhůtě max. 10 týdnů a dosahuje přitom 90% úspěšnosti. Za rok 2013 přijalo SOLVIT centrum 165 stížností.

Kontaktní místo pro výrobky – ProCoP – informuje podnikatele o technických požadavcích, které jsou na výrobky kladeny národními a evropskými předpisy při jejich uvádění na trh v ČR nebo v jiném státě EU. Podnikatelé se zde mimo jiné dozvědí, zda jimi distribuovaný výrobek v ČR podléhá povinnosti předchozího schválení nebo registrace. ProCoP rovněž poskytuje obecné informace o fungování nařízení o vzájemném uznávání a o uplatňování principu vzájemného uznávání. Za rok 2013 ProCoP zodpověděl 272 dotazů.

One-stop-shop pro export

V roce 2013 také pokračovala realizace projektu One Stop Shop pro exportéry, jehož hlavním cílem je v maximální možné míře přenášet služby státu do českých regionů, aby byly blíže podnikatelům. Konkrétně to znamená, že se MPO snaží prostřednictvím 13 regionálních kanceláří Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest zefektivnit a usnadnit přístup exportérů k relevantním informacím a zjednodušit administrativní a povolovací procesy při exportních aktivitách českých firem. Na jaře 2013 došlo k převedení agendy regionálních exportních manažerů na regionální kanceláře Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest, které v průběhu roku 2013 začaly poskytovat také informační podporu služeb ČEB a EGAP. V červenci 2013 byla také spuštěna pilotní fáze modernizace portálu BusinessInfo.cz, kde MPO připravilo nový portál „Zpravodajství pro export“, což je první společný informační portál zaměřený pouze na exportéry, který exportérům maximálně usnadní přístup a rozšíří možnosti, jak se dostat ke všem informacím, které potřebují vědět o zahraničním obchodě.

Export v kostce, Zelená linka pro export

V rámci informačních aktivit počítá MPO i nadále s vydáváním Exportu v kostce jako základního informačního materiálu (v elektronické podobě na www.mpo.cz, www.businessinfo.cz, i v tištěné podobě) určeného zejména pro firmy začínající s exportem z řad malého a středního podnikání a s činností Zelené linky pro export, která poskytuje exportérům účinnou informační asistenci a společně s portálem BusinessInfo.cz slouží jako rozcestník služeb státu pro exportéry. Za celý rok 2013 bylo prostřednictvím Zelené linky zodpovězeno celkem 1 640 dotazů a celkový počet vyřešených dotazů jejím prostřednictvím tak již činí 13 158.

Enterprise Europe Network

Evropská síť integrovaných služeb na podporu podnikání Enterprise Europe Network (EEN) má již více než šest stovek partnerských organizací působících v 53 zemích. Česká část této sítě,

zaměřená nyní zejména na podporu podnikání, je realizovaná projektem BISONet – Business Support Network for the Czech Republic.

Projekt BISONet (EEN ČR) byl realizován konsorciem jedenácti partnerů koordinovaných Technologickým centrem Akademie věd ČR za úzké spolupráce s řadou dalších asociovaných partnerů. EEN pořádá pro podnikatele vzdělávací akce, zajišťuje přístup do databází nabídek a poptávek, transfer technologií a poskytuje projektové poradenství v oblastech evropského podnikání, financování projektů z programů EU a ochrany duševního vlastnictví, např. China IPR Help Desk.

Vhodné regionální rozložení zúčastněných subjektů zaručovalo, že aktivitami projektu je pokryto celé území České republiky. Tato síť podpůrných služeb EEN představovala první projekt realizovaný v rámci komunitárního programu CIP (2007-2013) za účasti českých organizací. Ministerstvo průmyslu a obchodu přispělo na aktivity projektu BISONet na léta 2013 až 2014 částkou 35 mil. Kč.

RIS3 strategie

RIS3 strategie (Strategie inteligentní specializace ČR – z anglického „Research and Innovation Strategy for Smart Specialisation“) je strategický dokument, jehož existence je jednou z ex-ante kondicionalit (tj. nutných předběžných podmínek) pro čerpání prostředků z evropských strukturálních a inovačních fondů na oblast výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „VaVaI“).

RIS3 strategie by měla efektivně zacílit finanční prostředky (evropské, národní, krajské i soukromé) do aktivit vedoucích k posílení inovační kapacity a do prioritně vytyčených aktivit, které mohou zvýšit konkurenceschopnost ČR, a to včetně zaměření na konkrétní slibné oblasti specializace.

Výstupem naplňujícím ex-ante kondicionalitu bude v případě České republiky Národní RIS3 strategie, jejíž regionální dimenzi bude zajišťovat 14 krajských příloh, zaměřených na specifika formování regionálního inovačního systému v jednotlivých krajích. Tyto krajské přílohy budou mj. obsahovat zpřesnění národních priorit v návaznosti na VaV a inovační potenciál daného kraje. Více na www.msmt.cz.

Tematická síť pro sociální ekonomiku TESSEA

P3 - People, Planet, Profit, o.p.s. je organizací, která přináší a prosazuje nové inovativní přístupy v podnikání s pozitivním dopadem na společnost. Podporuje sociální podnikání všemi možnými způsoby, zejména poskytováním konzultací, pořádáním seminářů a realizací tematicky zaměřených projektů. V rámci těchto projektů přináší zkušenosti se sociálním podnikáním ze zahraničí, realizuje panelové diskuse, koordinuje činnost Klubu sociálních podnikatelů, zařizuje síť ambasaderek, které šíří myšlenky sociálního podnikání v regionech a natočila dokumenty a medailonky o sociálním podnikání. P3 koordinuje Tematickou síť pro sociální ekonomiku TESSEA, která je názorovou platformou sdružující 350 jednotlivců a organizací. TESSEA zformulovala definice a principy sociálního podniku, které jsou používány Ministerstvem práce a sociálních věcí a přejímá je většina organizací v ČR.

V centru pozornosti P3 stojí sociální podnikání, její záběr je ale širší. Služby, které P3 poskytuje, jsou určeny zejména široké veřejnosti, veřejné správě a jí zřizovaným organizacím, vysokým školám a vědeckým a výzkumným institucím, nestátním neziskovým organizacím, komerčním subjektům a stávajícím i potenciálním sociálním podnikům a sociálním podnikatelům.

Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Sociální podnikání hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použitý pro

další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku jako zvýšení veřejného prospěchu.

V současné době funguje v ČR 185 sociálních podniků, resp. tolik organizací se za sociální podniky považuje a je zaregistrováno v Adresáři sociálních podniků na www.ceske-socialni-podnikani.cz. Nejčastěji působí v oblasti zahradnických služeb, úpravy zeleně, údržby nemovitostí a úklidových prací (23%), následuje oblast pohostinství a ubytování (19%) a třetí místo obsadila oblast potravinářské výroby a prodeje (18%). Téměř všechny české sociální podniky zaměstnávají nějakou znevýhodněnou skupinu lidí, nejčastěji se jedná o zdravotně postižené (67%), zejména s tělesným, mentálním a duševním postižením. Druhou nejčastější skupinou jsou dlouhodobě nezaměstnaní (28%) a na třetí příčce se umístili azylanti, imigranti, osoby ve věku 50 a více let a etnické menšiny (12%).

Další činností, kterou se společnost P3 zabývá je také společensky odpovědné zadávání věřených zakázek (spolupracuje při tom např. s Agenturou pro sociální začleňování při Úřadu vlády ČR).

CEBRE - Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu

CEBRE prezentuje a obhazuje české podnikatelské zájmy před evropskými institucemi přímo v Bruselu. Poskytuje informace o projednávané a schválené legislativě EU a programech EU. Více na www.cebrecz.

SEZNAM ZKRATEK

AMSP ČR	Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR
AV ČR	Akademie věd České republiky
BIC	Podnikatelské a inovační centrum (Business Innovation Centre)
Brownfields	Urbanistický termín označující opuštěná území s rozpadajícími se obytnými budovami, nevyužívané dopravní stavby a nefunkční průmyslové zóny
CEBRE	Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu
CIP	Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace
COSME	Program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1287/2013)
CSR	Společenská odpovědnost firem (Corporate Social Responsibility)
ČEB	Česká exportní banka, a.s.
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.
ČSÚ	Český statistický úřad
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EDS/SMVS	Informační systém programového financování – Evidenční dotační systém (EDS), Správu majetku ve vlastnictví státu (SMVS)
EEN	Enterprise Europe Network
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.
EK	Evropská komise
ELIS	Elektronická licenční správa
EMITS	systém veřejných zakázek elektronicky vyhlašovaných ESA v rámci realizace jeho kosmického programu (Electronic Mail Invitation to Tender System)
EPO	Evropský patentový úřad
ES	Evropské společenství
ESA	Evropská kosmická agentura
GEM	Global Entrepreneurship Monitor
GG EDUCA	Globální grant EDUCA
ICT	Informační a komunikační technologie
IOP	Integrovaný operační program
JIC	Jihomoravské inovační centrum
JIM	Jednotné inkasní místo pro příjmy veřejných rozpočtů
JKM	Jednotné kontaktní místo
JTI	Společné technologické iniciativy (Join Technology Initiatives)
Koučink	Metoda rozvoje dospělých lidí zvyšováním kompetencí lidí, kteří chtějí rozvíjet svůj potenciál a kapacitu pro řešení pracovních problémů
Mentoring	Dobrovolná podpora jedné osoby (mentee) druhou (mentor)
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZE	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NPPCR	Národní program podpory cestovního ruchu
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OON	Ostatní osobní náklady

OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PI	Podnikatelský inkubátor
PO	Právnícká osoba
ProCoP	Kontaktní místo pro výrobky (informační místo o požadavcích na výrobky)
RIA	Hodnocení dopadů regulace (Regulatory Impact Assessment)
RIS	Regionální inovační strategie
SBA	Evropský akt pro malé podniky (Small Business Act)
SCM	Standardní nákladový model (Standard Cost Model)
Seed capital	financování raných stádií podnikání firem v procesu zakládání nebo firem působících v podnikání velmi krátce
Skauting	Pomáhá podnikům řešit řadu problémů, s nimiž se potýkají (např. nedostatek technicky vzdělaných zaměstnanců); dále pomáhá klientům překlenout jejich informační zaostalost, která je logickým důsledkem přetížení jejich omezených technicky kvalifikovaných personálních kapacit každodenními operativními úkoly.
SVV	Specializované veletrhy a výstavy
SW	software
TA ČR	Technologická agentura České republiky
TTIP	Dohoda o volném obchodu mezi EU a USA (Transatlantické obchodní a investiční partnerství)
ÚPV ČR	Úřad průmyslového vlastnictví ČR
VaV	Výzkum a vývoj
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace
VŠE	Vysoká škola ekonomická v Praze
VŠTE	Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích
VTP	Vědecko-technický park
WTO	Světová obchodní organizace
ZČU	Západočeská univerzita v Plzni

SEZNAM GRAFŮ

GRAF Č. 1: VÝVOJ AKTIVNÍCH SUBJEKTŮ MSP V ČR V LETECH 2009–2013	8
GRAF Č. 2: VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ MSP V ČR V LETECH 2009–2013	9
GRAF Č. 3: VÝVOJ VÝKONŮ MSP V ČR V LETECH 2009–2013	9
GRAF Č. 4: VÝVOJ PŘIDANÉ HODNOTY MSP V ČR V LETECH 2009–2013.....	10
GRAF Č. 5: VÝVOJ MZDOVÝCH NÁKLADŮ MSP V ČR V LETECH 2009–2013.....	10
GRAF Č. 6: VÝVOJ INVESTIČNÍCH NÁKLADŮ MSP V ČR V LETECH 2009–2013.....	11
GRAF Č. 7: MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY (FYZICKÉ A PRÁVNICKÉ OSOBY) 0–249 ZAMĚSTNANCŮ	12
GRAF Č. 8: FYZICKÉ OSOBY 0–249 ZAMĚSTNANCŮ	12
GRAF Č. 9: PRÁVNICKÉ OSOBY 0–49 ZAMĚSTNANCŮ	12
GRAF Č. 10: PRÁVNICKÉ OSOBY 50–249 ZAMĚSTNANCŮ	12
GRAF Č. 11: VÝVOJ PŘIDANÉ HODNOTY MSP V PRŮMYSLU V ČR V LETECH 2009–2013	13
GRAF Č. 12: VÝVOJ PŘIDANÉ HODNOTY MSP VE STAVEBNICTVÍ V ČR V LETECH 2009–2013	13
GRAF Č. 13: VÝVOJ PŘIDANÉ HODNOTY MSP V OBCHODĚ V LETECH 2009–2013	14
GRAF Č. 14: VÝVOJ PŘIDANÉ HODNOTY MSP VE SLUŽBÁCH V ČR V LETECH 2009–2013	14
GRAF Č. 15: PODÍL NEZAMĚSTNANÝCH OSOB V KRAJÍCH ČR K 31. 12. 2013	36
GRAF Č. 16: POČET MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V PODPOŘENÝCH PROJEKTECH V ROCE 2013	48
GRAF Č. 17: VÝŠE PODPORY POSKYTNUTÉ MALÝM A STŘEDNÍM PODNIKŮM V ROCE 2013 (V MIL. Kč)	48
GRAF Č. 18: CELKOVÁ PODNIKATELSKÁ AKTIVITA	63

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1: ÚVĚRY POSKYTNUTÉ NEFINANČNÍM PODNIKŮM V ČR.....	21
TABULKA Č. 2: POČTY PARKŮ, PROJEKTŮ A OBJEM DOTACÍ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH.....	22
TABULKA Č. 3: PROGRAMY PODPORY – PŘEHLED PODPORY PRO PODNIKATELSKOU SFÉRU	27
TABULKA Č. 4: PODPORA MSP V OPPI K 31. 12. 2013 VE FORMĚ DOTACE	27
TABULKA Č. 5: PROJEKTY MSP PODLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ K DATU 31. 12. 2013 – DOTACE V Kč.....	28
TABULKA Č. 6: REALIZACE ÚVĚROVÝCH A ZÁRUČNÍCH PROGRAMŮ V ROCE 2013	32
TABULKA Č. 7: PŘEHLED VYPLACENÉ PODPORY V RÁMCI PROGRAMU EFEKT 2013	34
TABULKA Č. 8: PŘEHLED PODPORY MSP Z JEDNOTLIVÝCH VÝZEV V PROGRAMU EDUCA DO 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	37
TABULKA Č. 9: OPERAČNÍ PROGRAMY PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE (K 31. 12. 2013).....	42
TABULKA Č. 10: PŘEHLED PODPORY V RÁMCI PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ZA ROK 2013	45
TABULKA Č. 11: PŘEHLED DOSAŽENÝCH A CÍLOVÝCH HODNOT VYBRANÝCH INDIKÁTORŮ PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA	45
TABULKA Č. 12: ŘEŠITELÉ V PODPOŘENÝCH PROJEKTECH TA ČR Z KATEGORIE MALÝ A STŘEDNÍ PODNIK V ROCE 2013	48
TABULKA Č. 13: VÝŠE PODPORY POSKYTNUTÉ MALÝM A STŘEDNÍM PODNIKŮM V ROCE 2013 (V TIS. Kč)	48
TABULKA Č. 14: PROJEKTY MSP V JIHOČESKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	94
TABULKA Č. 15: PROJEKTY MSP V JIHO-MORAVSKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč)	95
TABULKA Č. 16: PROJEKTY MSP V KARLOVARSKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	96
TABULKA Č. 17: PROJEKTY MSP V KRAJI VYSOČINA, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	96
TABULKA Č. 18: PROJEKTY MSP V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	97
TABULKA Č. 19: PROJEKTY MSP V LIBERECKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	98
TABULKA Č. 20: PROJEKTY MSP V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI, DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	99
TABULKA Č. 21: PROJEKTY MSP V OLOMOUCKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	100
TABULKA Č. 22: PROJEKTY MSP V PARDUBICKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	101
TABULKA Č. 23: PROJEKTY MSP V PLZEŇSKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V Kč).....	102
TABULKA Č. 24: PROJEKTY MSP VE STŘEDOČESKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2012 (DOTACE V Kč)	103

TABULKA Č. 25: PROJEKTY MSP V ÚSTECKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V KČ)	104
TABULKA Č. 26: PROJEKTY MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI, DLE DOTAČNÍCH PROGRAMŮ OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (DOTACE V KČ)	105

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1 – LEGISLATIVNÍ ZMĚNY PŘIJATÉ V ROCE 2013	92
PŘÍLOHA Č. 2 – REGIONÁLNÍ ANALÝZA PODPORY Z OPPI (PŘEHLED)	94

PŘÍLOHA Č. 1 - LEGISLATIVNÍ ZMĚNY PŘIJATÉ V ROCE 2013

Technické vzdělávání

Od 1. ledna 2014 je účinné zákonné opatření Senátu 344/2013 Sb., o změně zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva. Jednou ze součástí novely jsou opatření na podporu technického vzdělávání. Ministerstvo průmyslu a obchodu, které tuto úpravu iniciovalo, předpokládá, že se zvýší počet firem spolupracujících se školami a u stávajících partnerů se spolupráce ještě více prohloubí. Zaměstnavatelům v souvislosti s vyčleněním zaměstnance, prostor a strojů pro odborný výcvik vznikají náklady, které se mohou především u malých a středních firem stát nepřekonatelnou překážkou zapojení do vzdělávacího systému. Cílem opatření tak je alespoň částečně tyto náklady kompenzovat a přilákat ke spolupráci se školami další firmy. Novela konkrétně zvyšuje limity pro daňovou uznatelnost motivačního příspěvku z 2 000 Kč na 5 000 Kč měsíčně u středoškoláků a z 5 000 Kč na 10 000 Kč u vysokoškoláků, zavádí odečitatelnou položku ve výši 200 Kč na žáka či studenta a hodinu odborného výcviku nebo praxe na pracovišti poplatníka. Pomoci by měl i dodatečný odpočet 50 % nebo 110 % vstupní ceny majetku pořízeného a alespoň částečně využívaného pro účely odborného vzdělávání. Výše odpočtu se přitom bude odvíjet od míry jeho využití pro vzdělávací účel. Tato zvýhodnění umožní, aby se žáci a studenti připravovali pro praxi na stejných typech strojů, jaké podniky aktuálně využívají, a byli po absolvování bez dlouhého zaškolování zaměstnatelní, z části rovnou na pracovištích, kde se během studia připravovali. Díky tomuto opatření může malá nebo střední firma za výhodnějších podmínek zakoupit např. zařízení, které potřebuje pro svůj rozvoj, ale nedokázala by jej v rámci svého běžného provozu zcela využít.

Živnostenské podnikání

- Novela živnostenského zákona provedená zákonem č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. 10. 2013 zrušila předmět podnikání "Výroba a zpracování paliv a maziv" u živnosti vázané a zavedla nový předmět podnikání u živnosti koncesované, tj. "Výroba a zpracování paliv a maziv a distribuce pohonných hmot", a zavedla nové podmínky pro distributory pohonných hmot.
- Novelou živnostenského zákona provedenou zákonem č. 241/2013 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o investičních společnostech a investičních fondech a s přijetím přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího vypořádání některých derivátů, s účinností od 19. 8. 2013 došlo ke změně názvu "systémů" na "systémů s neodvolatelností zúčtování" a dále názvu "kolektivním investováním" na "obhospodařováním" nebo administrací investičního fondu anebo zahraničního investičního fondu". Tato úprava upřesnila vymezení, co není živností podle § 3 odst. 3 písm. a) živnostenského zákona.
- Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s účinností od 1. 1. 2014 změnil u koncesované živnosti název předmětu „Kontrolní testování zařízení na ochranu rostlin“ na nový název „Kontrolní testování profesionálních zařízení pro aplikaci přípravků“ a dále slova "Státní

roślinolékařská správa" se nahradila slovy "Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský".

- Novela živnostenského zákona provedená zákonem č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva, nabyla účinnosti 1. 1. 2014. Touto novelou živnostenského zákona došlo ke sladění s novým občanským zákoníkem. V rámci sjednocení terminologie byl zrušen termín "místo podnikání" u fyzické osoby a byl nahrazen termínem "sídlo", slovo "podnik" se nahradilo slovem "závod". Nově bylo upraveno ustanovení o všeobecných podmínkách provozování živnosti fyzickými osobami tak, že je požadována bezúhonnost a plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti, což znamená, že přivolením soudu může podnikat i nezletilá osoba. Cizinci, kteří nejsou občany EU, ale mají povolen trvalý pobyt na území ČR, prokazují bezúhonnost stejně jako občané ČR. Další změna se týkala ustanovení o pokračování v provozování živnosti při úmrtí podnikatele.
- Zákonem č. 308/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o povinném značení lihu, s účinností od 1. 12. 2013, byla provedena úprava ustanovení živnostenského zákona, která se týká živnostenské kontroly, tj. živnostenské úřady kontrolují "dodržování povinností při značení lihu a nakládání s lihem podle zákona upravujícího povinné značení lihu, pokud porušení těchto povinností zjistí při výkonu své jiné působnosti".
- Novela živnostenského zákona provedená zákonem č. 309/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 17. 10. 2013, se týká překážek provozování živnosti a koncese na prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin. Koncesovaná živnost byla rozšířena o prodej u předmětu podnikání, tj. "Výroba a úprava kvasného lihu, konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelem pálením) a prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin". Tato novela dále rozšiřuje překážku provozování živnosti dosud koncipovanou pouze pro fyzickou a právnickou osobu – podnikatele – i na osoby, které byly nebo jsou ve funkci člena statutárního orgánu.
- Novela zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. od 1. ledna 2014 rozšířila a upřesnila možnost uplatňování odpočtu od základu daně v oblasti výzkumu a vývoje. Nově lze od základu daně odečíst i náklady na službu výzkumu a vývoje a náklady na nehmotné výsledky výzkumu a vývoje pořízené od výzkumné organizace nebo veřejné vysoké školy. Novela zákona rovněž zvýšila výše odpočtu díky ustanovení, které umožňuje odečíst 110 % nákladů na výzkum a vývoj vynaložených navíc oproti předchozímu zdaňovacímu období. Tato změna významně rozšířila stávající úpravu, která podnikům od roku 2005 umožňuje využít daňový odpočet na výzkum a vývoj prováděný ve vlastní režii.

PŘÍLOHA Č. 2 – REGIONÁLNÍ ANALÝZA PODPORY Z OPPI (PŘEHLED)

Jihočeský kraj

Tabulka č. 14: Projekty MSP v Jihočeském kraji, dle dotačních programů OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Jihočeský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů - Výzva I	0,00	0,00	1,00	9 293 000,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	1,00	2 689 000,00	9,00	33 613 395,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	2,00	3 208 302,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	6,00	7 042 588,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	1,00	294 993,00
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	13,00	15 656 159,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva I	1,00	3 415 347,00	0,00	0,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	2,00	15 858 399,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	9,00	104 115 496,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	2,00	11 520,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	1,00	22 297 656,00
Marketing - Výzva I	7,00	10 501 163,00	0,00	0,00
Marketing - Výzva II	0,00	0,00	9,00	6 927 187,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	2,00	37 481 000,00
Nemovitosti - Výzva II	10,00	168 526 923,00	17,00	175 530 045,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	14,00	3 204 775,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	1,00	23 951 984,00
Potenciál - Výzva III	2,00	17 350 272,00	3,00	11 449 500,00
Prosperita - Výzva I (veřejná podpora)	0,00	0,00	2,00	98 864 935,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	1,00	1 860 998,00	1,00	764 244,00
Prosperita Výzva IV (neveřejná podpora)	0,00	0,00	4,00	6 307 514,00
Rozvoj - Výzva III	2,00	37 002 083,00	2,00	11 099 000,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	10,00	34 462 298,00
Technologické platformy - Výzva II	4,00	3 746 714,00	6,00	4 614 186,00
CELKEM	28,00	245 092 500,00	117,00	626 048 176,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Jihomoravský kraj

Tabulka č. 15: Projekty MSP v Jihomoravském kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Jihomoravský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	3,00	8 068 000,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	15,00	51 677 396,00	20,00	59 078 665,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	23,00	65 426 821,00
ICT a strategické služby – Výzva III	4,00	4 154 378,00	90,00	191 842 583,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	6,00	9 060 390,00
ICT v podnicích - Výzva III	2,00	3 927 100,00	65,00	80 883 834,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	0,00	0,00	2,00	3 275 500,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	1,00	538 000,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	14,00	84 722 084,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva I	0,00	0,00	1,00	48 533,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	5,00	524 132,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	3,00	11 541 245,00
Klastry - Výzva II	0,00	0,00	4,00	10 617 016,00
Marketing - Výzva II	21,00	39 152 874,00	45,00	36 824 738,00
Nemovitosti - Výzva II	27,00	250 139 648,00	53,00	366 339 713,00
Poradenství - Výzva I	2,00	960 000,00	51,00	12 068 047,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	1,00	2 139 000,00
Potenciál - Výzva III	5,00	33 380 934,00	21,00	131 139 704,00
Prosperita - Výzva I (veřejná podpora)	0,00	0,00	4,00	83 413 086,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	5,00	120 513 237,00	6,00	32 214 960,00
Prosperita Výzva IV (neveřejná podpora)	0,00	0,00	5,00	5 750 458,00
Rozvoj - Výzva II	0,00	0,00	2,00	12 816 934,00
Rozvoj - Výzva III	28,00	227 434 868,00	26,00	145 837 460,00
Školící střediska - Výzva I	0,00	0,00	1,00	7 437 000,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	16,00	100 608 636,00
Technologické platformy - Výzva II	1,00	233 980,00	4,00	2 161 081,00
CELKEM	110,00	731 574 415,00	472,00	1 464 377 620,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Královéhradecký kraj

Tabulka č. 16: Projekty MSP v Karlovarském kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Karlovarský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	6,00	9 988 274,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	3,00	9 319 178,00
Marketing - Výzva II	2,00	2 651 332,00	7,00	6 081 321,00
Nemovitosti - Výzva II	4,00	20 269 703,00	6,00	50 972 978,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	13,00	3 193 700,00
Potenciál - Výzva III	1,00	1 667 798,00	6,00	11 873 883,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	0,00	0,00	3,00	49 324 942,00
Rozvoj - Výzva II	0,00	0,00	2,00	5 855 000,00
Rozvoj - Výzva III	5,00	68 825 884,00	8,00	38 835 755,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	2,00	6 721 723,00
CELKEM	12,00	93 414 717,00	56,00	192 166 754,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Kraj Vysočina

Tabulka č. 17: Projekty MSP v kraji Vysočina, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Kraj Vysočina			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva III	4,00	14 086 342,00	11,00	32 064 148,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	6,00	7 003 101,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	1,00	134 000,00
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	34,00	58 499 115,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	1,00	2 511 767,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	13,00	61 864 890,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	2,00	57 302,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	1,00	10 421 920,00
Klastry - Výzva II	0,00	0,00	1,00	65 192 597,00
Marketing - Výzva II	6,00	6 183 801,00	15,00	11 765 023,00
Nemovitosti - Výzva II	8,00	99 495 245,00	30,00	166 356 580,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	15,00	3 703 205,00
Potenciál - Výzva III	1,00	7 410 095,00	7,00	86 227 007,00
Prosperita Výzva IV (neveřejná podpora)	0,00	0,00	3,00	131 323 809,00
Rozvoj - Výzva III	14,00	79 167 584,00	20,00	83 467 420,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	12,00	44 339 986,00
CELKEM	33,00	206 343 067,00	172,00	764 931 870,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Královéhradecký kraj

Tabulka č. 18: Projekty MSP v Královéhradeckém kraji, dle dotačních programů OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Kralovohradecký kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	1,00	3 404 285,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	5,00	20 384 226,00	11,00	28 403 054,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	1,00	1 516 799,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	8,00	7 769 095,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	1,00	2 331 384,00
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	39,00	64 155 132,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva I	0,00	0,00	1,00	7 823 494,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	0,00	0,00	1,00	11 997 376,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	2,00	6 813 424,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	1,00	3 600 000,00	11,00	57 191 696,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva I	0,00	0,00	1,00	9 045,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	1,00	101 225,00	8,00	343 789,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	3,00	21 159 577,00
Marketing - Výzva II	8,00	10 219 305,00	24,00	18 149 436,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	1,00	4 517 959,00
Nemovitosti - Výzva II	3,00	31 781 458,00	18,00	99 251 721,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	19,00	4 583 305,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	2,00	11 364 533,00
Potenciál - Výzva III	1,00	2 211 812,00	8,00	30 312 462,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	9,00	51 003 585,00
CELKEM	19,00	68 298 026,00	169,00	432 101 151,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Liberecký kraj

Tabulka č. 19: Projekty MSP v Libereckém kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Liberecký kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva III	3,00	6 932 104,00	6,00	17 681 942,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	6,00	5 749 899,00
ICT v podnicích - Výzva III	1,00	611 011,00	14,00	19 841 521,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	1,00	6 641 871,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	7,00	39 945 960,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	14,00	2 048 586,00
Klastry - Výzva II	0,00	0,00	5,00	10 091 733,00
Marketing - Výzva II	6,00	5 390 924,00	15,00	10 679 159,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	1,00	3 222 050,00
Nemovitosti - Výzva II	10,00	103 718 595,00	19,00	120 744 388,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	11,00	2 065 900,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	2,00	17 499 096,00
Potenciál - Výzva III	1,00	5 188 216,00	5,00	34 329 865,00
Rozvoj - Výzva III	16,00	205 935 980,00	18,00	73 768 402,00
Školicí střediska - Výzva II	0,00	0,00	7,00	18 543 666,00
CELKEM	37,00	327 776 830,00	131,00	382 854 038,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Moravskoslezský kraj

Tabulka č. 20: Projekty MSP v Moravskoslezském kraji, dotačních programů OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Moravskoslezský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	2,00	15 037 425,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	12,00	36 695 202,00	21,00	41 915 391,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	7,00	24 738 701,00
ICT a strategické služby – Výzva III	2,00	3 559 593,00	37,00	74 995 580,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	1,00	650 000,00
ICT v podnicích - Výzva III	1,00	4 338 674,00	49,00	89 121 020,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	0,00	0,00	3,00	8 112 422,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	2,00	3 722 012,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	8,00	95 134 336,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	3,00	349 946,00	5,00	401 235,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	5,00	36 916 277,00
Klastry - Výzva II	1,00	4 335 297,00	2,00	3 936 186,00
Marketing - Výzva II	20,00	30 063 643,00	38,00	26 586 012,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	1,00	809 000,00
Nemovitosti - Výzva II	25,00	200 601 155,00	49,00	250 380 385,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	35,00	7 596 061,00
Potenciál - Výzva III	4,00	50 296 047,00	14,00	57 572 405,00
Prosperita - Výzva I (veřejná podpora)	0,00	0,00	3,00	137 501 272,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	0,00	0,00	1,00	18 217 000,00
Rozvoj - Výzva II	0,00	0,00	2,00	6 017 719,00
Rozvoj - Výzva III	35,00	319 768 286,00	37,00	173 998 525,00
Školící střediska - Výzva I	0,00	0,00	1,00	722 049,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	17,00	39 892 387,00
Technologické platformy - Výzva II	1,00	2 260 006,00	0,00	0,00
CELKEM	104,00	652 267 849,00	340,00	1 113 973 400,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Olomoucký kraj

Tabulka č. 21: Projekty MSP v Olomouckém kraji, dle dotačních programů OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Olomoucký kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	3,00	3 933 985,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	3,00	8 480 585,00	19,00	46 182 051,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	3,00	7 245 342,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	13,00	37 187 810,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	1,00	1 783 929,00
ICT v podnicích - Výzva III	2,00	2 500 000,00	28,00	33 351 337,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	0,00	0,00	1,00	41 637 868,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	4,00	84 795 187,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	2,00	12 681 476,00	7,00	65 604 523,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	1,00	66 813,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	1,00	2 801 616,00
Klastry - Výzva II	0,00	0,00	1,00	384 097,00
Marketing - Výzva II	5,00	5 867 744,00	15,00	8 498 435,00
Nemovitosti - Výzva II	9,00	105 672 662,00	23,00	135 996 572,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	19,00	6 035 683,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	2,00	14 646 182,00
Potenciál - Výzva III	5,00	23 030 992,00	4,00	19 219 218,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	0,00	0,00	2,00	4 872 990,00
Rozvoj - Výzva II	0,00	0,00	1,00	10 200 372,00
Rozvoj - Výzva III	42,00	345 748 995,00	39,00	166 432 142,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	18,00	92 763 027,00
CELKEM	68,00	503 982 454,00	205,00	783 639 179,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Pardubický kraj

Tabulka č. 22: Projekty MSP v Pardubickém kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Pardubický kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	1,00	2 245 000,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	4,00	13 725 685,00	7,00	15 227 015,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	4,00	7 541 282,00
ICT a strategické služby – Výzva III	3,00	27 221 974,00	11,00	25 237 570,00
ICT v podnicích - Výzva III	1,00	1 290 681,00	17,00	41 633 729,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	1,00	4 600 296,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	0,00	0,00	6,00	46 612 280,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	2,00	32 611,00
Klastry - Výzva II	1,00	981 440,00	3,00	25 335 595,00
Marketing - Výzva II	13,00	17 606 224,00	19,00	14 504 956,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	1,00	42 475 517,00
Nemovitosti - Výzva II	18,00	179 698 602,00	32,00	157 282 801,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	7,00	1 043 800,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	1,00	5 398 297,00
Potenciál - Výzva III	0,00	0,00	11,00	78 164 186,00
Rozvoj - Výzva III	5,00	81 741 514,00	8,00	43 179 955,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	6,00	10 385 247,00
CELKEM	45,00	322 266 120,00	137,00	520 900 137,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Plzeňský kraj

Tabulka č. 23: Projekty MSP v Plzeňském kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1.2013 – 31.12.2013 (dotace v Kč)

Program	Plzeňský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	5,00	22 945 416,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	1,00	2 020 571,00	6,00	14 263 998,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	4,00	5 665 461,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	17,00	28 863 712,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	1,00	94 478,00
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	9,00	7 867 355,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	1,00	14 935 000,00	3,00	15 549 997,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	1,00	28 352,00
Marketing - Výzva II	6,00	8 931 253,00	18,00	17 724 973,00
Nemovitosti - Výzva II	5,00	20 594 272,00	16,00	43 608 546,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	20,00	4 820 324,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	2,00	9 820 928,00
Potenciál - Výzva III	2,00	8 800 015,00	2,00	13 582 752,00
Rozvoj - Výzva III	5,00	117 027 020,00	6,00	8 173 937,00
Školící střediska - Výzva I	0,00	0,00	1,00	22 770 693,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	4,00	21 707 735,00
Technologické platformy - Výzva II	2,00	2 121 720,00	1,00	787 128,00
CELKEM	22,00	174 429 851,00	116,00	238 275 785,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Středočeský kraj

Tabulka č. 24: Projekty MSP ve Středočeském kraji, dle dotačních programů OPPI 1. 1. 2013 – 31. 12. 2012 (dotace v Kč)

Program	Středočeský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů - Výzva I	0,00	0,00	1,00	25 911 026,00
Eko-energie - Zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie - Výzva I	0,00	0,00	1,00	5 682 260,00
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	7,00	87 322 872,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	2,00	14 053 786,00	17,00	104 606 056,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	10,00	50 284 782,00
ICT a strategické služby – Výzva III	1,00	7 878 527,00	69,00	181 655 861,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	2,00	1 548 460,00
ICT v podnicích - Výzva III	1,00	4 967 920,00	49,00	68 080 141,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva II	0,00	0,00	5,00	41 162 177,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	9,00	138 121 614,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	2,00	9 620 986,00	20,00	101 409 470,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	2,00	194 228,00	6,00	663 408,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	1,00	459 955,00
Klastry - Výzva II	0,00	0,00	5,00	16 029 239,00
Marketing - Výzva II	10,00	14 589 440,00	30,00	29 257 535,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	1,00	2 460 000,00
Nemovitosti - Výzva II	11,00	139 797 737,00	36,00	170 392 025,00
Poradenství - Výzva I	1,00	210 000,00	35,00	7 786 134,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	2,00	4 896 670,00
Potenciál - Výzva III	8,00	24 262 799,00	20,00	163 267 882,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	0,00	0,00	9,00	187 054 404,00
Prosperita Výzva IV (neveřejná podpora)	0,00	0,00	1,00	28 332 000,00
Rozvoj - Výzva III	10,00	52 195 086,00	4,00	5 315 760,00
Školící střediska - Výzva I	0,00	0,00	3,00	14 408 665,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	24,00	93 345 200,00
Technologické platformy - Výzva I	0,00	0,00	1,00	783 960,00
Technologické platformy - Výzva II	4,00	2 341 609,00	5,00	2 391 152,00
CELKEM	52,00	270 112 118,00	373,00	1 532 628 708,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Ústecký kraj

Tabulka č. 25: Projekty MSP v Ústeckém kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Ústecký kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů - Výzva I	0,00	0,00	2,00	111 765 000,00
Eko-energie - Dotace - Výzva II	0,00	0,00	6,00	97 466 732,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	1,00	4 652 198,00	15,00	124 784 409,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	2,00	3 932 003,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	14,00	22 362 713,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	2,00	2 505 266,00
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	19,00	27 053 992,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	1,00	6 539 064,00	11,00	106 808 003,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	0,00	0,00	6,00	538 582,00
Marketing - Výzva II	2,00	1 731 807,00	6,00	2 327 113,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	4,00	16 257 755,00
Nemovitosti - Výzva II	14,00	92 531 199,00	37,00	178 780 944,00
Poradenství - Výzva I	1,00	480 000,00	14,00	4 378 833,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	3,00	24 691 261,00
Potenciál - Výzva III	2,00	4 299 393,00	2,00	5 693 173,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	0,00	0,00	1,00	29 509 200,00
Rozvoj - Výzva III	21,00	99 384 519,00	28,00	115 958 483,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	9,00	41 934 649,00
CELKEM	42,00	209 618 180,00	181,00	916 748 111,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)

Zlínský kraj

Tabulka č. 26: Projekty MSP ve Zlínském kraji, dle dotačních programů OPPI 1.1. 2013 – 31. 12. 2013 (dotace v Kč)

Program	Zlínský kraj			
	Rozhodnuto MSP		Autorizováno MSP	
	Počet	Objem	Počet	Objem
Eko-energie - Využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů - Výzva I	0,00	0,00	1,00	1 350 000,00
Eko-energie - Zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie - Výzva I	0,00	0,00	1,00	360 000,00
Eko-energie - Dotace - Výzva III	13,00	113 028 181,00	27,00	125 058 348,00
ICT a strategické služby – Výzva II	0,00	0,00	4,00	7 999 414,00
ICT a strategické služby – Výzva III	0,00	0,00	9,00	12 007 969,00
ICT v podnicích - Výzva I	0,00	0,00	2,00	1 753 346,00
ICT v podnicích - Výzva II	0,00	0,00	7,00	8 495 388,00
ICT v podnicích - Výzva III	0,00	0,00	56,00	88 085 043,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva III	0,00	0,00	2,00	30 774 183,00
Inovace - Inovační projekt - Výzva IV	2,00	8 786 507,00	17,00	141 789 859,00
Inovace - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví - Výzva II	2,00	193 254,00	5,00	38 430,00
Klastry - Výzva I	0,00	0,00	2,00	2 597 506,00
Marketing - Výzva II	10,00	10 302 892,00	41,00	24 095 301,00
Nemovitosti - Výzva I	0,00	0,00	1,00	6 968 000,00
Nemovitosti - Výzva II	19,00	212 389 334,00	31,00	291 498 310,00
Poradenství - Výzva I	0,00	0,00	15,00	3 345 700,00
Potenciál - Výzva II	0,00	0,00	1,00	5 901 010,00
Potenciál - Výzva III	5,00	22 525 190,00	7,00	48 524 373,00
Prosperita - Výzva II (neveřejná podpora)	0,00	0,00	1,00	1 672 137,00
Prosperita Výzva III (veřejná podpora)	0,00	0,00	6,00	59 614 046,00
Rozvoj - Výzva III	32,00	274 565 679,00	23,00	87 714 164,00
Školící střediska - Výzva I	0,00	0,00	1,00	4 954 000,00
Školící střediska - Výzva II	0,00	0,00	21,00	69 439 629,00
Technologické platformy - Výzva II	0,00	0,00	1,00	680 146,00
CELKEM	85,00	646 795 252,00	282,00	1 024 716 302,00

(Zdroj: informační systém ISOP7-13)